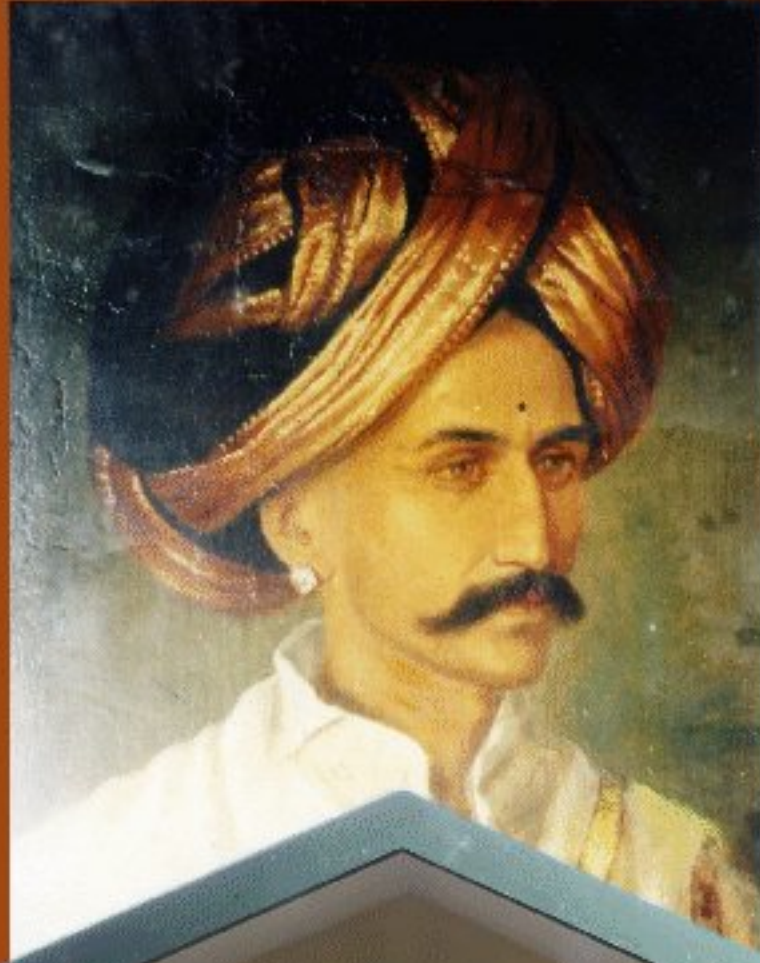

ರಜತಗಾನ

ಸವಿಸಂಚಿಕೆ

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ರಜತಮಹೋತ್ಸವ 26-10-2016

ರಜತದ್ರಾಸ

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ರಜತಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಹೊರತಂದ ಸವಿಸಂಚಿಕೆ

1991-2016

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ರಮಾ ವಿ. ಬೆಣ್ಣೂರ್
ಟಿ. ಎಸ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್

ಸ್ಥಾಪನೆ 1978

ಗಾನಭಾರತಿ (ಲಿ)

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ
ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ರಸ್ತೆ, ಕುವೆಂಪುನಗರ
ಮೈಸೂರು 570023

Rajatha Gana: A special souvenir brought out in commemoration of the Silver Jubilee function of Veene Sheshanna Bhavana, Adichunchanagiri Road, Kuvempunagara, Mysore-570023

Pages: 80

Size: Demmy 1/4th

Editor : Smt Dr. Rama V. Bennur and
Sri T. S. Venugopal

Copy Right: Ganabharati (R), Mysore

First impression: October, 2016

ಮುಖಪುಟ ಹಾಗೂ ಸಂಚಿಕೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ: ಶ್ರೀ ಟಿ ಎಸ್ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್

Printed at
Laxmi Mudranalaya
Bangalore

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ರಮಾ ವಿ. ಬೆಣ್ಣೂರ್
ಟಿ. ಎಸ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವರ್ಷ. ಸಂತೋಷದ ಸಮಾಚಾರ. ಅದೆಷ್ಟೋ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಮನಸ್ಸುಗಳು, ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದುಡಿದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ. ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೊಡುಗೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಸಿಜಿಎನ್ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತರೋಣ ಅಂತ ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಇದೊಂದು ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು. ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್ ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್, ಹೀಗೆ ಹಲವರು ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಭವನ

ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಒಂದೆಡೆ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ೧೯೯೧ ಹಾಗೂ ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತೀ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿದ್ದ ಸವಿಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಭವನದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ ಹಲವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೆನಪುಗಳನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಮೊ. ಸಿ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾಜ, ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ರೂವಾರಿಗಳಾದ ಕೆ. ಜಿ. ಎಲ್. ಎನ್ ಅಯ್ಯ, ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂಬಂತೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ರಾಜಗೋಪಾಲ್, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ

ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್, ಶ್ರೀಮತಿ ವೈದೇಹಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಿ ನರಸಿಂಹನ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭವನಕ್ಕೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡಿದವರು ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿ. ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್, ಪೊ ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ, ಸೊಗಸಾದ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಲಾವಿದ ಗುರಪ್ಪ, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ಐದು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಅದೆಷ್ಟೋ ದಾನಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಅರಿವು ನಮಗಿದೆ. ಹಿರಿಯರು ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಕಲಿತೆವು. ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾದದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದವರು. ಆದರೆ ತಾವು ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ವಿನಮ್ರ ಭಾವ ಅವರದು. ಎಂದೂ ತಾವು

ಮಾಡಿದವು ಎಂದುಕೊಂಡವರಲ್ಲ.

“ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು, ಶಿವನ ಡಂಗುರ, ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ! ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ! ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ”

ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸಾರೆ ನಂಬಿದವರು. ಇಂಥವರು ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಳೆದು ತಂದಿರುವ ತೇರನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಹೊಣೆ.

ಹಿರಿಯರು ಬಯಸದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ತಪ್ಪಿಹೋಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಹೃದಯರು ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಲ್ಲಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮಗೂ ಗಾನಭಾರತಿಯಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಡಾ. ಸಿ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್

ಆತ್ಮೀಯರೇ,

ಗಾನಭಾರತೀಯ ಮುಕುಟಪ್ರಾಯ 'ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ'ದ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂತೋಷವೂ ಇದೆ. 1989ರಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ 1991ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಅದೇ ಸಾಲಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 26ರಂದು ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾದ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಶ್ರಮ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ದುಡಿದ ಆ ಮಹನೀಯರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗಾನಭಾರತೀ ಸ್ಥಾಪಕರಾದ ದಿ. ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ದಿ. ಎಸ್ ನಾಗರಾಜನ್, ದಿ. ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಎನ್. ಅಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕಟ್ಟಡದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರುಗಳ ಸೇವೆ ಅಮಿಸ್ಮರಣೀಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ವೈಯವರು ಶಾಲಾ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಿ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್

ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 250 ಆಸನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಭವನದ ಮೊದಲನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಗುರಪ್ಪನವರು ತಾವು ರಚಿಸಿದ, ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ, ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ಮತ್ತು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ತಾವೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಬಂದು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮರಿಮಗನಾದ ಶ್ರೀ ಮೈಸೂರು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ದಿನದಂದು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕೃತಿಗಳ ಮತ್ತು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಚಿತ್ರದ ನೂರು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗಾನಭಾರತೀ ವಿತರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಸಿಂಧುವಳ್ಳಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಉಗಾಂಡಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರೊಬ್ಬರಿಂದ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳು ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆತದ್ದು ಉಲ್ಲೇಖನಾರ್ಹ. 1993ರಿಂದ 1996ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಭವನದ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಮುಂಬೈನಿಂದ ಬಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಯವರ ಕೊಡುಗೆಯಿಂದ 1996ರಲ್ಲಿ ಭವನದ ಮುಂಭಾಗದ ಪಡಸಾಲೆಯ ಮೇಲೆ (ಮೊದಲನೇ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ) ಒಂದು ಮಿನಿ ಹಾಲ್ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಒದಗಿತ್ತು. 2007-08ರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ 20 ಕಿಲೋವಾಟ್‌ಗಳ ಜನರೇಟರ್‌ನ್ನು ಕಂತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಅದರ ಪೂರ್ಣ ಹಣ ಸಂದಾಯವಾಗಿ 3 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ವೇದಿಕೆ

ಮತ್ತು ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಯುಪಿಎಸ್ ಮತ್ತು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕಗಳೂ ಲಭ್ಯವಿವೆ. 2011ರ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಭವನದ ಎಡಭಾಗದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು 23 ಅಡಿ ಅಗಲ 17 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಒಂದು ಕೊಠಡಿ ಮತ್ತು ಶೌಚಗೃಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು.

2011ರ ನಂತರದ ಭವನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು:

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಾನಭಾರತೀ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ 'ತಿಲ್ಲಾನ್'ದಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದ್ದಾಗ್ಯ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಭವನದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಪೋಲಿಸ್ ಠಾಣೆಯ ಹಿಂಬದಿಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ನೂತನ ಹೊರ ಬಾಗಿಲು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ Storm water drain ಮೇಲೆ ಪಕ್ಕಾ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೋ. ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರ ಅನುದಾನ)
2. ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆ ಕಛೇರಿಗೋಸ್ಕರ ಭವನದ ಬಲ ಭಾಗದ Foyer ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ.
3. ಭವನದ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯ ಪುನಶ್ಚೇತನ
4. ಭವನದ ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಸುಬಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ (ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾಯ್ ಅವರ ಅನುದಾನ)
5. ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ 28,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಏಣಿ ಖರೀದಿ.
6. 2012ರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈನ ಟ್ಯಾಗ್ ಕಂಪೆನಿಯವರ ನೆರವಿನಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.
7. 2014ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಕೊಠಡಿಯ ಮೇಲ್ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿ ನಿರ್ಮಾಣ(ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಇತರ ದಾನಿಗಳಿಂದ)
8. 2014 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭವನದ ಎಡಭಾಗದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಚಿವರಾದ ಎಸ್. ಎ. ರಾಮದಾಸ್ ಅವರ ಅನುದಾನದಿಂದ).
9. 2014ರಲ್ಲಿ ಭವನದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರ' ನಿರ್ಮಾಣ (ಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಜಗನ್ನಾಥ್ ಶೆಣೈ ಮತ್ತು ಇತರ 12 ಮಂದಿ ದಾನಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ).
10. ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೇವರ್ನ್ ಅಳವಡಿಕೆ (ಗೋ. ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರ

- ಅನುದಾನದಿಂದ).
11. 2015ರಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಭಾಗವೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಅನುದಾನ)
  12. 2015ರಲ್ಲಿ ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಹೊಸ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ.
  13. 2015ರಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಶೀಟ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ.
  14. 2015-16ರಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತೀ ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣ.
  15. 2015ರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಭಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಅಳವಡಿಕೆ
  16. 2015ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ರೂ. 4ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳ ಖರೀದಿ (ಡಾ. ಹೇರ್ಲೆ ಮತ್ತು ಇತರ ದಾನಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ).
  17. 2015ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ 500 ನೀಲಕಮಲ್ ಕುರ್ಚಿಗಳ ಖರೀದಿ (ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಜಗನ್ನಾಥ್ ಶೆಣೈರವರ ಕೊಡುಗೆ).

ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

1. ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೋಪಾನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ.
2. ರಂಗಮಂದಿರದ ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಫಾಲ್ಸ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಅಳವಡಿಕೆ.
3. ಭವನದ ಹಿಂಬದಿ(ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ) ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಾಣ.
4. ಮಿಕ್ಕ ಒಳಗಡೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ಆಂಟಿ ಸ್ಕ್ರೀಡ್ ಟೈಲ್ಸ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ
5. ಮಿಕ್ಕ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಪೇವರ್ನ್ ಅಳವಡಿಕೆ
6. ಶಾಲಾ ಕೊಠಡಿಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ

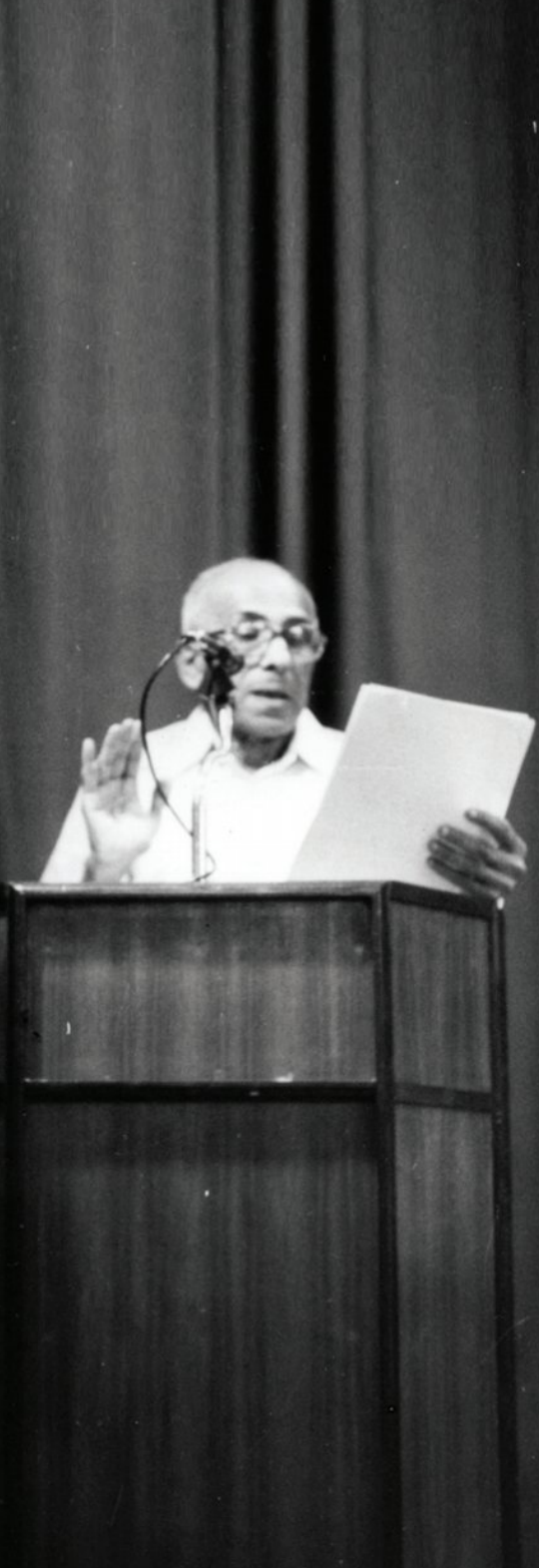
ಭವನದಲ್ಲಿರುವ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಗುರಪ್ಪನವರು ಕಾರ್ಯಮಗ್ನರಾಗಿರುವುದು. ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದ ಈ ಕಲಾವಿದ ರಚಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಪಿಟೀಲು ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರವೂ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗಾನಭಾರತೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಗುರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗಾನಭಾರತೀ ಅಭಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಲೇಖನ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ

ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣ ರಾವ್

ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾನಭಾರತೀ (ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೆಡ್).

ಸ್ಥಾಪನೆ : ದಿನಾಂಕ 2 ಫೆಬ್ರವರಿ 1978. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಯುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ. ಇದರ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾಜದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಸಿಕರು; “ಉಳ್ಳವರು” ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಲ್ಲವರು ಹೌದು. ಎಂದೇ ಅಮೂರ್ತ ಸಂಗೀತ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರ್ತ (ಕ್ಯಾಂಕ್ರೀಟ್) “ಶಿವಾಲಯವ ಮಾಡು”ವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜನರ “ಹೃದಯಶಿವ”ನನ್ನು ಡಿಂಡಿಮೆ ಬಾರಿಸಿ ಒಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ನೀಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

ತಂಬೂರಿ ಮಿಡಿತ

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ವಿ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಎಲ್‌ಐಸಿಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇವರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರ ಎಸ್.ನಾಗರಾಜನ್, ನಿವೃತ್ತ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್. ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ ಬೆಸುಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಉಭಯರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಲೇಖ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಂತೆ ಖಚಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ನಿಷ್ಠೆ. ಮನೆಮನೆಗೆ ಅಲೆದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿದರು. ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಹೃದಯನಿವೇದನೆಗೈದು ಕೇವಲ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆದು ಹಾಡುವಂತೆ ಅವರ ಮನ ಒಲಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಯಾವುದೋ “ಮುರುಕು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ” ಮುಘತ್ತು ಬೈರಕ್ಕು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ಇಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ಅಪೂರ್ವ ಜೋಡಿ ತಳೆದಾಗ, ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ, ಅವರು ಗಾನಭಾರತಿಯ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನೇ ಮಿಡಿದಿದ್ದರು-“ತಂಬೂರಿ ಮೀಟದವ ಭವಾಬ್ಬಿ ದಾಟದವ!” ರಸಿಕರ ಹೃದಯತಂತು ಮಿಡಿದು ಹಣ ಹನಿಗೂಡಿ ಹಳ್ಳವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು

ಅವರ ಮತ. ಇದು ತಿರುಕನ ಕನಸಲ್ಲ, ವ್ಯವಹಾರಕುಶಲನ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗ. ಹಿರಿ ಕನಸಿಗ ಮಾತ್ರ ಕಿರಿ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹಿರಿದಾಗಿಬಲ್ಲ.

ಗಾನಭಾರತಿಯ ಕಾರ್ಯಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಷೇತ್ರ ನಗರದ ಸರಸ್ವತೀಪುರ ಬಡಾವಣೆ. 1969ರಿಂದಲೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ನಿವಾಸಿ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ದತ್ತವಾಗಿರುವ ಬಳುವಳಿ. ಮುಂದೆ ಸತತ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ಚಿಂತನ, ಮಂಥನ ಮತ್ತು ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಿಂದ ಇದೇ ನನ್ನ ಏಕೈಕ ಹವ್ಯಾಸವಾಯಿತು.

ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಗಾನಭಾರತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯವರ ಪ್ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಂಮೋಹಕಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬೀಸಿದರು-ನಿರ್ವಾಹ ಅಂತಃಕರಣವೊಂದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಆಧಾರ ಶ್ರುತಿ ಎಂಬ ಅರಿವು ನನಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಒಂದೇ : “ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯವಹಾರ ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಒಂಟಿ ಸಲಗನಾಗಿರುವುದೇ ನನಗಿಷ್ಟ. ನನ್ನಂಥ ಜಗಳಗಂಟನ ಸಂಗ ನಿಮಗೆ ಲೇಸಲ್ಲ!” ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ನಿಲವು ಸಡಿಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ-ಒಬ್ಬ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡದ್ದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟ, ನಿಸ್ಪಹ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸಭ್ಯ ರಸಿಕ ನಿಕರ. ನನ್ನ ಗಟ್ಟಿ (?) ನಿಲವು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂತಸ್ತತ್ವ ನನ್ನನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ 23 ಏಪ್ರಿಲ್ 1988ರಂದು ಜರಗಿದ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾದೆ. (ಒಟ್ಟು 19 ಮಂದಿ). ಮುಂದೆ 1983-95 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಯೂ

ಆಗಿದ್ದು ದಿನಾಂಕ 31 ಮಾರ್ಚ್ 1995ರಂದು ಹೊರಬಂದೆ-ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾರನೆಂಬ ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆ ಸೇರಿ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ತಳೆದಿದೆ. 1980-83 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ದಕ್ಷ ಕೈಂಕರ್ಯ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಭದ್ರ ಪಂಚಾಂಗ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು :(1)ಮಾಸಿಕ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ, (2)ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಸಂಗೀತೋತ್ಸವ, (3) ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ತರುಣ ಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ಸಂಧ್ಯೆ, (4) ಹಿರಿಯ ಕಲಾಚೇತನಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮತ್ತು (5) ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ.

ಹಣ? ಜನರಿಂದ ಬಂದ ದೇಣಿಗೆ, ಸದಸ್ಯಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಗೌರವ ಸೇವೆ. ಈ ಕೊನೆಯದನ್ನು ಹಣದಿಂದ ಅಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಧನೋತ್ಪಾದನಾ ಮೂಲವೇ ಇದು.

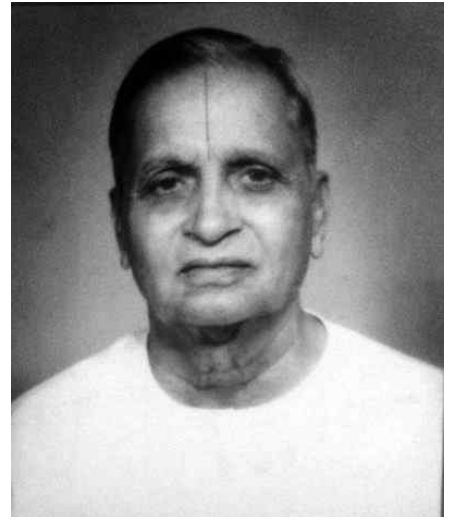
ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರು: ಸಂಸ್ಥೆಗೊಂದು ಸ್ವಂತ ನಿವೇಶನ ಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೊಂದು ಭವ್ಯಭವನ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಜೇನುಗೂಡು ಅದಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಆಯಾ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುವುದೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗಿದ್ದ ಆ ದಿನಗಳಂದು ಅವರ ಈ ಯೋಚನೆ ಸಮಿತಿಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಶಾವಾದ ಎಂದೆನಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ನಡವಾತ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಗುರಿ ತಲುಪುವ ಭರವಸೆಯೇ ಆತನ ಚಾಲನಬಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ ಎಲ್ ಎನ್ ಅಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಹಾಗೂ ಜಿ ಟಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರಲ್ಲಿ

ಕುಳಿತನಾದರೋ?

ಆಗ ಮೈಸೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರರೂ ಆಗಿದ್ದವರು ಬಿ.ಆರ್.ಪ್ರಭಾಕರ ಎಂಬ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿ. ಉದಾರ ಚರಿತರು. ಇವರು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದುದೊಂದು ಯೋಗಾಯೋಗ. ಗಾನಭಾರತಿಯು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು? “ನಾಳಿನ ದಿನಕಿಂತ ಇಂದಿನ ದಿನಲೇಸೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯ, ಚಂದ್ರಬಲ ತಾರಾಬಲ ಉಂಟೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯ !” ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವು. ನಿವೇಶನ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. (1980). ವಿಸ್ತಾರ 920 ಚದರ ಮೀಟರುಗಳು. ಬೆಲೆ ರೂ 9000 ನಗದು ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಫಲವಂತ ಹಿಮಾಲಯ ಕಲ್ಲನೆಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಹಿಮಾಲಯ ಮೊತ್ತವದು. ನಾವಿದನ್ನು ಭರಿಸಬಲ್ಲೆವೇ? *****

ನನ್ನೂರು ಮಡಿಕೇರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಓದಿ(1942), ಮುಂದೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಮುಗಿಸಿ (1944), ತರುವಾಯ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಎಂಎ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದೆ (1947). ಅನಂತರದ ಎರಡು ವರ್ಷ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ, ತುಸುಕಾಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಟ್ಯೂಟರ್ ಆಗಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ (1947-49). ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕು.ಶಿ.ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ಸ್ನೇಹಲಾಭವಾಯಿತು- ಮುಂದೆ ಇವರೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಅರಳಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಅವರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಶಿಯವರ ಊರು ಉಡುಪಿ.

ವಿ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ವಿ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಎಲ್‌ಐಸಿಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇವರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರ ಎಸ್.ನಾಗರಾಜನ್, ನಿವೃತ್ತ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್.ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ ಬೆಸುಗೆಯು ಜೊತೆಗೆ ಉಭಯರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಲೇಖ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಂತೆ ಖಚಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ನಿಷ್ಠೆ.

ಎಸ್.ನಾಗರಾಜನ್

ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಊರುಗಳ ಸಿರಿಸೊಬಗುಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದೇ. 1949ರ ಬೇಸಗೆ ರಜೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅವರೆಂದರು: “ನಮ್ಮೂರು ಚಂದವೋ ನಿಮ್ಮೂರು ಚಂದವೋ ಎಂದೆಲ್ಲ ಜಗಳವೇಕೆ? ನಿಮ್ಮೂರು ಗಿರಿಸಾಲು ನಮ್ಮೂರು ಕಡಲತಡಿ ಸೇರಿದರೆ ಕನ್ನಡು ಸೊಗಯಿಸುವುದಲ್ಲವೇ? ಮೊದಲು ನೀವು ಬನ್ನಿ ಉಡುಪಿಗೆ. ಬಳಿಕ ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ.”

ರಜೆ ಬಂತು. ತವರಿನ ಗೂಡು ಹೊಕ್ಕೆ. ಮುಂದೆ ಘಟ್ಟವಿಳಿದು ಕಣಿವೆ ದಾಟಿ, ತೆಮರ ಹಾದು ಮಂಗಳೂರು ತಲಪಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕರಾವಳಿ ನೇರ ಟಪ್ಪೆ ಬಸ್ ಪಯಣ ಮಾಡಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದೆ. (ಮಂಗಳೂರು-ಉಡುಪಿ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಹಿರಿ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಆಗ ಸೇತುವೆಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಬಸ್ ಕೂಳೂರು ಹೊಳೆಯ ಎಡದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಹರಿಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಬೇರೊಂದು ಬಸ್ಸೇರಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಳೆದಂಡೆ ತಡೆಯುವವರೆಗೂ ಪಯಣಿಸುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂದಿನ ಟಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಮಜಲು, relay, ಪಯಣದ ಪರಿ.)

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ. (ಕೃಷ್ಣ

ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗೌಣ-ವಿಶ್ವರೂಪಿಗೆ ಬಂಧನವೇಕೆ ?) ಏರುಜವ್ವನದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು. ಆಡಿದ ಮಾತು, ನಡೆದ ದೂರ, ನೋಡಿದ ನೋಟ, ಓದಿದ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯ, ಉಂಡ ಭಕ್ತ- ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಕುಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಕುಶಿಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಮಣಿಪಾಲದ ಬಂಜರು ನೀರವ ಹಾಳುಗರೆವ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು: ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಲಾಸಾಗರ ಹಠಾತ್ತನೆ ಘನೀಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಹೇಗಿರಬಹುದೋ ಹಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಎಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ ಅಂಕು ಡೊಂಕು ಕಲ್ಲು ರಾಶಿ : ಹಾಡದಿವೆ ಹಕ್ಕಿ.
ನಲಿದಾಡದಿವೆ ಮಿಗಂ. ಸಂಚರಿಸದಿವೆ ಗಾಳಿ.
ತನಿಗಂಪನೀಯದಿವೆ ಮರಗೋಡಿನೊಳೆ ಮಲರ್.
ಚಲಿಸವೆಲೆ ಪುಲಿಸರ್.
-ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ

ಆ ಮೂಕ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಘನೀಭವಿತ ಶೈತ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೈಕ ಜೀವಸಂಚಾರ ಕಂಡೆ: ದೂರದ ದಿಗಂತರೇಖೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾನನ್ನೂ ಬುವಿಯನ್ನೂ ಬೆಸೆಯುವ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ! ಕುಶಿ ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರುಷ. ಧ್ಯಾನಲೀನರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು-

ಗೊಮ್ಮಟನಂತೆ. ನಮ್ಮಡೆಗೆ ಅವರ ಲಕ್ಷ ಹೊರಳಿದಾಗ ಕುಶಿ ನುಡಿದರು : “ಇವರು ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣರಾಯರು. ಕೊಡಗಿನವರು. ಕೋಡಗರು. ಅಂದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳನ್ನು ಏಕಾದಂ ಹಾರಬಲ್ಲವರು. ಇವರ ಪ್ರತಾಪವರಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೀಡಿರುವ ಬಿರುದು: ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್ ನಾನ್‌ಸ್ವಾಪ್ ರಾಕೆಟ್!”

ಕುಶಿಯವರ ಪರಿಚಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲವಾದರೆ, “ಮೂಕಂ ಕರೋತಿ ವಾಚಾಲಂ ಪಂಗುಂ ಲಂಘಯತೇ ಗಿರಿಂ” ಶ್ಲೋಕ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ- ಅವರು ಮೂಕನನ್ನು ಮಾತಾಳಿಯಾಗಿಯೂ ಹೆಳವನನ್ನು ಬೆಟ್ಟಹಾರನಾಗಿಯೂ ಮೋಡಿಮಾಡಬಲ್ಲರು ! ಇಂದು(2000) ಉಡುಪಿ-ಮಣಿಪಾಲ ರಾಜಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವ, “ಮುಟ್ಟಿದ ದಿಜ್ಜಂಡಲಗಳ ಅಂಚೆ ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದ ತನ್ನಯ ಚುಂಚಿ.” ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರಿವೇಷ ನೋಡಿ. ಮೊದಲನೆಯದು ಅವರ ಅಮೂರ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಎರಡನೆಯದು ಮೂರ್ತ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಕುಶಿ ನನ್ನ ಬಗೆಗಿನ ವಿಶೇಷಣ ಗಂಗಾಸ್ತೋತ್ರ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಅಪರಿಚಿತ ಹಿರಿಯರು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ

ಮಡಿಲಿಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತುಗುರಿ ಇಲ್ಲದೇ - ಹಾಗೆಂದು ನನಗೆ ಆಗ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು- ಅಲೆಯತೊಡಗಿದರು. ಆ ಗಳಿಗೆ ನಾನು ಮಣಿಪಾಲದ ವಿರಿಂಚ ಅಥವಾ ಮಾಂತ್ರಿಕರೆಂದು ತರುವಾಯದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಡಾ. ಟಿ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಒಲವಿನ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಕುಶಿ? ಸ್ವಂತ ಋಷಿಯಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಕರಗಿ ಕಾಣದಾದರು.

ಮುಂದೆ ನೇಸರು ಕಂತಿ ಕತ್ತಲೆ ಮಯಮಯಗುಟ್ಟುವ ತನಕವೂ ಪೈಗಳ ಜೊತೆ ನನ್ನ ಪರಿವ್ರಜನ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ತೀರ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಅವರು ನನ್ನ ಜೊತೆ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಹರವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದರು: ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕ ವಸತಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮನೋರಂಜನೆ ಒಂದೇ ಎರಡೇ? ಇಲ್ಲೊಂದು ರಸಲೋಕ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ! ಅವರದು ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯ. ನನ್ನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಂತೆ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾನೊಬ್ಬ ಜೀವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆಚೆಗೆ ಯಾವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಆತ್ಮೀಯ ಮನ-ಅನಾವರಣವೇಕೆ ? ಇದು ಅವರ ಕ್ರಮ. ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಭಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿ ಆಗದಿರಲಿ ಮಾಧವ ಪೈ ತೇರು ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಅದು-ಎಂದು ಕುಶಿ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ವಿಶದೀಕರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಆ ಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಾನೊಬ್ಬ ಮಹಾಘನತೆ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದುವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ 'ಘನ' ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಖುದ್ದು ಅವರ ಅಂತಸ್ತಿಗೇ ಅಪಮಾನವಲ್ಲವೇ?

ನಾನೆಂದೆ : “ಎಲ್ಲ ಸರಿ. ಆದರೆ ಈ ಮಹಾನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಬಗೆ ಏನು?” ಹೊಡೆದೆ ತುರ್ಪು ಎಂಬ ಹಿಗ್ಗು ನನಗೆ.

“ಹಣ? ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಆದ್ಯತೆ.” ಅವರ ಈ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ (ಉಡಾಫೆ?) ಅಪ್ರತಿಭನಾಗದೆ ಎಸೆದೆ ಬಾಣ: “ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕನಸೂ ನನಸಾಗದು ಎಂದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಮಣೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.”

“Young man ! No great work has ever suffered for want of funds!” (ತರುಣ ಮಿತ್ರ! ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ

ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾದದ್ದಿಲ್ಲ.) “ವಿವರಿಸಿ.”

ನಿಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪ ಎಷ್ಟು ದೃಢ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ, ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಭದ್ರ ಎಂಬ ಕೇವಲ ಮೂರು ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದ ಯಶಸ್ಸು ಅಥವಾ ಅಪಯಶಸ್ಸು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.”

“ಇಂಥ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು ?”

“ಇದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಥವಾ ತರ್ಕದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವ ಜೀವನಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಜುವಾತಾಗಿರುವ ಚಿರಂತನ ಸತ್ಯ.”

“ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಅನುಭವವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವಿನ್ನೂ ತರುಣರು. ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸೂತ್ರಾನುಸಾರ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಸಕ್ತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠುಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೂಡಿದುದಾದರೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಇದೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೀರಿ: ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾದದ್ದಿಲ್ಲ.”

ಮಣಿಪಾಲದ ಮೋಡಿ ಇಂದು (2000) ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಮಾಧವ ಪೈ ಸಂಸ್ಥರ್ಪದಿಂದ “ದ್ರವಿಸಿತಾ ಕರ್ಪಂಡೆ : ದಿವ್ಯ ಮಾಯಾಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಪನಾ ದೇವಿಯಂ ಕಲ್ಲ ಸೆರೆಯಿಂ ಬಿಡಿಸಿ ಕೃತಿಸಿದನೆನಲ್.” ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕೇ? ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾಯಾಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎತ್ತತ್ತ:

ಸಂಕಲ್ಪ-ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ-ಕಾವೇರಿ, ಶಂಕರತೆ-ಕಾಳಿತ್ವ ಸಂತುಲಿತೆಯಲ್ಲಿರಲು ಪಂಕದಿಂ ಚಿಗುರುವುದು ಸೌಗಂಧ್ಯ, ಜಡತಾ ಶ್ರೀಶಂಕುತ್ವ ಕ್ರತುಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದು ಅತ್ರಿಸೂನು

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆ ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶೃಂಗಸಭೆ(1980). ವಿಷಯ: ನಿವೇಶನ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಖರೀದಿಸಲು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸುಕ್ಷಿತರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳು, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರು. ಘನಘೋರ ಚರ್ಚೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿ : ಸದ್ಯ ಆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶಕ್ತರಲ್ಲ.

“ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಇಡದಿದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸದು. ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗೇಲಿಗೆ ಗ್ರಾಸವಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಭೂತ? ನಾವೆಲ್ಲ ಅಕಶೇರುಕಗಳೆಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿತ್ತು. ದುಡ್ಡು ಕೂಡಿಸಿ ನಿವೇಶನ ಕೊಳ್ಳುವುದು-ಇದು ನಮಗಂದೂ ಎಟುಕಲಾಗದ ಗಾಳಿಗೋಪುರ; ಬದಲು, ನಿವೇಶನ ಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು

ಕೂಡಿಸುವುದು ನಾವು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಈಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತರಬಹುದಾದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಾರ್ಗ. ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾದದ್ದಿಲ್ಲ.” ನನ್ನೊಳಗೆ ಮಾಧವ ಪೈ ಆವೇಶ ಹೊಕ್ಕಿತ್ತು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಹುಚ್ಚು ಮತ್ತು ಎನ್‌ಸಿಸಿ ಕೆಚ್ಚು ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದುವು.

ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ -ನಾಗರಾಜನ್ ದ್ವಯ ನಿವೇಶನ ಖರೀದಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಭಾಂಗಣ ಕಟ್ಟುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸಂಕಲ್ಪದೃಢರಾಗಿದ್ದರು. ಹಂಗಿನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ತಾನೇ ನಮ್ಮ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಅದುಮಿಡಲಾದೀತು ? ನಗರದ ಹಿರಿಯ ಸಂಗೀತಪ್ರೇಮಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮತ್ತು ಪೋಷಕ ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ನಮ್ಮ ವರಿಸ್ವದ್ಧಯರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರ. ಗಾನಭಾರತಿಯ ಅಭಿಮಾನಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಗೀತ ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತು ಅಪಾರ ಭರವಸೆ ತಳೆದಿದ್ದವರು. ಇವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು: “ನಿವೇಶನವನ್ನು ಖರೀದಿಸಲೇಬೇಕು.

ಮೈಸೂರಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಂಗೀತ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಕೆ. ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ, ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಮತ್ತು ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ಮೂವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಗೀತ ಭವನಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ: ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ರಾಮಮಂದಿರ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಗೀತ ಸಭಾದ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಭವನ. ಅಂತೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಚೌಡಯ್ಯ ಭವನ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಾನಭಾರತಿಯು ಸ್ವಂತ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಧನಸಂಗ್ರಹ: ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಸಮರ್ಥ ಸುಪುತ್ರಿ ಕುಮಾರಿ ಪ್ರಭಾರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸವಿಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಹಣ ಕಲೆಹಾಕಬೇಕು. ಕಚೇರಿಯ ಸಮಸ್ತ ಹೊಣೆ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರದು. ಅಲ್ಲದೇ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತ ವರ್ಗದಿಂದ ಕೂಡ ಅವರು ಧನಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.”

ಸರಿ. ಈ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು? ಅರೆಮನದಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾರದೋ ಒತ್ತಾಯ ಅಥವಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನಾಥವಾಗಿಸಿ, “ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ” ಎನ್ನುವ ನಿಷ್ಪ್ರಿಯಾವಂತನ ಉತ್ತರಕುಮಾರತ್ವದ ಎದುರು, ಪಂಥಾಹ್ವಾನವನ್ನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಚಾಲನೆ ನೀಡುವ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವೈಫಲ್ಯವೂ ಹಿರಿಸಾಧನೆಯೇ. ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿ

ನೆಟ್ಟದ್ದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ.

“ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಋಜು ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೂಡೋಣ. ಆದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಷರತ್ತಿದೆ : ಆಳವಾಗಿ ಮೇಲಿನವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೇ ದುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅರಸಾದಾಗ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳದೇ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತೇನೆ. ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಅದೇ ಸಹಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಲವಿನ ಉರುಳು ನನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿತು. ನಮ್ಮ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಾತೀತ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿತು. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ವಂತ ನಿವೇಶನ ದಕ್ಕಿತು(1980).

1988ರ ವೇಳೆಗೆ ಗಾನಭಾರತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಸಿತ್ತು. ಕಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಾತನನ್ನು ಕಲೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಚಿರಸತ್ಯದ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ವರ್ಧಿಸಿದುವು. ನಿವೇಶನದ ಸುತ್ತ ಸದ್ಯ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಇತರರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸದಂತೆ ಕಾಪಾಡೋಣ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆವು. ಆದರೆ ಆಸುಪಾಸಿನ ಮನೆಗಳವರು ಸಾಕಷ್ಟು ದಾಂಧಲೆ ಕೋಲಾಹಲ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಅಖಂಡ ನಿವೇಶನದ ನಡುವೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾದಿ ಕಡಿಯಲು ಖಾಲಿಜಾಗ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಅವರ ತಗಾದೆ. ಕಾನೂನು ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗೂಂಡಾಗಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ಸಭ್ಯರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಅದಟು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ ?

ಆದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳತೇ ಆಯಿತು: ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ನಮಗೆ ಸಭ್ಯವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವಿಸ್ತಾರದ ಸುಂದರ ನಿವೇಶನವನ್ನು 1980ರ ದರದಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಜೂರಿಸಿತು. ಇದರ ವಿಸ್ತಾರ 2664 ಚದರ ಮೀಟರುಗಳು.

ಮತ್ತೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತುಮುಲ: ಕಟ್ಟುವುದೇ? ಕಾಯುವುದೇ? ಕಟ್ಟಲು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಕಾದರೆ ಹಣಜಮೆ ಆದೀತು. ಆದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ವೆಚ್ಚ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಏರಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಕೋಲಾರದ ಯುಗಪುರುಷ ಎಂದು ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೌರವಭಾಜನರಾಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಕ್ಷಣ ಕೆ.ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪರು ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತ ಜೀವನವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಸ್ವಂತ ಗೃಹ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು. ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನೆ ನಮ್ಮ ನಿವೇಶನದ ಹತ್ತಿರವಿದೆ. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿ ಪೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಧವ ಪೈ ಗೋತ್ರಜರು. 1983ರಿಂದಲೇ ಉಡುಪರು

ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿನ್ನೋಟ ಒದಗಿಸುವ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಈಗ (2000) ನುಡಿಯುವುದಾದರೆ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ವಿನೀಯ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಗ ಇವರು ತಾಲೀಮು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. (1992ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿವರು). ಸಮಿತಿಯ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವ ಈ ಕಾರ್ಯಮೇರುವಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ದಿಟ್ಟ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು : “ದುಡ್ಡು ಜಮೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದು ಬರಿದೇ ಭ್ರಮೆ. ಭವನ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಹಣ ತಂತಾನೇ ಹರಿದು ಬರುವುದು- ಬಾವಿ ಅಗೆದಂತೆ ಒರತೆ ಪುಟಿಯುವಂತೆ. ಈಗ, ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವೇನು? ನಡೆಯೋಣ ಮುಂದೆ, ನುಗ್ಗಿ ನಡೆಯೋಣ ಮುಂದೆ.”

ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ

ಯಾವುದೇ ಮಹಾಕಾರ್ಯ ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನುಭವೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಪರಿ : “ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪುವ ಸೃಜಿಸಿದೀ ಮಹಾ ಛಂದಸಿನ ಮೇರುಕೃತಿ, ಮೇಣ್ ಜಗದ್ಭವ್ಯ ರಾಮಾಯಣಂ”. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನವು ಕಂಡರಿಸಿದ ಮತ್ತು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನವನ್ನು ಕಡೆದ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಹೆಸರು ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್. ಇವರು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಎಂಜಿನಿಯರ್. ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ-ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಕೌಶಲ ಹೇಗೆ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಯಿಸಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಎಂಜಿನಿಯರನ ಸತ್ತ್ವದ ನಿಷ್ಕ ಎಂದು ನಂಬಿ ಆಚರಿಸುವವರು. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠುರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ. ನಡೆನುಡಿ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮ ಆಸ್ತಿಕ. ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು, ಕೀರ್ತಿ, ಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ವಶರಾಗದ ನಿರ್ಮೋಹಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತರು. ಇವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತ ಜೀವನ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜಗೋಪಾಲರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದಾಗ(1989) ಅವರಿಂದ ಸಿಡಿದ ಹುರಿಗಳು ನುಡಿಸಿಡುಗಲು ಅವರ ಕಾರ್ಯದೀಪ್ತ ಪರಿಶುಭಶೀಲದ ಪ್ರಸ್ಫುರಣ : “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಕ್ರಮೇಣ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಗೂಡಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೀಡಾಗಿ

ವಿರೂಪಿತವಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ರೋಸಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಉಭಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವೇ ಮೊದಲ ಬಲಿ. ಈಗ ಸ್ವಸ್ಥ ಜೀವನಸುಖಿಯಾಗಿರುವ ನಾನೇಕೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಗೊಸರಿಗೆ ಕಾಲಿಡಲಿ?” “ರಾಜಗೋಪಾಲ್! ನೀವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಂದೇ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಹಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ, ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ಬಳಗದವರೇ. ಬನ್ನಿ. ಒಟ್ಟಾಗಿ ದುಡಿಯೋಣ. ಆ ದಿವ್ಯ ಚೇತನ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಭವನದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಗೊಳಿಸೋಣ. ಯಾವುದೇ ಮಹಾಕಾರ್ಯದ ಸಾಫಲ್ಯ ಆ ಜಗನ್ನಾಥನ ತೇರಳೆಯುವ ಭಕ್ತರ ಆತ್ಮ ನಿವೇದನೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.”

ಭುವನೈಕ ವೈಣಿಕನಿಗೊಂದು ಜಗದ್ಭವ್ಯ ಭವನ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ರಾಜಗೋಪಾಲರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಮಣಿದರು: “ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಖಾತ್ರಿ ಬಾಯಿ ಇದ್ದಿತಯ್ಯ. ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವಿಂತೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಯ್ಯ !” ಸುರಿತ ಕರ್ಮಕುಶಲಿಯ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪದೃಢನ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಕಳೆದ ಧುಮುಕಿದರು. ತಮ್ಮ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರು ವಿಧಿಸಿಕೊಂಡ ಪರಿ : “ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಊನ ತಟ್ಟದಂತೆ ನಿಷ್ಠುರ ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಆದ್ಯತೆ. ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಭವನ ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೈದಳಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನ ದಶ ತತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ಸತ್ತ್ವಗಳು ಸಮಾವೇಶಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು: ಸತ್ಯ, ಸತ್ತ್ವ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಷ್ಠವ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಸಂಯಮ, ಸಂಸ್ಕರಣ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಪರಿಕರಗಳೂ ಹದವಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಿ ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸುಂದರ ಕಲೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸುತ್ತದೆ. ಧನ ಬಲ, ನುಡಿಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಲ ಏಕೀಭವಿಸಿದರೆ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.”

ಅವರು ಅಂದು ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚು ನಮ್ಮ ತೀರ ದುರ್ಬಲ ಹಂದರಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಸವಾಲಾಗಿ ಬಿಡಿದುವು “ರೂ. 12ಲಕ್ಷ. ಕೇವಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರ ಮಜೂರಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯ ಹೊಣೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಭರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇನ್ನು ಧನ? ನಾವು ಆ ತನಕ ಅತ್ಯಂತ ಮಿತವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಪರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿ

ಸಂಚಯಿಸಿದ್ದ “ಹಿರಿಮೊತ್ತ” ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷವನ್ನೂ ತಲಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರಿ? ರೂ 12 ಲಕ್ಷ. ಎಟುಕಬಲ್ಲವೇ? ವಾಮನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾದಾನೇ?

ನಿವೇಶನವಿದೆ, ಯೋಜನೆ ಇದೆ, ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ. ಯಾಚನೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಮುಂದಿನ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುವುದೇ?

ಪ್ರಣಿತೆಯೂ ಇದೆ ಬತ್ತಿಯೂ ಇದೆ ಚ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗುವಡೆ ಪ್ರಭೆ ತಾನೆಲ್ಲಿಯದೋ ಗುರುವಿದೆ ಲಿಂಗವಿದೆ-
ಶಿಷ್ಯನ ಸುಜ್ಞಾನವಂಕುರಿಸದನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಿಯದೋ?!

ಸೋಹಮೆಂಬುದ ಕೇಳಿ, ದಾಸೋಹವ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅತಿಗಳೆದನು ಗುಹೇಶ್ವರ ಸೋಹಂ ಎಂದರೆ ನಾನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ, ದಾಸೋಹಂ ಎಂದರೆ ನೀನೆಂಬ ಭಕ್ತಿ ಭಾವ.

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗುವ ರೂ 12 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಿರಿದಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಪಿಷ್ಟಪೇಷಣೆ. ಈ ಸವಾಲು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಅಳವಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಾದಮಂಡನೆ, ತರ್ಕಚಮತ್ಕಾರ, ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಧೋರಣೆ. ಯಾವುದೇ ಮನುಷ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮೂರುವರ್ಗಗಳವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು: ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರು, ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯರು, ಭಿತ್ತಿಭೈರಕ್ಕಿಗಳು. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗದವರು ಮಾತಾಡದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾವೆಂಥ ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಡಂಗುರ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದವರಾದರೋ ಹೊಂಚುಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು ಯಶಸ್ವಿನ ಫಲ ದೋಚಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅಪಯಶಸ್ವಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆನೆ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಹಾದಿ ಕಡಿದೇ ಕಡಿಯುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಗುರಿಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಿ.ಎಲ್.ಎನ್.ಅಯ್ಯ ಖಚಿತ ಕ್ರಿಯಾನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದರು: “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇಣಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹಿರಾತು ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ಯಾಚನೆ, ಮತ್ತು ಭವನದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸಲು ದಾನಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು 19 ಮಂದಿಯೂ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ನಾವು

ಹಿರಿಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಅಥವಾ ಇದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾದವರು, ಮಾತು ಬರಹ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಶಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಇರುವವರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವಲಯಗಳಿಂದ ತಲಾ ರೂ 1 ಲಕ್ಷ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಾರದು.

ಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತ:

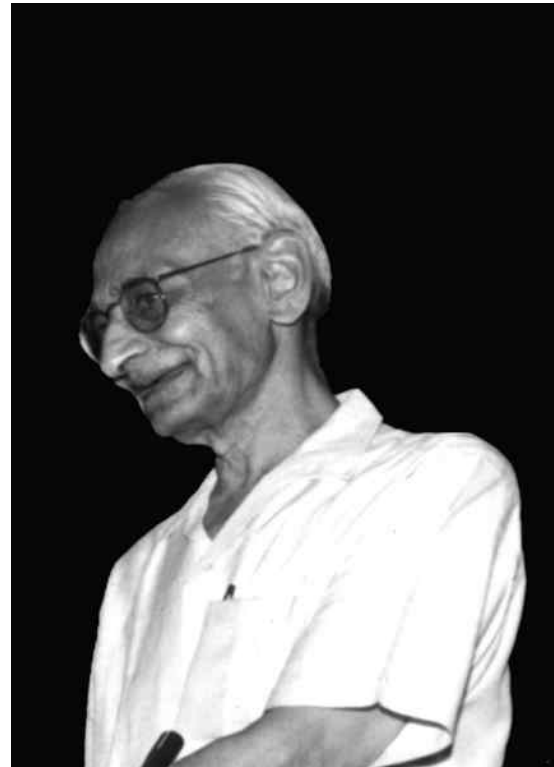
1965-69 ದಿನಗಳಂದು ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತೋಪನ್ಯಾಸಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಬಿಎ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ‘ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಖಗೋಳವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಇವರು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಪಟ್ಟಿ ಏರಿ(1968) ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆ ಆದರು.

1969ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಿದೆ. ನಾನು ಕೈಪಾಕಿದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ತಪ್ಪದೆ ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಯಾಚನಾಪತ್ರ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಪರಮ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾನಭಾರತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಸವಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹಿರಿಮೊತ್ತದ ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು-“ಕೇಳು, ನಿನಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ” ಇದು ಅವರ ಶೈಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಕುರಿತಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಹಜ ಪ್ರಥಮ ಲಕ್ಷ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರೇ.

ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲವು ಆಸ್ತಿಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೊಂದು ಮುದುಳಲೆ ಮಿಂಚಿತು: “ನಾವೊಂದು ರಾಮದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಭಜನಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿರ್ಮಾಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಅವರೇ ಭರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.”

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಕರಾಳ ಘಟನೆ ಭವಿಷ್ಯಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು- ಕುಮಲು ಕಾಲ. ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಕ ಶಿರೋಮಣಿಗಳ ರಾಮಭಕ್ತಿ ನೈಜವಾದುದಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಹೊಣೆ ಜಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುಲಭ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸುವ ಹೂಟೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವರದು “ತಾಳ ಮೇಳಗಳಿದ್ದು ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ ಗಾನ.”

“ We are nineteen strong. Why not each one of us try to get Rs 100 from each of our one hundred friends and relatives? This would work out to Rs 100X19X100=1,90,000. Here is my first instalment” This was the pallavi enunciated by president Ayya.

ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ನಿಲವನ್ನು ಅಸಂದಿಗ್ಧ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ: “ಗಾನಭಾರತಿಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಇದೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಂದಿರದ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ನಾಸ್ತಿಕ. ಇಷ್ಟೂ ಆಗಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುವರಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ ಹೊಣೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ.”

ರಾಮಮಂದಿರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅವರು ಸಂದೇಹಾತೀತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರಂತೆ : “ಇರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿಷ್ಣಾವಂತ ಅರ್ಚಕರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಹೊಸತೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕೇ? ನೀವು ಸರ್ವಜನೋಪಯೋಗಿಯಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೇವಾಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ನಿಮಗಿರಲಿ.” ಶಂಖದಿಂದಲೇ ಬಂತು ತೀರ್ಥ!

ಇದನ್ನೊಂದು ಆದೇಶ ಮತ್ತು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಎಂದು ವಿನೀತ ಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆವು. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಆಲೇಖ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಅಯ್ಯ (ಇವರು ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್) ಮತ್ತು ನಾನು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರಿಕರಾದೆವು. (1990ರ ಪ್ರಥಮ ಪಾದ).

ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಕೊಠಡಿ. ತಜ್ಞ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯಿಂದಲೂ ನವ ಅನ್ವೇಷಕನ ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಆಲೇಖ್ಯವನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿದರು. ಅವರು ಎತ್ತಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯ ಸಮರ್ಪಕ ವಿವರಣೆಯಿತ್ತರು.

“ಶಿಶುಪಾಲ! ಚೆಕ್‌ಪುಸ್ತಕ ತಾ!” ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ. ಚೆಕ್ ಹಾಳೆ ತೆರೆದರು : “ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು ?” “ಗಾನಭಾರತೀ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್) ಮೈಸೂರು.” “ನೀವು ?” “ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರರು. ಗಾನಭಾರತಿಯೊಂದೇ ಸಿಂಧು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ.” ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಅವರ ಲೇಖನಿಯ ಚಲನೆಯನ್ನು ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರುಕ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂಪಾಯಿ ಎದುರಿನ ಖಾಲಿಗೀಟಿನಲ್ಲಿ (ಚೆಕ್‌ನ ಬಲ-ಕೆಳಗೆ)ಮೊದಲು 5 ಬರೆದರು. ರೂ 5000 ನೀಡಬಹುದೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು-ರೂ 1000ವೇ ಹಿರಿಮೊತ್ತವಾಗಿದ್ದ ಕೃಪಣದಿನಗಳವು. ನಮ್ಮ ಬೊಗಸೆ ಚಿಕ್ಕದು. ಇಲ್ಲ, 5ರ ಪಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಸೊನ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರು, ರೂ 50,000! ನಮಗೆ ವಾಯುಲಘಿಮಾನುಭವ (levitation, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವುದು). ಆ ಚೆಕ್‌ನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಭಾವದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತ, “ಮುಂದಿನ ವಾರ ಇಷ್ಟೇ ಮೊಬಲಿಗೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಡಿ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲಸ ಮುನ್ನಡೆಯಲಿ. ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬನ್ನಿ. ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹವಿರಲಿ.” ಮೊತ್ತ ರೂ 1 ಲಕ್ಷ! ಕಡಲಿನ ಬಿತ್ತರ ಬೊಗಸೆಯ ಅಳತೆಗೆ ನಿಲುಕೀತೇ?

ಹಗುರಾಗಿ ತೇಲುತ್ತ ಮರಳಿದವು ಮೈಸೂರಿಗೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪೂಜ್ಯರೊಬ್ಬರು ನನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, “ನಿಮ್ಮ ಮನವಿ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ನಾವೇ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇರಲಿ” ಎಂದು ಭಾರದ ಲಕ್ಷೋಟಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. “ರಶೀತಿ ಹೇಗೆ ಬರೆಯಲಿ ?” ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. “ರಶೀತಿ ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಇದೆ.” “ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ಈ ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಮ್ಮ ನಗದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಿ?” “ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ರಶೀತಿ ಹಾಕಿ” ಅವರ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. “ಅದು ಅನೀತಿ. ‘ಪೂಜ್ಯರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಸಹಿತ ಬಂದ ದಾನ’ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆಗದೇ?” ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರು. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದು

ನೋಡಿ ಹೋದರು. ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಕರೆ : “ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಭವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ” ಈ ಸಲ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹ! ನಿಜ, ಕೇಳದೇ ಕೊಡುವಾತ ಇಳೆಯೊಳಗೆ ಬಲುಮಾನ್ಯ !

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಲಿತ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಠವಿದು: ಜನರು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಗದು ಹಣ ದಾನವೀಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕ್ಷಣವೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಯುಕ್ತ ಅಧಿಕೃತ ರಶೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದೊಂದು ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಗತಿ: ನಮ್ಮ ಜೋಳಿಗೆಗೆ ಬೀಳುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ, ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತ ಎಂದಿಲ್ಲ. ದಾನಿಯ ಹೃದಯದ ಮಾನಕ ಅಲ್ಲ ದಾನದ ಮೊತ್ತ. ಪರಿಗ್ರಹಿಗಳಾದ ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ಸಮಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು ಕೃತಜ್ಞತೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನನ್ನು ಆತನ ಅರಿವಿಗೆ ಬರದಂತೆ ಕಾಡಿ ಕ್ರಮೇಣ ಭ್ರಷ್ಟತೆಗೆ ತಳ್ಳುವ ಮಾಯೆಗಳು ಆರು :

1. ಹಣ : ತಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿಮೊಬಲಗಿನಿಂದ ಕಿರಿ ತುಣಿಕನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾಮೂಲಿ ವೆಚ್ಚವೆಂದು ಬರೆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಾರದು-ಕ್ಯಾನ್ಸರಿನ ಆರಂಭ.
  2. ಕೀರ್ತಿ : ಸ್ವಯಂಸೇವೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಸುತ್ತ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಭಾವಲಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು-ನಿಧಾನ ವಿಷವೇವನೆ.
  3. ಪ್ರಚಾರ : ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಉತ್ತೇಜಿತ ವರದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವುದು-ಸ್ವರತ ಪ್ರಜ್ಞೆ.
  4. ಅಧಿಕಾರ : ಸ್ವಯಂಸೇವೆಯನ್ನು ಜಿಗಿಹಲಗೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆ ಏರಿ ಮೆರೆಯುವುದು-ಅಮಲೇರಿಕೆ.
  5. ಅಹಂಕಾರ : ತಾನು ಮಾಡಿದೆ, ತನ್ನ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬೀಗು-ಒಣಜಂಬ ಕುಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.
  6. ಆಕ್ರೋಶ: ತನ್ನಂಥ ಮಹಾ ಪುರುಷನನ್ನು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುವ ದಾಷ್ಟ್ಯವೇ ಇವರಿಗೆ?-ಕೌಶಿಕತ್ವ(ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಿಂದ ಧರ್ಮಬೋಧೆ ಪಡೆದ ಕೌಶಿಕ ಮುನಿಯ ಆರಂಭ ಭಾವ).
- ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಮಾಯಾವಿಕಾರಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬೀಜಮಂತ್ರ ಒಂದೇ: “ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು, ಶಿವನ ಡಂಗುರ, ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ! ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ! ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ

ಬೇಡಿದ್ದನಿವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ”

ಯೋಗಿ ಭಿಕ್ಷುಕೆ ಬಂದ

ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ನಿರೀಕ್ಷಾತೀತ ದಾನ ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯರ ಅಯಾಚಿತ ಅನುಗ್ರಹ ನಮ್ಮ 19 ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದುವು. ಫಲ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ “ಮಣ್ಣಿನ ಮನದಲಿ ಹೊನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಅಪೂರ್ವ ತೇಜದ ಮಾಂತ್ರಿಕ” ರಾದೆವು. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ, ವಿಷಯ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ ಸಂದರ್ಭ ಏನೇ ಇರಲಿ ನಮ್ಮ ಪಲ್ಲವಿ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಾಯ ಒಂದೇ : ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸಂಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ “ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ ಪರಧನವನೊಲ್ಲೆಂಬ” ನಿಲವಿನವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಸ್ವಧನವನ್ನೂ ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸತೊಡಗಿದರು, “ಕೆರೆಯ ನೀರನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ವರವ ಪಡೆ”ದು ಕೃತಾರ್ಥರಾದರು.

ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ವೃದ್ಧೆಯೊಬ್ಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು : ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಗಾನಭಾರತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.” ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಿರಿಮೊತ್ತವಾಗಿತ್ತು. ದಾನ ಬಂದುದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಎಂದಿಲ್ಲ. ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಭಾವವೇ ಮುಖ್ಯ. ಎಂದೇ “ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತನಗೆ ಬೈಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಪರರಿಗೆ !” ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿಜ ಬಂಡವಾಳ. ಆ ದಿನಗಳಂದು, 1989-91, ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ದಿನದಿನ, ಕ್ಷಣಕ್ಷಣ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಅನುಭವ : ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ.”

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯೊಂದು ಉನ್ನಾದ. ಇದರಿಂದ ವಶೀಕೃತನಾದವನಲ್ಲಿ (possessed) “ನಾನು” ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ ಅದು ಆಸುರೀ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಆತನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ-ಭಸ್ಮಾಸುರ ಹಸ್ತದಂತೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ‘ನೀನು’ ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ ಅದು ದೈವಿಕ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿ ಆತನನ್ನೂ ಆತನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ-ಮೋಹಿನೀ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಂತೆ. ಇಂಥ ದೈವಿಕಸಮಾಧಿ ಸಂಪೀಡಿತರಾದ (obsessed) ನಾವು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಸಕಲೇಶಪುರ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ “ಭವತಿ

ಭಿಕ್ಷಾದೇಹಿ” ಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆತ ಸ್ವಾಗತ ಒಂದೇ:

“ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿರೇ, ಕಾಮಧೇನು ಬಂದಂತಾಯಿತು ವರವ ಬೇಡಿರೇ”. ಇಲ್ಲಿ ಜನರೇ ಕಾಮಧೇನು, ನಾವು ವರಯಾಚಕರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರಯೋಧರೊಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆವು.-ಅವರು ತೀರ ವೃದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನೆ ಆಸುಪಾಸು ದಾರುಣರಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕೇವಲ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆ ಸಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಆ ಹಳೆ ಹುಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಈ ಯಾತ್ರೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ತಪ್ಪಿಗೆ ಒಳಹೋದರು. ನಾಣ್ಯಭರ್ತಿ ಥೈಲಿ ತಂದರು. ನಮ್ಮೆದುರು ಸುರುವಿ, “ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ‘ಒಬ್ಬ ಹಳೆಯ ಗಾಂಧೀವಾದಿಯ ವಿನಮ್ರ ಕಾಣಿಕೆ’ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ರಶೀತಿ ಬರೆಯಿರಿ” ಎಂದರು ಪರಮ ವಿನಯದಿಂದ. ಮನೋಮುಕುರದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದ ದೃಶ್ಯ “ಶಬರೀದತ್ತ ಫಲಾಶನ ರಾಮ.”

ಜನರಲ್ಲಿ ದಾನಧರ್ಮಪ್ರದಾಯಕ ಔದಾರ್ಯ ಹಿಂಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಅನುಭವೋಕ್ತಿ: ನಿಮ್ಮ ಅನುದಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಲ್ಲ ಜಗತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅದು. ಕೊಡುವವನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದಾನು. ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಇಟ್ಟರೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಮುಂಬಯಿ: ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬಾಯಿ 1990ರ ಕೊನೆಯ ಪಾದ. ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ರಿಯೆ ತುಸು ಅಧೀರತೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಧನಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಹರ್ನಿಶೆ ಸಾಗಿದೆ. ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತುಗಳು-ಅಂದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿ ನಗದಾಗುವ ಇಡುಗಂಟುಗಳು -ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದುವು ಮತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ರಿಯೆ ಬೇಡುವುದು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ನಗದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೆಲಸ ಕೈದು. ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳು ಕುದುರೆಗಳಾದರೆ ತಿರುಕರು ಸವಾರಿ ಹೋದಾರು! ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ನಿಜ:

ಇಚ್ಛೆಯೆಂಬೋ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಮನದೊಳಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೆಂಬೋ ಲಗಾಮನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಕಿಚ್ಚಿಂಟು ಚಿಬಕನು ಲಗಾಯಿಸಲು ಸಾರೋಟು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಹಸುರುಗಳು ಕಾಣಿಸುರು ಅತ್ತಿಸೂನು

ಇಂಥ ಸವಾರರು ನಾವು. ಆಗ ನನಗೆ, ನನ್ನ

ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ತೀರ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅವಕಾಶವೊಂದು ಎದುರಾಯಿತು. ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ತಾಳ್ಮೆ ವಸಂತಕುಮಾರರಿಂದ ಆಹ್ವಾನ: ಅದೇ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಆ ಮಹಾನಗರದ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಇವುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು: ನನ್ನ ವಿಮಾನಯಾನ ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಆತಿಥ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಭರಿಸುತ್ತದೆ: ಅಲ್ಲದೇ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ನನಗೆ ಗೌರವ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಹ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದು ಭಾರೀ ಮೊತ್ತವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ “ಗಾನಭಾರತೀ ಗೆದ್ದಿತು” ಎಂದು ಕುಣಿದಾಡಿದೆವು: ಮುಂಬಯಿಗೆ ಅಯಾಚಿತ ಪ್ರವೇಶ, ಬಲೆ ಎಸೆಯಲು ವಿನೂತನ ಅವಕಾಶ! ಇದು ಕನಸಲ್ಲ. ಬೇಂದ್ರೆ ಹಾಡಿರುವಂತೆ “ನಾಳೆ ಎಂಬುವದು ನಿನ್ನಿನ ಮನಸು, ಮುಂದೆ ಎಂಬುವದು ಇಂದಿನ ಕನಸು.” ನಿಜಕ್ಕೂ ಕನಸಿಗರೆ ಕಟ್ಟುಗರು.

ಅವರ ಒಲುಮೆಯ ಕರೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಬರೆದೆ: “ನನಗೆ ವಿಮಾನಯಾನದ ಮೆರೆತ ಬೇಡ. ಗಾಂಧೀ ದರ್ಜೆಯ ರೇಲ್ವೇ ಪ್ರಯಾಣ ಸಾಕು-ನನ್ನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಷಡ್ಡಕ ವಿ.ಕೆ.ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಿಮಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಮಾರಂಭದ ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ದಾನವಿತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ರಶೀತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಇದು ಮುಂಬಯಿಯ ಉಡುಗೊರೆ ಆಗಿರಲಿ.”

ತಾಳ್ಮೆಯವರ ಹಿರಿತನದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಗೆಳೆಯರು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಖುದ್ದು ತಮ್ಮದೇ ಕೆಲಸವೆಂಬ ಪ್ರೀತ್ಯಭಿಮಾನ ಸಹಿತ ನನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಗೆ ನೆರವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳು:

ವಿ.ಕೆ.ಭಟ್ಟರು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೇಣಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವೀ ವಲಯಗಳಿಂದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಕೂಡ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಗುರುಗಳು ಬೆಳ್ಳೆ ಭುಜಂಗರಾಯರು. ಇವರ ಮಗ ಮೋಹನರಾವ್ ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿ. ಮೋಹನರಾಯರ ತಮ್ಮ ಚಂದ್ರಶೇಖರರಾವ್. ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ‘ಕಿರಿಯ’ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹ

ವಲಯದ ಸದಸ್ಯನಾದ(1942-44). ಈಗ (1990) ಈ ತಮ್ಮ ಸಿ.ಆರ್ ಬೆಳ್ಳೆ ಎಂಬ ಅಭಿದಾನದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉದ್ಯಮಪತಿ ಆಗಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದೆ. ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ದೂರವಾಣಿಸಿದೆ. ತುಸು ಅಳುಕಿನಿಂದ. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅವರು ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ಮಮತೆಯಿಂದ ಸ್ವಂದಿಸಿದರು.- ಐದಂಕಿ ಮೊತ್ತದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. “ಎಂತು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ನಿನ್ನ ಮಧುರ ನಾದದ ಪರಿಯಾ?” ಎಂದು ಮನ ಮಿಡಿಯಿತು. ಮಡಿಕೇರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಪನ್ಯಾಸಕನಾಗಿದ್ದಾಗ, 1953-63, ಎಂ.ಕೆ. ಜನಾರ್ದನ ಮತ್ತು ಎಂ.ಕೆ.ವಸಂತ ಎಂಬ ಸಹೋದರರು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಎನ್‌ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಡೆಟ್‌ಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಧೀಮಂತರು, ಗುಣವಂತರು, ಸಾಹಸಪ್ರಿಯರು. ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಅಣ್ಣ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತೋದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ರೂರ್ಕಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಜನಾರ್ದನರಿಗೆ ದೂರವಾಣಿಸಲೇ? ನನಗೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ : ದ್ರೋಣ-ದುಪದ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಅಧೀರನಾದೆ. ಒಡನೆ ಕುಚೇಲ-ಕೃಷ್ಣ ಸಂಯೋಜನೆ ಬೆಳಗಿ ಉದ್ದೀಪಿತನಾದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಗೆ ದೊರೆತ ಮರುದನಿ ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ಸಂಭ್ರಮ ಗೌರವ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ ಕಳಿಸಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಅದೃಷ್ಟ-ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಸಂತ ಕೂಡ ರೂರ್ಕಿಯಿಂದ ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂವೇದಿಸಿದರು : ಆರು ಅಂಕಗಳ ಹಿರಿಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ಧನಸಹಾಯ ಎಲ್ಲವೂ ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ನಮಗೆ ಅವರ ವತಿಯಿಂದ ಒದಗಿದುವು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆ

ಕೊಳಲು ವಾದಕ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ ಎನ್ ಸುರೇಶ್ ಅವರ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಟೈರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಸುರೇಶ್ ಅವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡಿದ ಮಾತು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅರಿತು ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲ ರಸಿಕನಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ.

“ನಿಮಗೆ ಸಂಗೀತದ ಒಳ್ಳೆ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?”

ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ “ನಾನು ಅದರ ನಡುವೆಯೇ ಬೆಳೆದವನು” ಅಂದಷ್ಟೇ ಅಂದರು. ಆಗ ಅವ-

ರಿಗೆ ಗಾನಭಾರತೀಯ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಾನಭಾರತೀ ಹಾಗೂ ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಬೆಸೆದರು. 250 ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಗಾನಭಾರತೀಯ ಭವನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದವು. ಅದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅವರ ಔದಾರ್ಯದ ಕುರುಹು. ಅವರ ಔದಾರ್ಯ ಹಲವು ಕಲಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸಿವೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತೀ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೂಕ್ತಿಗೆ- ಕ್ವಚಿದಪಿ ಕುಮಾತಾ ನಭವತಿ-ನಾನೊಂದು ಅನುಮಿತಿ (corollary)ಸೇರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ : “ಕ್ವಚಿದಪಿ ಕುವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಭವತಿ.”

“ಅಕ್ಷರಶಃ ಕುಚೇಲರಾಗಿ, ಮುಂಬಯಿಗೆ ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಎ.ಆರ್. ಆಚಾರ್ಯರು ಇಂದು ಕುಬೇರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಸ್ತು, ಸಾಹಸ ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯಗಳ ಸಂಗಮವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡುಗೈ ಕರ್ಣ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಇವರದು”. ಎಂದರು ನನ್ನ ಆತಿಥೇಯ ವಿ.ಕೆ.ಭಟ್ಟರು. ಆಚಾರ್ಯರ ಪರಿಚಯ ಇವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ನೇರ ದೂರವಾಣಿಸಿ, ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ವಿವರಿಸಿ, ಅವರ ಭೇಟಿ ಕೋರಿದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಗತವಾಣಿ, ಲಭಿಸಿದ್ದು ಕ್ಷಿಪಣಿದಾಳಿ:

“ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸೇವೆ ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ವಂಚಕರ ಸೋಗಿನಿಂದ ರೋಸಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.” ಫೋನ್ ಕುಕ್ಕಿದರು. ಮರಳಿ ಯತ್ನವ ಮಾಡು: “ಒಂದು ನಮ್ರ ವಿನಂತಿ. ನಾನು ಖುದ್ದು ಬಂದು ಬಾಧೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಕುರಿತು ಸವಿಸ್ತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಆದೀತೇ?” “ಅದು ನಿಮ್ಮ ಖುಷಿ.” ಮಾತು ಬಂದ್. ಸುದೀರ್ಘ ಪತ್ರ ಬರೆದೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳದವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಲಭಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಸಿ.ಆರ್.ಬೆಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಎಂ.ಕೆ.ಜನಾರ್ದನರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ನಾವು ಕದೀಮರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಪೂರ್ತಿ ಜನಸೇವೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ. ಅಂಚೆಗೆ ಹಾಕಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದೆ. ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಸ್ಮರಿಸಿದೆ. “ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕಂತಿ, ಬಹು ದುಶ್ಚಿಂತಿಯೊಳಗೆ ನೀ ಕುಂತಿ, ಯಾಕೋ ಎಲೋ ನಿನಗೇ ಭ್ರಾಂತಿ ? ನಾಳಿಗಾಗುವದೀಗಂತಿ.” ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಡುವವನಿದ್ದೆ. ಮುದ್ದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಲಕ್ಕೋಟೆ ಬಂತು. ಆಚಾರ್ಯರು ಒಲಿದಿದ್ದರು. ಐದಂಕಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ನಚಿಕೇತನಿಗೆ ಒಲಿಯದ ಯಮ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ?

ತಾತಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಗಗನಚುಂಬೀ ಸೌಧ. ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಭೇಟಿಗೆಂದು ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಉಡುಪು ಆ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಸಂಗತ. ಮಾತಿನ ವಿನಯ ಅಥವಾ ಗಹನತೆ ತಿಳಿಯದ ಸ್ವಾಗತಕಾರಿಣಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಸ್ವರ ಏರಿಸಿ ಸ್ಫುಟ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರವರ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ ವಿವರಿಸಿದಾಗ ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ ಸುಗಮವಾಯಿತು.

ಗತ ದಾಖಲೆಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನೂರಾರು ಪುಟಗಳ ಘನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದರ್ಥ. ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಅಥವಾ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ನೀವು ವರ್ತಮಾನ ವಾಸ್ತವತೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನ ಸೃಜನಶೀಲ ಭಾವನೆಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಗುರಾಗಿ ಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯಭಾಗಿತ್ವದಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಆನಂದವಿದು. ಅರ್ಜಿ ಸಂಪುಟ ಹೊಸೆಯುವಾಗ ನೀವು ಒಂದು ತೆರನಾದ ಮರಣೋತ್ತರ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಚಾಕಚಕ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಗದ ತಾಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪರಿ ಅನ್ಯಾತ್ಮವಾದುದು. ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜಗೋಪಾಲ್-ಅಧ್ಯರಕ್ಕೆ ಹವಿಸ್ಸು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಕಡತಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು-“ದೊರಕುನಾ ಇಟುವಂಟಿ ಸೇವಾ? ದೊರಕುನಾ? ಅಲ್ಪತಮೋನರಿಂಚಿನ ಭೂಸುರವರುಲಕುನ್ನೈನ ಸುರುಲಕ್ಕೈನ!” (ತ್ಯಾಗರಾಜ)

ಫಲಿತಾಂಶ? 1991 ಮಾರ್ಚ್ 31. ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿದೆ. ಮರುದಿನ ಅಪರಾಹ್ನ ರಾಮಾನುಜಮ್‌ರಿಂದ (ಬೆಂಗಳೂರು) “ನಾಗೆದ್ದೆ! ನಮ್ಮ ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ!” ಎಂದು ದೂರವಾಣಿಸಿದರು. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯೇ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ನಿವೃತ್ತ ರೇಲ್ವೆ ನೌಕರರಾದ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನವದೆಹಲಿಗೆ ಪಯಣಿಸಿದರು. ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು: “ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಾಖಲೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಆದೇಶ ಸದ್ಯವೇ ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ.” ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ದೂರವಾಣಿ : “ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ.” ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟು ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ಧೈಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಣಭಾವ ಮತ್ತು ಗುರಿ ಸೇರುವ ಅದಟು ಮೇಳವಿಸಿದಾಗ ಮಣಿಯದಿರುವ ಹಿಮಾಲಯ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಹೀಗೆ ಹಲವು ಒರತೆ ತೊರೆ ಹೊಳೆ ನದೀ ನದಿಗಳು ಸಂಗಮಿಸಿ ನಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸ ಸದಾ ಭರ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. : “ಪಲವುಂಪಳ್ಳಿ ಸಮುದ್ರವೈ!” ರಾಜಗೋಪಾಲ್ : “ನನಗೆ ನಾಳೆ ರೂ 30,000 ಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆ? ನಾನು : “ ಅಸಾಧ್ಯ ಪದ ವೀಣೆ

ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಒಡ್ಡೋಲಗ. ಕೂರ ಹೇಳುವ ಸೌಜನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇ ಕುಳಿತೆ. ಹೇಗೂ ಹಣ ದೊರೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಂಡಿಸೋಣ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ದಿಗ್ನತೆಯ ಹವೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣಾ ನಂತರ ಆತನ ತುರ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ “ ಭಾರತದ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿರುವಿರೇ?” ನನ್ನ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಉತ್ತರ “ಇಲ್ಲ, ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳಕಾಕರು ದರೋಡೆಕೋರರು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತ ದೇಶವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಶೀಲವೀಗ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಆಗಿದೆ... ..” ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ವೇಗವೂ ಬೆರೆತಿತ್ತು.. “ಸರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನೀವೇಕೆ ಇಷ್ಟು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಿರಿ ?” “ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಟ್ಟಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ. ನಾಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ಬಂದೀತೆಂಬ ಆಶಾವಾದವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥವೇನು? ನಾವಿಂದು ಸಸಿ ನಡುವುದು ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲೆಂದಲ್ಲವೇ?” ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮಾರೋಪ ಸಂದೇಶ : “ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯ ಸಾಚಾತನವನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಹೀಗೆಲ್ಲ ತಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ದೇಣಿಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರದ ಒಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ.” ಐದು ಅಂಕಗಳ ಮೊಬಲಗು (ಡಿಡಿ)ತಲಪಿದಾಗ ನೆನಪಾಯಿತು, “ಹರನೀವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿರಿಯು ಬೆನ್ನಲಿ ಬಕ್ಕು-ಹರಿದು ಹೆದ್ದೊರೆಯು ಕೆರೆ ತುಂಬಿದಂತಯ್ಯ”(ಬಸವಣ್ಣ). ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರು “ಕರುಣೆಗೊಂದು ಕೋಡವನ್

ಎದೆಯೊಲುಮೆಗೆ ಬೀಡವನ್” ಎಂಬ ಕುವೆಂಪುವಾಣಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಆವೇಶವನ್ನು ತಾವು ಧರಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದರು.

ಬತ್ತದ ದಾನಧಾರೆ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭವನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಐ.ಎಂ.ವಿಠಲ ಮೂರ್ತಿ, ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಮಾನುಜಮ್ ಮತ್ತು ವಿ.ಆರ್.ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮಹಾಶಯರುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಮತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ. ಈ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಾವು ಉಭಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ಕೋರಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣದಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಯಜ್ಞ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಪೂರಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಸಂಗಮಿಸಬೇಕು : ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದು, ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು, ಕಡತ ವಿಲೇವಾರಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಮತ್ತು ನಾನು ಮೊದಲ ಎರಡು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೆಲಸದ ದಾಖಲೆಯೇ ಕಡತ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಹೊರತು ನಡೆತ ಮುಂದುವರೆಯದು. ಕಡತವೆಂದರೆ ಮೌನ ತಪಸ್ಸು. ಕಟ್ಟಡ ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಫಲ. ನಮ್ಮ ಕಡತದ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದೆಂದರೇನು?

ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ! ನೀವು
ಆದೇಶಿಸಬೇಕು, ನಾನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.”
ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ :

“ನಿನ್ನನಂತ ಕೊಡುಗೆಗಳನು ಸತತ
ಧಾರೆಯೆರೆಯುವೆ
ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೊನೆಯೆ ಇಲ್ಲದೆ
ಯುಗಗಳಿಂದ ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ದಾನಧಾರೆ ಬತ್ತದೆ
ಧಾರೆ ಎರೆಯೊ ನನ್ನ ಎರೆಯ ಇನ್ನು ಇನ್ನು
ಇಂಬಿದೆ
-ಅನು : ಜಿ.ರಾಮನಾಥ ಭಟ್

ಬಯಲಿನಿಂದ ಆಲಯ ಉಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ದೈವಿಕ ದೃಶ್ಯ ದಿನದಿನ ನಮಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ
ಸಂದೇಶವೇನು? ಇದು ನಮ್ಮದು.
ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ದುಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ
ಸೇವೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಇದು ಮೈದಳಿದಿದೆ?
ಅಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿತ್ತು. ತನ್ನಿಂದ
ತಾನೇ ಉದ್ಭವಿಸಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿತ
ಸುಂದರಶಿಲ್ಪವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನಾವು ಯಾರೂ
ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ
ಇದು ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಆವಿರ್ಭಾವಕ್ಕೆ
ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸಿದುದು
ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ತನ್ನದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ
ಇದು ನವನವೋನ್ಮೇಷಶಾಲಿನಿಯಾಗಿ
ಅನಂತಗಾಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ:

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣಭವನವ ನೀನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ?
ಬಾನಿನಿಂ ಚೈತನ್ಯವಿಳಿದಿಳಿಗೆ ಘನಿಸುತಾ
ಗಾನಲೋಲನಿಗರ್ಪಿಸಿತು ಚಿರಂತನ ನಮನ
ನೀನಿಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತನೈ ಅತ್ತಿಸೂನು
ಇಂದಿನ ದಿನವೇ ಶುಭದಿನವು

ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ಯಾವದಿನವೂ
ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ನರಳಲಿಲ್ಲ.
ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿಚಲಿತವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ.
(ಧನಸಂಗ್ರಹಣ ಅಧಿಕವಾದಾಗ ಮನ
ವಿಚಲನೆಗೊಂಡು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಅಲಂಕರಣಗಳ
ಮೇಲೆ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುವುದು
ಸಾಧಾರಣ ನಿಯಮ-ಆದರೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ
ಗೋತ್ರಜ ರಾಜಗೋಪಾಲರ ಬಳಿ ಈ ಯಾವ
ಆಮಿಷವೂ ಸುಳಿಯದು.)

ಆಗ ಈಗ ಹಣದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ
ಬರುತ್ತಿತ್ತು. “ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು
ಆಶ್ವಾಸಿಸಿದ್ದರಲ್ಲ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು.
ಅವರನ್ನು ಮಗುದೊಮ್ಮೆ ಯಾಚಿಸೋಣ”-
ಒರತೆ ಹೊನಲಾಗಿ ಉಬ್ಬಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ
ನೀರಿಗಿಳಿಯದೆ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು,
ಆಯಾಚಿತ ಅಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಸಲಹೆ
ಟೀಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು
ಇತರರು ಗಾನಭಾರತಿಗಾಗಿ ಬೇಡುವುದನ್ನು

ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೇ
ತಾರ್ಕಿಕ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಿತ್ತಿಭೈರಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು
ಉದುರಿಸಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಕ
ತರುವಂತಿತ್ತು:
ಬಂಜೆ ಬಲ್ಲಳೇ ಬಸುರಬೇನೆಯನು ?
ಸಂಜೆ ಬಲ್ಲದೇ ಮುಂಜಾನೆ ಸೊಗವನು ?
ನಂಜು ತಿಳಿವುದೇ ದುಡಿಮೆ ಆನಂದವನು ?
ಅಂಜದೆಯೆ ಅಳುಕದೆಯೆ ನಡೆಮುಂದೆ
ಅತ್ತಿಸೂನು

ನಾನೆಂದೆ :”ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ
ಇಂಗಿತವೇನು ? ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗದಂತೆ
ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಗುರಿ ಸೇರಿ ಎಂದು. ನಮ್ಮ
ಪೌರುಷಕ್ಕೆ ಅಪರೋದ್ಧಿದ ಸವಾಲು ಅದು.
ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ-ಆದರೆ ಕೊಡಿ
ತಲಪಿದ ಬಳಿಕ ಗುಡಿ(ಬಾವುಟ)ಹಾರಿಸಲು
ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ !”
ದಿನಾಂಕ 26 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1991. ತುಂಬಿ
ಬಿರಿವ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ. ಗಾನಗಾರುಡಿಗನ
ನಾಮ ಹೊತ್ತಿರುವ ಭವ್ಯಸೌಧ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ವೀರೇಂದ್ರ
ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಭವನವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.
ಉಭಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರೂ ಮಿಡಿದ
ದನಿ ಒಂದೇ: “ದಾನಿಗಳನ್ನು ಅರಸುವುದು
ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು
ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಡು ಕಠಿಣ. ಗಾನಭಾರತಿಯ
ನೀವು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತ್ಯಾಗ, ಸೇವೆ
ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೋಹಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ
ಜಯಗಳಿಸಿದ್ದೀರಿ-ಈ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ
ಬಹೂಪಯುಕ್ತ ಭವನ ಮೈದಳಿದಿದೆ.”
ಶೇಷಣ್ಣ ಪರಂಪರೆಯ ವರ್ತಮಾನ

ನ್ಯಾಸಧಾರಿ ವೀಣಾಮಾಂತ್ರಿಕ ವಿ.ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ
ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ನಾದ ನಮನ
ಅರ್ಪಿಸಿದರು.
ಆಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೃತಾರ್ಥ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಡಿದ
ಪಲ್ಲವಿ, ಕವಿ ಸೋಮೇಶ್ವರರ ಹೃದಯ
ವಚನಗಳಲ್ಲಿ:

ಇದುವೆ ಅಮರಾವತಿಯಯ್ಯ, ಇದುವೆ
ಅಲಕಾವತಿಯಯ್ಯ
ಇದುವೆ ಶೋಣಿತ ಪುರವಯ್ಯ, ಇದುವೆ
ಶೈಮಿನಿಯಯ್ಯ
ಇದುವೆ ಅಶೋಕವನವಯ್ಯ, ಇದುವೆ
ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಯ್ಯ
ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರರಿಗೆ ಸತ್ಯ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲಾಯಿತಯ್ಯ
ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಭವಿಸಿದುವಯ್ಯ ಸಕಲಾವತಾರಗಳು
ಹೃದಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಎತ್ತರ
ಬಿತ್ತರವನಳೆವರಾರಯ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭರಿತ
ಹೃದಯೇಶ ಸೋಮೇಶಾ?
2000

Ganabharathi

A Song In Progress

S. NAGARAJAN

Founder-president. This article was first published in Veene Seshanna Bhavana Special Number-1991.

A successful Sangeetotsava arranged in September 1977 in connection with the Ganesa Festival by some organizations of Saraswatipuram including the area since named Kuvempunagar motivated some of us to explore the possibility of starting a cultural organization in this part of the City. Under the leadership of Sri V. S. Narasimhachar we went about consulting friends in neighbouring extension and we concluded that it was a feasible proposition and it would yield rich dividends.

As the first step, a meeting of friends from Saraswatipura and neighbouring extensions was convened at the residence of Sri V. S. Narasimhathar on 11-1-1978. It was decided at the meeting to start an organization for the purpose of arranging cultural programmes like music, dance and drama.

The name GANABHARATHI, suggested by Dr C. K. N. Raja, was unanimously accepted. It was to have, among its objectives, holding music competitions periodically for

the benefit of talented youngsters and also arranging music and dance classes.

The inaugural function was held on 2-2-1978 in a hall of the Institute of Education with the kind permission of its President Sri K. S. Suryanarayana Rao. Administrative Officer late Sri B.V. Nanjundiah, Principal J. N. Ramachandran (one of our promoters) and his colleagues rendered all possible help.

Ganabharathi was formally launched by Sri K. U. Balakrishna Rao, the then Deputy Inspector General of Police, Mysore at a well attended meeting presided over by Sri A. Venkata Rao, District and Sessions Judge, Mysore. It was blessed by Sangeeta Vidya Varidhi Mysore V. Doreswamy Iyengar, who was the Chief guest. After the inaugural function, he gave a delectable veena concert.

On 19-2-78 a meeting was held at my residence with Sri J. R. Lakshmana Rao in the Chair. An Interim Committee with the following members was constituted:

1. Sri S. Nagarajan, President
  2. Dr C. G. Narasimhan, Vice-President
  3. Sri G. Siddaramiah, Secretary
  4. Sri H. R. Sreekanteswara, Jt Secretary
  5. Sri C. K. Srikantiah, Treasurer
  6. Sri B. C. Kesava Iyengar
  7. Sri S. Kuppuswamy
  8. Sri J. R. Lakshmana Rao
  9. Sri V. S. Narasimhachar
  10. Dr C. K. N. Raja
  11. Sri J. N. Ramachandran
  12. Sri J. Sivanandam
  13. Sri G. K. Varadappa
- Two more members. Dr S. Gururajachar and Smt Leela Murthy were coopted to the Committe on 26-2.78.

The organizational tasks before the Interim Committee were :

- a. Enrolment of members
- b. Drafting the Memorandum of

Association and By-laws of the organization.
 At the outset the Committee received help from friends and sister organizations mainly the Bharati Mahila Samaja, Saraswatipura. The second task was rendered easy, thanks to Sri J. N. Ramachandran who placed at our disposal a copy of the Memorandum of Association and By-laws adopted by the Delhi Sangeeta Sabha, one of whose founders was Justice T.L. Venkatarama Iyer of the Supreme Court, who was also an eminent musicologist. The draft prepared by the Drafting Committee was subjected to close scrutiny by the entire Committee, which took about three sittings to finalize it. Ganabharathi was registered under the Karnataka Societies Registration Act 1960 on 8-11-78 as Association

No. 100/78-79. The Interim Committee was restructured to suit the requirements of the By-laws. The first General Body Meeting was held on 27-4-80 and an Executive Committee duly elected. Since then, annual general body meetings are regularly held on schedule to pass the audited accounts and annual reports. Elections to the Executive Committee are held regularly once in three years. These activities have earned for Ganabharathi a blemishless record of credibility.

AIMS & OBJECTIVES

Ganabharathi (R) has ordained to itself that its objects shall be the preservation, enrichment and propagation of sangeeta in all its forms and in furtherance of the objects :

1. to arrange lectures,

Sitting: S. Nagarajan, J. R. Lakshman Rao, Jeevoobai Lakshmana Rao, T. N. Nagarathna, G. L.N. Ayya, C. G. Narasimhan, Prabhushankar, N. S. Rajagopal Standing: U. Sridhar Bhat, J. N. Ramachandran, S. Gururajachar, G. T. Narayana Rao, B. N. Ramanuja Iyengar, V. Nanjundaswamy, K. R. Udupa, B. K. Shivanna, A. V. Govinda Rao

demonstrations, concerts, classes, seminars, symposia, conferences, competitions, commemoration days and festivals etc (the number of programmes to be arranged shall not be less than ten in a year) ;

2. to develop a broad base of healthy musical appreciation and self-expression through the medium of group singing and other allied forms like Harikatha, musical drama, dance drama and other composite programmes ;

3. to promote mutual understanding among the votaries of the various systems of music and allied arts ;

4. to acquire, maintain and dispose off moveable and immoveable properties; and

5. to undertake any other activity conducive to the promotion of the objects of the organization.

That successive Committees have been functioning within the scope of these guidelines and are endeavouring to make the activities as varied as envisaged will be evident from the following account of the activities.

MONTHLY CONCERTS

The inaugural concert was given by Veena Vidyavaridhi Mysore V. Doreswamy Iyengar on 2-2-78. The first Sabha concert was given by Sri Trichur V. Ramachandran and party in March next. It was a Karnatak vocal concert and the latest one in May 1991 (at the time of going to the press) was also a similar one by Sri B. S. Vijayaraghavan and party. In between there have been 129 concerts giving on an average of about 10 concerts per year. This number includes Karnatak vocal, Hindusthani vocal, veena, violin (solo, duet and trio), flute, gotuvadya, veena- flute, sitar, sugama sangeeta, Harikatha and dance programmes. Actually for the last three years, the annual number of programmes has been on the higher side of twelve.

These apart three demonstration concerts were arranged as part of the monthly programmes. They were 'A Day with Tyagaraja' by Dr S. Ramanathan, 'Tyagaraja and Todi' by Vidushi Vedavalli and 'Seeta Kalyana' by Vidushi Gowri Kuppuswamy.

The membership graph went on registering an upward trend during the earlier period. Later on the graph started showing a downward trend causing some concern. Ganabharathi however soon came out of the anxious period unscathed and settled down to steady progress on the course it had charted for itself. This was possible on account of the helping hand lent in the initial stages by Vidwan S. Mahadevappa and in later years by Vidwans R. N. Thyagarajan, H. K. Narasimha Murthy, T. V. Bhadrachar, P. G. Lakshminarayan, G. S. Ramanujam and a host of our local Vidwans and Vidushis, all of whom look upon Ganabharathi with pride as 'their organization'. Since 1989 the programmes are thrown open free. That most of our members are quite knowledgeable and are true rasikas has been vouchsafed by many artists who have given concerts on our platform. Vidwan T. V. Shankaranarayana once said any artist performing from our platform establishes instant rapport with the audience and so

can give of his or her best with a total sense of involvement. Prof T. R. Subrahmanyam's observation was that at least 90% of those who attended our programmes sat through the concerts and that this was good enough for an artist to perform with sustained interest. Dr S. Ramanathan once told me in reply to a question "The occasion brings out the best in the man. Your Sabha was celebrating Sri Tyagaraja Aradhana. The decorated mantapa with the portraits of Sri Purandara Dasa as well as Sri Tyagaraja adorning it and the genuine appreciation I could discern in the gestures of the members of the audience, inspired me to give of my best." The popular saying has it thus "If an artist cannot rise to his greatest heights at Ganabharathi (R) he can never do so elsewhere." No wonder, the concerts arranged under the auspices of Ganabharathi (R) have very rarely failed.

UTSAVAS AND COMMEMORATION DAYS

The first Sangeetotsava was arranged on the occasion of Sri Ganapati festival in 1978. A little earlier, competition in music and essay writing had been conducted. Two classical vocal concerts and a flute concert, apart from distribution of trophies to the deserving participants, were all

features of this festival. The then CITB Chairman, Sri D. Lingiah permitted us to host the festival on the CITB land. Officials of that body erected a big pandal. They paid a handsome contribution for the final day's function in which the idol of Ganapati was taken in procession for immersion. Vidwan N. Nagaraju and party provided nagaswara seve. Sister organizations like Citizens' Forum and Bharati Mahila Samaja were cohosts.

Sri Purandara-Sri Tyagaraja Aradhana was the next celebration. This was on Mahasivaratri day in 1979. Ganabharathi was then a year plus a few days old. The utsava was inaugurated by Sri D. Lingiah under the chairmanship of Vidwan T. M. Puttaswamiah. This was followed by the group singing of the Pillari Geetes of Sri Purandara Dasa and Sri Tyagaraja's Pancharatna kritis by senior Vidwans and Vidushis. Vidwan T. M. Puttaswamiah played on the mridanga at the start due to the belated arrival of a younger artist. Thanks to the auspicious beginning made on that day Ganabharathi has been able to organize the Aradhanotsava every year since then. In the morning session, the Chairman of the CITB in the course of his speech, offered to consider seriously allotting a site to Ganabharathi, if possible free of cost. In the evening Sri K. B. Shivaiah, a Minister in the Karnataka Cabinet at that time, distributed the prizes to the participants in the competitions. Prof G. Varadaraja Rao gave an excellent discourse on Ugabhogagala vaisishtya. Prof Rao is no longer with us but his memory survives and endures. The grand old Vidwan of Mysore Sri Titte Krishna Iyengar then gave a half-hour concert. The Minister's observations during the course of his speech are still green in my memory. He said

ವಿದ್ವಾನ್ ಪಿ. ಜಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ

“When I accepted your invitation I had never dreamt that participation in this formal function would be so lovingly informal and elevating.” True, culture is that which refines reforms and elevates.

The CITB Mysore allotted a site to Ganabharathi in 1980. A Souvenir was brought out to raise funds needed to pay for the site. A function had to be held for its release. On the suggestion of Sri V. S. Narasimhachar a music festival to celebrate Sri Krishna Jayanti was organized for the first time in September 1980. Since then it has taken firm roots as an annual feature. It even became a source of inspiration to sister organizations in the City to celebrate similar utsavas. Vidwan A. Subba Rao, who was

then Chairman of the Karnataka Sangeeta Nritya Academy helped us to get a grant of Rs 1,000 for the utsava. It was utilized and the utsava was conducted on a modest scale. This turned out to be a precedent for similar grants in later years and the late Sri B. N. Suresh, as Chairman of the Finance Committee of the Academy, helped Ganabharathi to celebrate Sri Krishna Jayanti in the succeeding years. We are grateful to Sri Subba Rao. We salute Sri Suresh's memory. It is said that Sri Krishna Jayanti was being celebrated by the late Veena wizard Mysore Veene Seshanna at his home every year. It was his personality its grandeur, love for people, total surrender to music and magnanimity to appreciate and encourage talent that

had attracted a galaxy of stalwarts from all over South India to this annual sangeeta samaradhane. When Ganabharthi started this utsava in 1980 little did it realize that it was reviving a great tradition of yester years and that in the near future it would be starting the construction of a Bhavana to commemorate the memory of Veene Seshanna. Strange are the ways of tradition : how it rewards its sincere adherents is a mystery.

Sri Purandara.Sri Tyagaraja Aradhanotsava and Sri Krishna Jayanti Sangeetotsava were started in 1981 and are being conducted regularly. Music and essay competitions and honouring of Vidwans were a part of the former in 1981 and 1982. From 1983 onwards these two have become a part of the latter.

Since 1982 we have established a convention to felicitate local Vidwans, who get recognition from the Madras Music Academy and elsewhere, as well as youngsters who secure ranks in music and dance examinations of the Senior and Vidwat standard. Likewise

our own members who get awards from Sahitya Akademi and similar bodies are also felicitated. These felicitations are arranged along with the honouring of vidwans. In 1985 we began the Taruna Bharati programme as a part of Sri Purandara Sri Tyagaraja Aradhanotsava. It is meant to provide a platform to young talents who aspire to make mark as artists with the blessings of the great Saint composers.

In the Sri Krishna Jayanti Sangeetotsava from 1982 to 1991, more than seventy programmes had been arranged. These included classical vocal (both Karnatak and Hindusthani), instrumental, Sugam Sangeeta, a Nadataranga (Tala-vadya ensemble) programme by the students of the Vanita Sadana and two musical features. Sri Krishna Vaibhava presented by Vidwan R. K. Srikantan and his team and the other Sri Ranga Vittala presented by Dr R. Satyanarayana and his team. As part of the Taruna Bharati programmes over forty concerts had been arranged with the participation of quite a few young artists. During the Sri Purandara-Sri

Tyagarajotsava till date the following seminars,demonstration-concerts and lectures have been conducted :

1981 : In the morning session a seminar presided over by Dr S. Ramanathan at which Vidwan M. Chaluvaryaswamy. Dr V. S. Sampatkumaracharya and Dr T. N. Nagarathna presented papers on Manodharma Sangeeta, Navavidha Bhakti and 'Some Aspects of Dasa Sahitya' respectively.

In the evening Sri Srinivasa Udupa demonstrated how the compositions of Sri Purandara Dasa used to be rendered before they were set to classical tunes.

1987 : (i) A demonstration concert on Sri Tyagaraja Kshetra Pancharatna Kritis by Dr Gowri Kuppuswamy and her team.

(ii)A speech by Prof S.K. Ramachandra Rao on the 'Evolution of Karnatak music from the days of Sri Purandara Dasa to the days of Sri Tyagaraja.'

1988: (I) Musical feature on Sri Purandararu by Dr R. N. Srilatha and Dr T. N. Nagarathna.

1989: Demonstration concert on Srirangam Pancharatna Kritis

డా ఎస్ రామనాథన్ జೊతయల్లి గానభారతీయ గేళీయరు

by Rudrapatnam Brothers Sri R. N. Thyagarajan and Dr R. N. Tharanathan.

1990: Musical feature on Saint Tyagaraja's Pahlada Bhakti Vijaya by Dr Gowri Kuppaswamy and her team.

COOPERATION OFFERED BY GANABHARATHI

(i) Ganabharathi offered cooperation to the Dakshina Bharata Sangeeta Prachara Sabha Trivandrum, which hosted a music festival for seven days at Mysore in December 1981. About 42 artists from Karnataka, Kerala, Tamil Nadu and Andhra Pradesh participated in the music and dance programmes. Vidwan Lokanatha Sharma's lecture-demonstration on Tamboora without burude was interesting.

(ii) For the first time since it came into being the Karnataka Sangeeta Nritya Academy hosted at the local Jaganmohan Palace a three-day music and dance festival in 1982. There were nine programmes in all including a musical feature and a dance programme. Ganabharathi assisted the Academy in the conduct of the festival right from the stage of making preliminary arrangements.

(iii) Ganabharathi offered cooperation to the Committee, which got up on 20-6-1982 at

Mysore a function to felicitate Vidwan A. Subba Rao.

(iv) As one of the organizations constituting Sri Purandara Aradhanotsava Samiti Mysore, Ganabharathi has been taking an active part in arranging the Purandarotsava in the Jaganmohana Palace every year since 1983.

SPONSORED PROGRAMMES

In the year 1984, the Directorate of Kannada and Culture sponsored with local assistance from Ganabharathi, a Karnatak vocal programme by Vidwan Chikkahanumanthappa and an Avadhana Pallavi programme by Vidwan Pallavi Chandrappa. Narration was by Dr R. Sathanarayana.

Three of the programmes of the Sri Krishna Jayanti Sangeetotsava of 1986 were sponsored by the Karnataka Sangeeta Nritya Academy and were also videotaped.

COMPETITIONS

Since 1978 competitions are being held every year in Karnatak vocal, singing of the compositions of Sri Purandara Dasa, instrumental music, Talavadya and essay writing (senior and junior events). We have been getting a large number of entries every year. Local Vidwans

and Vidushis are helping us by judging the competitions. The task of organizing the competitions is being taken care of by Sri J.R. Lakshmana Rao, one of our committee members. Local authors and publishers are donating books to be given away as prizes. The organizers are grateful to them. It is a matter of pride, that some of the participants and winners of prizes in our competitions are today performing artistes of high calibre or radio artistes.

BOOKS PUBLISHED BY GANABHARATHI

The following books have so far been brought out under the auspices of Ganabharathi:

Kallusakkare containing select compositions of Sri Purandara Dasa together with the message of each composition (1981).

Kanakasamputa containing select compositions of Kanakadasa together with the message of each composition (1982).

Haridasa Vangmaya (1985) and *Dasa Sahitya Sudhe* (1991) brought out with financial assistance from the Tirupati Tirumala Devasthanam and edited by Dr T. N. Nagarathna. Sri D. V. K. Murthy has kindly taken over the distribution of these books.

ACQUISITION OF A SITE AND CONSTRUCTION OF AN AUDITORIUM

Attempts which were begun in 1979 to get a CITB site for Ganabharathi bore fruit in the succeeding year. A site measuring approximately 920 square metres (9900 sq ft) was allotted during the stewardship of Sri B. R. Prabhakar I A S. For various reasons it had to be exchanged for a different one when Sri D. Madegowda was the Chairman of CITB. Sri G. L. N. Ayya, our President and late Sri

H.V. Subbaramiah played very important roles in ensuring the fruition of the exchange. The site now in Ganabharathi's possession measures 2664 square metres (28676 sq ft). It is located at a point where three extensions of the City — Kuvempunagar, Jayanagar and Saraswatipura — touch each other. In 1980 a souvenir was brought out and funds for the acquisition of a site raised. Kumari Mysore Prabha, daughter of Sri K. Srikantiah a well-known art patron, gave a Sugama Sangeeta benefit programme in 1981. Thanks to Dr C. G. Narasimhan, Sri B. N. Ramanuja Iyengar and Sri A. Narayanaswamy it proved a great success. A souvenir was also released on the occasion. Another benefit performance by Mysore Prabha and Rajkumar Bharati was arranged in 1987 and a souvenir was released to mark the occasion. These programmes fetched about Rs 90,000. We are thankful to Mrs and Mr K. Srikantiah, Mysore Prabha and Rajkumar Bharati, and to the donors and advertisers for their help. Yet another souvenir was released in 1984 on the occasion of a benefit performance covering dances by Kum Vani Doreswamy and Kum Nandini Kesava Iyengar. About Rs 25,000 was collected. About two years ago it was decided to start the construction of the auditorium. The noted Industrialist Sri R. Guru, an art patron, laid the foundation stone on 2-4-1989 at an impressive and largely attended function. The actual construction of the Bhavana began in April 1990. Thanks to the efforts of our committee members, financial help is coming forth from all directions. Prof S. Ananthanarayana has come forward to have the stage put up at his cost. Sri Veerendra Hegde of Dharmasthala has given a handsome donation of Rs 1 lakh. It is gratifying to record that a sum of

Rs 2 lakhs has been granted by the Department of Human Resources, Government of India. Donations, large and small, are coming in practically every other day. All those, who helped us in getting this sizeable sum sanctioned or collected will be remembered by Ganabharathi for ever.

Sri S. Rama Bhat of Arkay Engineers is in charge of the construction of the building. The building subcommittee comprising of experienced Civil Engineers is planning the execution of the work with an eye on maximum economy consistent with quality. It has been more or less a wholtime job for the convenor of the subcommittee, Sri M. S. Rajagopal. His labour of love is the sound monument coming up so magnificently, elegantly and economically too.

I wish to record the valuable service rendered by Sri G. N. Anantavardhana in taking possession of the site and fencing it. The liberal help we have received from donors from all parts of India and the dedication with which our friends have given their time to the task of building Veene Seshanna Bhavana have been responsible for Ganabharathi realizing its dream so soon.

We have plans to undertake in due course the extension programme with a view to arranging music and dance classes for the benefit of talented children belonging to the less privileged sections of the society. A music oriented library and museum are also within the realm of our future expansion programmes.

CONCLUSION

It has been our endeavour from the beginning to see that the committee works as a team, the members of the organization evolve a sense of involvement in its activities and develop cordial relations with the artists so that all the participants

are partners working for a common cause. Consequently one can see that a family atmosphere pervades the scene during concerts and music festivals.

From a stage where we had to spend sleepless nights over our slender resources, we have travelled a long way and have reached a point, where our reserve fund (comprising of life membership fees plus sponsorship deposits) is fetching enough returns needed for our monthly programmes. The abundant reserve of goodwill from the people of Mysore has been sustaining us well and we now look forward to the day when Ganabharathi will develop into a first class cultural centre in the State.

Ganabharathi will remember with gratitude the help extended by Sri K. S. Suryanarayana Rao, President of the Institute of Education in permitting to conduct its periodical programmes in the Institute's premises. It will also remember the help received from successive Principals and members of the Staff, notably Sri J. N. Ramachandran and Sri A. V. Govinda Rao for the excellent arrangements they have been making.

Ganabharathi is also thankful to the Chairman and the members of the Managing Committee of Sri Vaishnava Sabha Bhavana for permitting us to arrange some of the programmes in the Bhavana premises for a nominal rent. We need the goodwill of the music lovers of Mysore City to live up to their expectations and we hope to have it in abundance. True as the poet Rabindranath Tagore sang "I had gone abegging from door to door in the village path, when thy golden chariot appeared in the distance like a gorgeous dream and I wondered who was this king of all kings I"

From paper plan to ground reality

Mr M. S. Rajagopal, Retired Company Executive, was persuaded to join the Ganabharathi team and was given the strenuous job of constructing the Veene Seshanna Bhavana. The brief to him was, "The Bhavana should be acoustically sound, architectually grand and functionally elegant. Money will not pose any great problem. Go ahead!" How did he accept the challenge and tackle it? In the present note the Shilpi Rajagopal outlines the salient features of the Bhavana. (First published in Special Number-1991)

Mr M. S. Rajagopal

I was fortunate to be elected as a member of the Executive Committee for the period 1989-1992. Later I was also chosen as the Convenor of the Building Committee, an onerous responsibility, which I wanted to shy away. However my conscience reminded me of the guidance of Supreme Lord Krishna to Arjuna"

ಕೈಬಿಟ್ಟು ಮಾಸ್ತುಗಮಃ
ಪಾರ್ಥನೈತತ್ತ್ವಯಪಪದ್ಯಮತೇ
ಕ್ಷುದ್ರಂ ಹೃದಯದೌರ್ಬಲ್ಯಂ ತ್ಯಕ್ತೋತ್ತಿಷ್ಠ
ಪರಂತಪ

Yes, I woke up and said to myself silently in the words of Arjuna to the Supreme Lord:

ನಷ್ಟೋ ಮೋಹಃ
ಸ್ಮೃತಿರ್ಲಭಾತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಯಾಚ್ಛುತ
ಸ್ಮತೋಃಸ್ಮಿ ಗತಸಂದೇಹಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ವಚನಂ ತವ

The foundation stone for the Veene Seshanna Bhavana was laid in April 1989. In September, a beginning was made for the preparation of estimates based on approved drawings and placed before the Building Committee. It was felt that a revision in plan and elevation was necessary and accordingly a revised plan and elevation drawings were prepared. Various alternative schemes were carefully examined by the Building Committee during its subsequent sittings. It is here that some very valuable guidance, service and direction were rendered by the Committee in fixing the basic

parameters and the elevation of the Bhavana.

Tender documents were prepared for the construction of a part of the Bhavana and notice, inviting the tenders was advertised in the local dailies. The value of the work put to tender was Rs 5.2 lakhs only for the construction of the auditorium, greenrooms and corridors on three sides.

The total estimated cost of the project (1990) which includes in addition to the main auditorium, internal electrification, sanitary and plumbing work, construction of entrance porch, lighting and ventilation, compound wall, acoustic treatment, provision of pushback cushioned seats, the greenrooms, toilets, and corridors on three sides is Rs 12 lakhs. Out of the five tenders sold, only three completed tenders were received on 2-3-90. They were opened in the presence of the tenderers. The Tender Committee scrutinized them and on comparison the tender submitted by Arkay Engineers was found to be the lowest. The rates and the stipulations of Arkay Engineers were carefully analyzed and they were invited for further negotiations. The tenderer agreed to offer a reduction of 1% on all the quoted prices.

Accordingly a work order was issued to Arkay Engineers on 30-4-1990.

The first clod of earth was broken on 20-4-1990. By and large, the progress of work has been steady, except for the hold up due to rains. We had to choose carefully the priorities during construction depending upon the availability of finances.

We had around Rs 1.3 lakhs only at the time of commencing the work and it was a miracle that money started converging in continuously and the work progressed without any interruption. It is gratifying to record that each and every member of the Executive Committee has put in his heart and soul to raise funds. The first major fund raising mission to Srikshehra Dharmasthala brought Rs 1 lakh and thereafter there has been a constant and continuous flow.

The Department of Culture, Government of India granted a sum of Rs 2 lakhs subject to the fulfilment of the stipulations accompanying such grants. A detailed estimate for the entire project was prepared as per Karnataka PWD schedule of items and the estimate was scrutinized by the Executive Engineer, Karnataka PWD, Mysore Circle and a certificate was obtained for onward transmission to the Government

of India, Department of Culture. Since then we have received 25% of the grant amount, Rs 50,000. We have now processed further documentation of the progress of work with audited expenditure and sent it to the Department of Culture. The balance amount (Rs 1.5 lakhs) is expected any moment.

Economical construction without sacrificing quality and utility is the key factor. A building after completion in all respects as envisaged should possess the following ten principles and qualities:

Goodness, beauty (aesthetic value), truth, strength, vitality, restraint, repose, refinement, grace and proportion, and expression of purpose. All the above stated factors contribute towards making the building a perfect construction. Given the encouragement and finance and time these can be achieved.

In order to make the building acoustically superior and also furnish the auditorium with the most modern lighting, the consultancy services of the experts in the above field were utilized.

Dr B. S. Ramakrishna, Consultant

in Acoustics, Noise and Vibration Control and Sri V. Ramamurthy from Bangalore, both experts in lighting were kind enough to visit the building site on 27-12-1990. They examined the acoustic and lighting requirements for the building. According to their estimate an amount of Rs 3.42 lakhs for acoustic treatment and approximately Rs 1.5 lakhs for lighting may be required. It has been decided to shelve the scheme for present. It has also been decided to have the building treated for acoustics tolerably and manage with normal lighting installation.

MAIN FEATURES OF THE BHAVANA

Area of site : 2664 sq m (28665 sq ft)
Covered area of the Bhavana : 455 sq m (4900 sq ft)

Height of the Bhavana from floor level to Eave level-4.88 metres (16 ft)
Ridge level-7.1 metres (23.28 ft)

BUILDING COMMITTEE

G. L. N. Ayya (President)

M. S. Rajagopal (Convenor)

MEMBERS

S. Nagarajan, I. K. Nagaraja Rao, V. Nanjundaswamy, G. T. Narayana Rao, B. N. Ramanuja Iyengar, U. Sridhara Bhat, S. R. Subba Rao, K. R. Udupa.

Between Passage of Time

Entrance to Veene Sheshanna Bhavana welcomes you, as you pass around the circular fountain of Music Lo! Behold, look up you see "goddess of Knowledge" veena Saraswathi with Mother Ganga and Mother Cauvery at her Right and Left side!! Now you enter the sanctum of Veene Sheshanna Bhavana, where you experience the vibrations of the holy music inside.

I am thrilled to learn that Ganabharathi will be celebrating 25th year (SILVER JUBLIEE CELEBRATIONS) of Veene Sheshanna Bhavana on 26th October 2016.

Respected late Sri. G.T.Narayana Rao and Late Sri H.V. Subramaiah visited my residence at Krishnamurthypuram in the year 1984 and presented their request to me to become a member of

Ganabharathi (R), Mysuru, which I accepted without a second thought. The LIFE MEMBERSHIP FEE was only Rs. 100/- (Rupees Hundred only) per person. Me, my wife and my daughter became life members. Incidentally my daughter was learning Veena Under the tutelage of Asthana Vainika Vidwan Sri R.S.Keshavamurthy (First disciple of Veene Bakshi Subbanna a contemporary of Veene Sheshanna).

My daughter Smt. Jayanthi Vasuki gave her first concert at “Somani B.Ed College in the year 1984” on the occasion of Tharuna Bharathi Music Programme. Since then I had been a regular listener to all the music programmes at Ganabharathi. I was enrolled as a member to the Executive committee in the year 1989 and served for a total period of 23 years (till the year 2012) and on my own volition due to health issues discontinued as a member of the executive committee.

The main events of Ganabharathi during the last 38 years since its inception are listed below for the members:

- 1) The main building of Veene Sheshanna Bhavana foundation stone laid on 02.04.1989.
- 2) Construction of the Bhavana commenced on 30.04.1990.
- 3) Bhavana construction completed on 31.08.1991.
- 4) Formal inauguration on 26.10.1991.
- 5) Three class rooms on the first floor over the stage and green rooms on the ground floor -1992.
- 6) Further addition of six class rooms and two dance halls ground 8s first floor as annexe to Bhavana at east end -29.10.1994.
- 7) Mini hall on the first floor facing west - 11.06.2000.
- 8) Council hall attached to Bhavana at South West corner on the ground floor- 2011.
- 9) Installation of 20 KVA Diesel generator -2011.

We lacked resources to buy & install the generator. The spare money that was available after completion of council hall was only Rs.50,000/- while the price quoted by the manufacturer was around Rs.2.00 lakhs. I negotiated with the supplier and entered into an agreement with a provision of Rs.5000/- (if my memory is right) as 24 monthly

installment and the project became a success.

Respected Dr. C.G.Narasimhan was chosen as the president of the working committee in the year 2012 and since then he has been a very active and dynamic person, he has a great energy, skill, intelligence and a resourceful force to reckon with. He is an achiever!!

He has been able not only to collect funds but also utilize the same in further improving the Bhavana and organizing very good programmes. To his credit he has

1. Ranga Mandira at the Northern end (behind Ashokapuram Police station).
2. Construction on the First Floor the council hall ,called Veene Chokkamma Hall.
3. Landscaping of the entire open area.
4. Improving the sound system with the latest sound amplifying equipments.
5. Improving toilet facilities.
6. Creating visitors car parking and through passage facilities.

I salute all the members of the Working Committee, who have been serving the organization and extending their full co-operation to their dynamic president, in achieving the goal!

Dr.C.G.Narasimhan has been associated with Ganabharathi since its inception year 19.02.1978 along with his brother -in-law Sri.Ramanuja Iyenger. This only demonstrates his dedication to promote art and culture viz music, dance, Drama and social activities like music and dance school. May this genre continue.

Music of whatever style and form is ingrained in every human being as also in birds and other animals. I say this, because when cuckoo sings

early in the morning it is pleasing. Peacocks dancing with their own sounds. Chirping of birds in Nature, etc.,

Therefore the basic identity for music is sound. Om is considered as the most sacred form of sound. music is divine, because sahitya of any keerthane contains the prayer offered to the supreme PURUSHA, and Om is considered as the vachaka i.e. manifesting word. According to philosophy of sound, every thought or idea is possible only with a corresponding sound symbol. I am sure that every music school, which has dedicated its entire life to the practice of singing and a performing artiste before the loving audience will experience for atleast some moment, the nearness to the supreme. Every ALAPANA starts with Om and ends in surrendering at the feet of PURUSHA. Therefore music is divine.

I am fortunate and proud to be associated with Ganabharathi with so many dedicated and loving members of the Sabha and I wish, that those members, who get elected to the future working committee as members, follow the tradition of the earlier office bearers and uphold the prestige of the Sabha.

“THE PAST IS THE BEST
PROPHET TO PREDICT THE
FUTURE”
E & OE...

VEENE SESHANNA BHAVANA

- A thought

Dr.(Mrs). Shanthi Narasimhan

A Bhavana in Kannada as the legendary Rev. F .Kittel's dictionary describes is 'the place where anything grows.' Truly today Veene Sheshanna Bhavana stands by the term. It is not an edifice in terms of engineering marvel, but is the heartland in the memory of a great soul. The founders of Ganabharathi foresaw a need to start a music sabha in the locality, bordering Saraswathipuram and Kuvempunagar in Mysore in 1978. Although well established sabhas such as Bidaram Rama Mandira, Nadabrahma Sabha, Chowdiah Memorial Ramothsava Sabha of Sri.K.Srikantiah were already there, a spark in the minds of Late Sri.V.S. Narasimhachar (my

mother's violin teacher in 1939) and Late Sri.S.Nagarajan would not be put off. The wholesome lunch served with all love and care on that day in August 1978 at their residence by Mrs. Padma Narasimhachar kept all of us who had assembled to support the idea positively. The group included my husband Dr.C.G. Narasimhan, myself ,Mr.B.R.Prabhakara the then Divisional Commissioner of Mysore, Mr.S.N.S.Murthy the Police Chief of Mysore, Mr.B.C.Lingaiah, Vid.Mahadevappa, Mr.C.K.N.Raja and several prominent citizens of Mysore. All coming from a background of well heard, practiced and performing musicians, the group put in their thoughts and started it as chamber

The Ladies wing of Ganabharati.

Top row.: from left: Nagarathna Gururaja, Shantha Prabhushankara, Vasudha Krishnakanth, Kamalakshi R. Bhat, Mrs Girija Sridhara bhat.
Middle row: Indira Achyut Rao, Vydehi R Iyengar, Shanthi Narasimhan, Uma N. Swamy, Lakshmidivi N. Rao.
Lower row: Anasooya Rajagopal, Sundari Ayya, Jeevoobai L. Rao

music. How it grew further is well brought out by others in this issue too. I was fortunate to get into the milieu as a fresh starter with a little baggage of music knowledge acquired from a noted tough teacher Ganakala Sindhu Vid. D Subbaramayya of *Karnataka sangeetha shale* of Bangalore. But I couldn't contribute much to the Sabha then as my career in National Laboratory in Mysore was more demanding. So was the case with my husband who was just establishing himself in a new place Kamakshi Hospital, Mysore. However we foresaw a need to strengthen and support the founders. In organizational matters, the committee had the vision to make it more democratic and transparent by organizing meetings regularly in the residences of its members. On one such occasion the meeting held in our place, was followed by a violin concert by the Mysore trio Vid.Mahadevappa, M.Nagaraj and the little Manjunath

who was hardly 10 years old then. It was attended by Prof.J.R. Lakshman Rao, Prof.G.T.Narayana Rao, Dr.Prabhushankara, some noted citizens of Mysore and Mr. A.N.Murthy Rao was a special guest. Soon the need was felt to have the concerts in a very congenial place, preferably build our own sabha. The audience would want good acoustics, with well balanced sound system, comfortable seats to sit through three hours, with not too high or large stage, no harsh approach to the hall with dark open field or steep stairs particularly for our more serious senior connoiseures. Creation of comforts as good wash rooms were essential. Several centrally located places were available but with eateries around and the flavor emanating from there would surely attract a crowd but distract the listeners. Though neither an opulent cozy concert hall as Tata's NCPA auditorium of Mumbai nor an academic center as

Madras Music Academy could be created, a place where all listeners feel it as an evening worth spent was required. A site was sought from the civic authorities and it was allotted on the Viswamanava double road. Fortunately it was changed to the present one at our request. The auditorium came into reality with lot of effort from all committee members who followed and worked persistently for collecting funds. I do remember the contribution of Sri.S.Krishna kumar the Managing Director of Vikrant Tyres in getting the cushioned seats fixed in the auditorium. Mr.and Mrs Ayya gave him thanking party at their residence.(See photos).

Thus in 1991 VEENE SESHANNA BHAVANA came into existence and is being used for listening good quality concerts and aesthetically performed dance recitals even today. Here amateurs also have an opportunity to perform or organize their own art forms with the blessings of Veene Sheshanna.

ಗಾನಭಾರತೀ- ಒಂದು ಸವಿನೆನಪು

ಡಾ. ಸಿ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾಜ
ನಿವೃತ್ತ ಕಾನೂನು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಗಾನಭಾರತಿಯ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್‌ರವರು ನನಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಮಾಡಿ, ನನ್ನಿಂದ ಗಾನಭಾರತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಅವರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕರೆಬಂತು. ಆಗ ನಾನು ಜಾಗೃತನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದೆ. ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚುವುದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿ, ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಯಾಕಾದರೂ ಲೇಖನ ಬರೆಯಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆನೋ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ ಬಂದಿದ್ದೂ ನಿಜವೇ. “ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಕುಂತೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು” ಅನ್ನುವಂತೆ ಲೇಖನ ಬರೆಯುವ ನಿರ್ಧಾರ ದೃಢವಾಯಿತು. ಅದರ ಫಲವೇ ಈ ಕಿರುಲೇಖನ.

ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ನಾನು ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂನಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹಿರಿಯರು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಂದರು. ಅವರೇ ಜೀವವಿಮಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಾಗರಾಜನ್‌ರವರು. ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಇಬ್ಬರೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಜೀವವಿಮಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಜೀವವಿಮಾ ಏಜೆಂಟನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ನಾನು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ನೆರವು ನೀಡುವುದು ಅವರ ಹುಟ್ಟುಗುಣ. ವೃತ್ತಿಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ನಾನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುವಾಗ ಕಾರ್ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ “ನಾದ ತನುಮನಿಶಂ”, “ಕಲಿಲೋ ರಾಜಸ ತಾಮಸ” ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಧಮನಿ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯಿತ್ತು. ಕಲಾಭಿಮಾನವಿತ್ತು. ಆತ್ಮೀಯತೆ ಅವರ ಹುಟ್ಟುಗುಣ. ನಡೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ನುಡಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿ ನಾಗರಾಜನ್ ಅವರೂ ನನಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಆತ್ಮೀಯರು.

ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಲಹೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿರುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗಂತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ನಾನು- “ನೋಡಿ ಸಾರ್, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಗೀತ ಸಭೆ ಇದೆ. ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ರಾಮಮಂದಿರವಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ

ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸೋಣ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯವಾದರೂ ಏನು? ಅಂದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಸಲಹೆಗೆ ತಲೆದೂಗಿದರೇ ವಿನಾ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟದಂದು ದಿನ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅದರಂತೆ ನಾನು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಘಂಟೆ. ಆಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜನ್, ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಜಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಾನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಹಿರಿಯರಾದ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸಂಗೀತಗಾರರು, ಅವರ ಕಚೇರಿಗಳು, ಅದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣಕ್ಕೇನು ಕೆಲಸ ಅನ್ನುವಂತೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಮೂಕಶೋತೃವಿನಂತೆ ಕೂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಮೂಲತಃ ನನಗೆ ಸಂಗೀತ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ರಾಗತಾಳಗಳ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಿವಿಗೆ ಹಿತವಾದ ಸಂಗೀತ ಅಗ್ರಹಾರದ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರ ಅಪ್ಪಟ ಬೆಣ್ಣೆಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪದ ಕೇಸರಿಬಾತಿನಂತೆ ಸವಿಯಲು ತುಂಬಾ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನ. ನನಗಷ್ಟು ಸಾಕು. ಅದನ್ನು ಕೆದಕಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೈಹಾಕಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ ಔತ್ತರೇಯವಿರಲಿ, ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯವಿರಲಿ, ರಬೀಂದ್ರ ಸಂಗೀತವಿರಲಿ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತವಿರಲಿ, ಸುಗಮ ಸಂಗೀತವಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವಾಗಿರಲಿ - ಅದು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ನನಗೆ ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ನಾನು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಿಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟನಲ್ಲಿ ಕೊಳಲಿನ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಾಲಿಂಗಂ ಅವರಿಗೂ ಪಿಟೀಲುವಾದಕರಿಗೂ ಆದ ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನನ್ನ

ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಹಾಗೇ ಮಾತು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ನಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಸರೇನಿಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂತು. ನಾನೊಬ್ಬ ಶೋತೃವಾಗಿ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. “ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀವಿ. ನೀವು ಏನೂ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ, ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸಿ ಎಂದು ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾಗಿ- “ರಾಜ ಅವರೇ ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ನೀವು ರಾಜರು. ಖಾವಂದರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು. ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ” ಅಂದರು.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಾನು ಧಟ್ಟನೆ “ಗಾನಭಾರತೀ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಜಿಟಿಎನ್ ಪುಳಕಿತರಾದರು. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು

ತಲೆದೂಗಿದರು. ನಾಗರಾಜನ್ ನಗುತ್ತಲೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ “ಉದಯವಾದಳು ನಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಚಲುವೆ ಗಾನಭಾರತೀ.”

1978ರಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಆದರೆ ವಾಮನರೂಪಿಯಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಈ ನಮ್ಮ “ಗಾನಭಾರತೀ” ಇಂದು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯವರ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಕಲಾಭಿಮಾನಿ ದೇವರುಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೇ ಕಾರಣ.

ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಾಧನೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಮತ್ತು ಅದ್ವಿತೀಯ. ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡುವಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧಕರಿಗೂ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

1991ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಮೈಸೂರು ಎಂ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಜಿ ಎಲ್ ಎನ್ ಅಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸಿ ಕೆ ಎನ್ ರಾಜ

With best compliments from:-

HI-TECH ENTERPRISES

Specialist in Machine Tool Accessories & Fabrication

Reg. Office :#232, 13th cross, KHB Colony, Udayagiri, Mysore-570019

Manufacturers of S. S & M.S Structures
S.S and M S manufacturers of Grills & railings

With best compliments from:-

M/s Blue Star Ltd.

Veene Sheshanna Bhavana: The Untold Story

G. L.N. AYYA

Veene Seshanna Bhavana (inaugurated on 26-10-1991) with its wide spectrum of activities has forged a unique feeling among all those, who came under its magic spell: "It's mine!" Every day we see it and each time it has a new message to us: both in its physical grandeur and transcendental sweep. But even at that very moment of rejoice and reflection, there lurks constantly a shade of sadness in our hearts : Alas ! Breathes there a Ganabharathite, who at the sight of the Bhavana, has not said to himself "This is my own dream realized also!"

The late H. V. Subbaramiah (1920-89) who had toiled

for the success of Veene Seshanna Bhavana, it looks now in retrospect, entered (no; gatecrashed into) Ganabharathi with a mission to achieve it in quick time, succeeded in his own gentle and civilized way, spread the fragrance of selfless work among us of the Committee, and vanished from our midst permanently even before seeing the actual fulfilment of his aspirations. For nobody would have loved Ganabharathi more than he did.

I first met him during the 1942 Quit India Movement. From August to November that year we were fellow jailmates: his Gandhian outlook, spartan living, gentle manners and congenial temperament endeared him to all of us, the inmates. My own friendship with him was deep and abiding.

After release from the jail, our paths took different directions. I moved out of the State seeking employment, and eventually lost contact with my friend Subbaramiah.

I returned to Mysore after retirement in 1984. It was one of my dreams that I should re-live

the cultural life of old Mysore with all its glory, warmth, music and cultural activities. Paradise that had been compulsorily snatched away from me had to be regained now, in 1984. How? Instantaneously my wife and I joined Ganabharathi as its life members. There were two major incentives: the organization is close to our residence and the presence of G. T. Narayana Rao on the Executive Committee of the organization. My surrender to Ganabharathi was total, and it was for the joy of it. Yet the Committee thought it fit to elevate me to the Presidentship of the organization in due course. Thus back in Mysore with the Ganabharathi mission on hand my contacts grew, and the one with my old friend Subbaramiah became quite thick and warm. We shared a common heritage and our thrust on moral values and actual work made us inseparables. Naturally Ganabharathi with its dreams of Veene Seshanna Bhavana took a lion's share in our daily exchanges. He was a regular visitor to the programmes sponsored by the Sabha : as he was not a member of it he would pay the nominal entrance fee and sit quietly at a corner of the hall. His love of chaste music was genuine in as much as a young boy he had served as an usher at the Bidaram Krishnappa Rama Mandira listening to great music and moving with eminent artistes. Thus he knew, as a critic would, when a concert was good and why, and when it wasn't and why. But while expressing his opinion, that too when

pressed hard, he would gloss over the weaker points with his characteristic smile and highlight the stronger ones in glorious terms: a great sahridaya indeed. 1986 was the election year of Ganabharathi. The position was that the existing Committee Members had to persuade others to join their 'tribe! With no power, except the privilege to render selfless work on a voluntary basis, who would normally seek an election? Strange! Subbaramaiah expressed a desire to submit his nomination. I must confess that I did feel a sense of irritation at his 'audacity,' as he was a rank outsider to that cohesive body. However he was accommodated and he became a member of the Executive Committee.

HVS was old, not in very good health, a confirmed bachelor with a tedious job in printing press to perform for eeking out his bread and above all very mild could he fit into the Committee that was launching its mission of building Veene Seshanna Bhavana ? But then Ramasetu was not built by the giant Hanumans and Jambavans only.

Subbaramiah's involvement with the aspirations of Ganabharathi was bewitchingly phenomenal: whether with regard to the membership drive, collection mission or organizational matter. It appeared as though he was a 'possessed' man to achieve the result: we will build it! How wrong was I in my earlier assessment of this human dynamo radiating love and love

only.

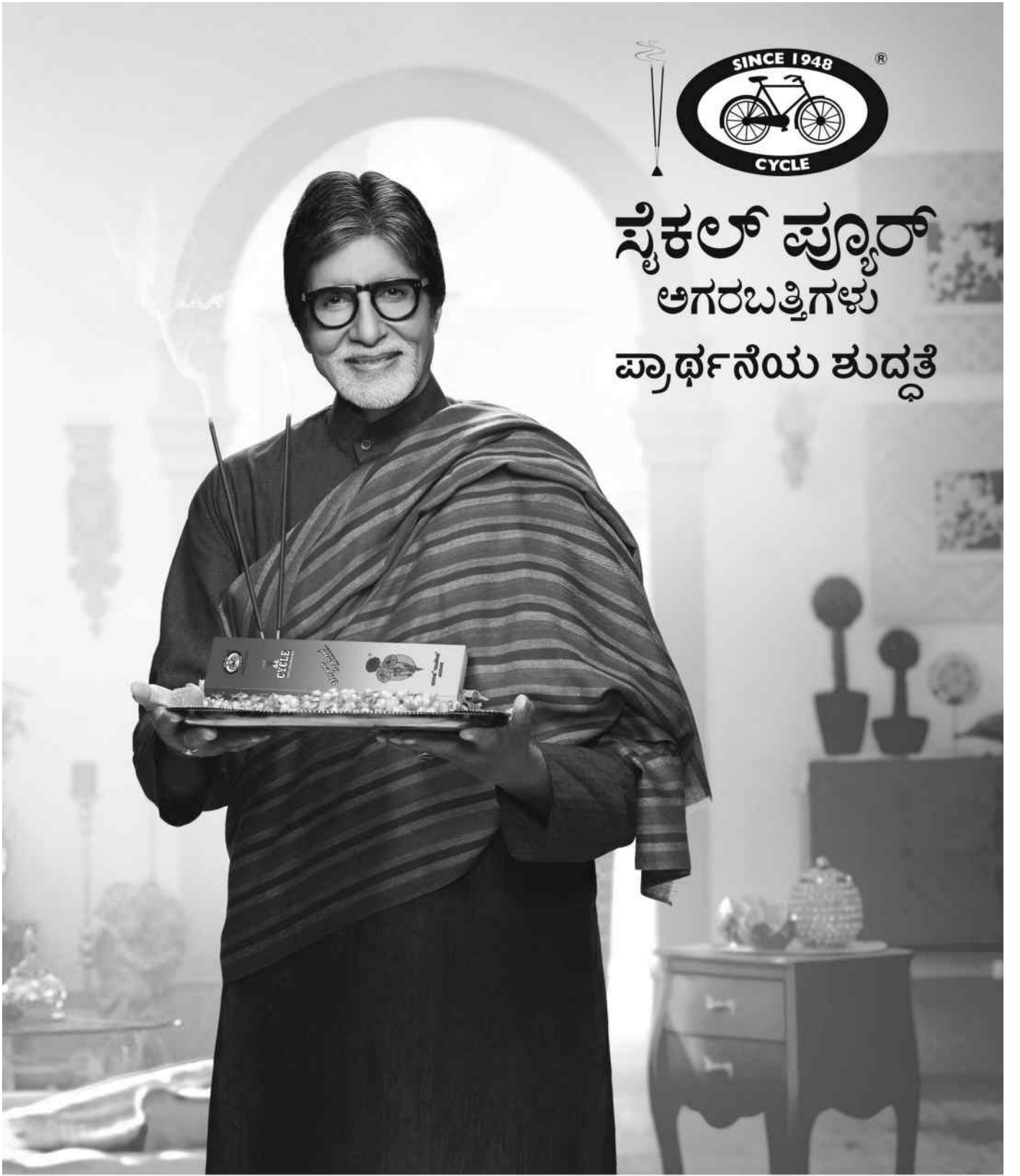
Ganabharathi had a site on the Viswamanava Double Road in Kuvempunagar. When we thought of fencing it to prevent encroachment, the Hudco residents to its eastern fringe came in strength and demanded the vivisection of the large site to allow them the right of way to the main road. And the site itself was a centre of din and noise lacking any privacy. With or without vivisection the place was just not suited for building a music hall, we thought. It was at Subbaramiah's thoughtful suggestion that we decided to meet the then CITB Chairman D. Made Gowda, apprise him of the uncomfortable state and seek a solution from him.

Our Secretary S. Nagarajan, Member H.V. Subbaramaiah and I (as President) entered into the Chairman's chamber. Says Nagarajan "People, people all round. Yet on seeing the magic face of dear HVS, Made Gowda stood up and requested us to be seated in the anteroom for a while when he would join us. Hardly we were in, the Chairman was also very much there in front of us. Straight he shot the question to HVS as to what service he (Made Gowda) could render to him. The rest is history: the old vivisected sites were withdrawn, the new (present) much bigger site was allotted and the extra area thus allotted was charged at old rates. The Subbaramiah miracle had done it! Incidentally Made Gowda and Subbaramiah were also jailmates during the Freedom Movement'

ಸೈಕಲ್ ಪ್ಯೂರ್
ಅಗರಬತ್ತಿಗಳು
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಶುದ್ಧತೆ

NRG Group, 1553, Vanivilasa Road, Mysore - 570 004. India www.nrgroup.com

No doubt, Made Gowda in his infinite faith in HVS had allotted a bigger site to us. Did we bite more than we could chew? 1987 was coming to a close, prices were escalating and how were we going to raise funds for the much publicized Bhavana ? Could we ever do it ? HVS's feeble voice coming out of a frail frame would not countenance any defeatist attitude. Let's us act on two fronts simultaneously: collect and build. "I'm ready to do any work to muster funds," he said. It was fondly hoped that Ganabharathi would take up the agency for

NSCs and by selling them derive the Commission thereon. HVS was the first volunteer ready to go from door to door trying to sell the NSCs for a noble cause. I remonstrated him that he could not afford to ignore his heart condition and accept any task that came in his way likely to affect his health. His suave reply completely disarmed me: 'What good is my Executive Committee membership if I cannot be of some service to the Sabha that way also my preoccupation helps me take my mind off my health.' He was not blessed to see the

fruition of his dedicated service. But every bit of the campus is a tribute to the high moral principles he had kept aloft and had striven to achieve throughout his life of service. Blessed are the pure in heart : for they shall see God.

Manaboom
96, Ninth Main Road
Saraswathipuram
Mysore 570009

ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಶಾಲೆ -ನಡೆದುಬಂದ ದಾಲಿ

ಪ್ರೊ ಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೀಣಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು 12-4-1992ರಂದು ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ತರಗತಿಗಳು 15-4-1992ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.

ಪೂರ್ವ ಕಥೆ:

ಸರಸ್ವತೀಪುರದ ಕೆಲ ಗಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 1978ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸೋಮಾನಿ ಕಾಲೇಜಿನ ರಜಾ ದಿನಗಳಂದು ಗಾನಭಾರತೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 2-3 ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತೋತ್ಸವ, ಪುರಂದರ, ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಉದಯಿಸಿ ಬಂದವು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಲ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಹೃದಯರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ವಿಶಾಲ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, 26-10-9ರಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಇದಕ್ಕೆ ತಾಗಿದ ವೆಚ್ಚ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ: ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಗುಲಿದ ಕಾಲ ಒಂದು ವರ್ಷ; ಧನ ಸಂಗ್ರಹದ ದಾಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟಣೆ! ಈ ಭವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಐದಾರು ತಿಂಗಳು ಗಾಯನ, ವೀಣೆ, ಕೊಳಲು ಕಛೇರಿಗಳು ಜರುಗಿ ಇದೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಯಿತು.

ಆದರೆ, ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 5-6 ದಿನ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭವ್ಯಭವನ ಖಾಲಿ ಇರುವುದೆಂದರೆ ಪ್ರಯಾಸದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರಕಲಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸಲು ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ಕಿರಿಯರ ಲಲಿತ

ಕಲಾಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಚರಿತ್ರೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೂಡ ಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ಬೀಡಾದ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸ ಶಾಲೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯ:

ಅದರಂತೆ 12-4-92ರಂದು ಶಾಲೆಯ ಶುಭಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯದ ಎರಡು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಕುವೆಂಪುನಗರ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಶಾಲಾ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ 5.30ರಿಂದ 6-30ರವರೆಗೆ ತರಗತಿಯ ವೇಳೆ; ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕ; ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ, ಅನುಭವಸ್ಥ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು; ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೂರು ತರಗತಿಗಳು; ಕಾಲಬಂಧಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಶುಲ್ಕದ ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಪಾವತಿ; ಗಾನಭಾರತೀ ಮಾತೃ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡ, ಶಿಕ್ಷಣೋಪಕರಣ, ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ - ಈ ರೀತಿ ಸಣ್ಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಶಾಲೆಗೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷವೇ 60 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡರು. 35 ಗಾಯನಕ್ಕೆ; 25 ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ತರಗತಿಗಳಾರಂಭ. ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ವಾರದ ಉಳಿದಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ತರಗತಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಯುಕ್ತ ರೀತಿಯ ಶಾಲಾರಂಭ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತಸ ಒದಗಿಸಿತು.

ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆ

ನಡೆಸಿ ಪೋಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರದಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವರ್ಷಾಂತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ 1996ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂಭ್ರಮದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವೆಂದು 'ಪ್ರಥಮಾ' ತರಗತಿಯ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದು ಜರುಗಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹೃದಯರ ಶಾಭಾಸಗಿರಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆವು. ಹೀಗೆ, ವರ್ಷಾರಂಭ 60 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ 42 ಮಂದಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದರು.

ಮಾರ್ಚ್ ಒಂದರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 12ರ ತನಕ ಶಾಲೆಗೆ ರಜಾ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಮೂಲ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ತರಗತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂತು ಶಾಲೆಯ ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು.

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ:

ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ಸಾಧನೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಜನರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಸಶಿಷ್ಯರ ಮಹಾಪೂರವೇ ಶಾಲೆಗೆ ಒದಗಿ ಬಂತು. ನಾವದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆವು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತುಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆ. ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲದು. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ರಜಾದಿನಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನವಯುವಕರ

ಅತುಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವರವರ ಆಸಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಆಟ, ಓಟ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳತ್ತ ಪೋಷಕರು ಹರಿಯಬಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಿಡಿಯಲೂ ಬಹುದು. ಇದನ್ನರಿತ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಷಕರು, ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುವರ್ಣ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದರಂತೆ 12-4-93ರಂದು ಎರಡನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಾರಂಭದ ವೇಳೆ, ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳ ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯ 40 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ವೀಣೆ, ಕೊಳಲು, ಮೃದಂಗ ಮತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರಗೀತೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳ ಎರಡೆರಡು ತರಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿ ಸೇರಿದರೆ ತರಗತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂಟಾಯಿತು. ಆರು ಶಿಕ್ಷಕರು, 250 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಹೊಸ ಕಛೇರಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬ ಉದ್ಯಾನಪಾಲ ಮತ್ತು ಇವರೆಲ್ಲರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಗೌರವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ, ಹೀಗೆ ಈ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ರಯದಾತ ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಗೈದು ಮೂರು ವಿಶಾಲ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಮಹಡಿ ಮೇಲೆ ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯಧನ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಒದಗಿ ಬಂತು. 'ಯಾವ ಉದಾತ್ತಕಾರ್ಯವೂ ಧನಾಭಾವದಿಂದ ಕೊರಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ

ಮಾತು ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ತೋರಿಬಂದಿದೆ. ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಗೀತನೃತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ 19 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು 'ಜೂನಿಯರ್' ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ 18 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉಚ್ಚ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲವೇ? ಸಮಾಜ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಗಾನಭಾರತೀ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಕೃತಾರ್ಥ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಬಂತು. ಈ ತೆರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಶಾಲೆ'ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಯುಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 'ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ' ಎಂಬ ನುಡಿ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂತು. ಸುದೀರ್ಘ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಶಾಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆದವು. ಒಂದೂವರೆ ವರುಷವೂ ಉರುಳಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟಣೆಯಿಂದ ನಡೆಸುವ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಳಂಬ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಟುಸತ್ಯ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅತ್ಯುಚ್ಚಮಟ್ಟದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅನುದಾನರಹಿತ ಮಾನ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ದೊರಕಲಿರುವ ಸೂಚನೆ ಬಂತು (ಜನವರಿ 1995ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿತು).

ಮೊದಲ ವರ್ಷದಂತೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನವಂಬರ್ ಮಾಸದ ಮರಿಪರೀಕ್ಷೆ, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪರೀಕ್ಷೆ ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದವು. ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. 250 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮೊದಲ ದಿನ 'ನೃತ್ಯಾಂಜಲಿ' ಮರುದಿನ 'ಸಂಗೀತ ಸಂಜೆ'ಯನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿಸಲಾಯಿತು. ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪ್ರದಾನ, ವರದಿವಾಚನ, ಭಾಷಣ ಮುಂತಾದವು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆದವು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲ ಸಂತೃಪ್ತರಾದರು.

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ

15-4-94ರಂದು ಶಾಲೆಯ ಮೂರನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಾವು ಊಹಿಸಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಬಯಸಿದರು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ 250 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಬಳಿಕವೂ 200 ಹಳೇ ಶಿಷ್ಯರು ಮೇಲ್ತರಗತಿಗೆ ಬಂದರು. ಜೊತೆಗೆ 160 ಹೊಸ ಶಿಷ್ಯರು ವಿವಿಧ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಈ ವರ್ಷ ಪಿಟೀಲು ಮತ್ತು ಸುಗಮ ಸಂಗೀತದ ಹೊಸ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಈಗ ತರಗತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 14ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ವೆಚ್ಚ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ' ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅದು ಸಫಲವಾದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಸಂತೃಪ್ತಿ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಮೂರನೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದು ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವೂ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಹೀಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಈಗಿರುವ ಗೌರವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಾಯಕ ಗೌರವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 40 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜೂನಿಯರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ಜಯಶೀಲರನ್ನಾಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ವಿವಿಧ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ವರ್ಷ ನೂರಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜೂನಿಯರ್

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. **ಭವಿಷ್ಯ ಪುರಾಣ:** 1995ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದೇ ತರಹದ ಪ್ರಗತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಹೋಗಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆಗಳ ಅಂದರೆ ಬರುವ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಹಸ್ರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಏರಿತಿದೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 15, ತರಗತಿ ಸಂಖ್ಯೆ 30. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಜೂನಿಯರ್, ಪ್ರಥಮ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಗಳು ಬರಲಿವೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಸೀನಿಯರ್, ಪ್ರಥಮ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಗಳು ಬರಲಿವೆ. ಹೀಗೆ ಆರು ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಖರ, ಸುಮನೋಹರ ವಾಗ್ಗೇವೀ ಗೋಪುರದಂತೆ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಲಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ

ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠನ್

ಗಾನಭಾರತೀ ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಕಲಾಶಾಲೆ ಮೇಲೇರುತ್ತ ಬಂದಂತೆ, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಸುತ್ತ ನೆಡಲಾದ ನೂರಾರು ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲ ಮರವಾಗಿ ಅಕಾಶದತ್ತ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಖರದೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತಾಗಲಿದೆ. ಆಗ ಈ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಸಿಕರ ತಪೋವನವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಲಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಲೆಂದು ವೀಣಾಪಾಣೀ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೊ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪ
ಗೌರವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ
ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಶಾಲೆ

ಉಡುಪರ ನಂತರ ಮುಂದುವರೆದ ಕಥೆ

ಗಾನಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯಶಾಲೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪ ಅವರ ಕನಸಿನಂತೆ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಕೊಠಡಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಈಗ ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಹಾಲ್ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೀಣೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪರ ನಂತರ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥರಾವ್ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಎನ್.ವಿ. ಗುರುರಾಜ್, ಶ್ರೀಮತಿ ದೇವಕಿ ಮಾಧವ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಚಿಕ್ಕೇರೂರ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಲತಾ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 25 ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ರಜತಮಹೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸಲು ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಲು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಸಾಹ ನೋಡಿದರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯವಿರುವುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೊ ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ್ ಗಾನಭಾರತೀಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಹೊರಗುಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ

ಪ್ರೊ ಎಸ್ ಅನಂತನಾರಾಯಣ

ಗಾನಭಾರತೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಗೆಳೆಯರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಮೈದುಸ್ವಭಾವದ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಮರಳಿದರು. ಅವರ ಧಾರಾಳತನಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಅನ್ನುವುದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದರು (ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10,000ರೂಪಾಯಿಗಳು). ನಂತರ ವೇದಿಕೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 30,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದಲೂ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಹಲವು ಹಿರಿಯರ ಪ್ರೀತಿ ಆದರಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಗಾನಭಾರತೀಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿರಿಮೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

ಗಾನಭಾರತಿಯು ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಗಾನಭಾರತೀಯು ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರು.
ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಶ್ರೀ ಮುಳಿಯ
ರಾಘವಯ್ಯನವರು. ಗಾನಭಾರತೀಗಾಗಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ
ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿಯರಿವರು.

1980

ಡಾ| ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ - ವೀಣೆ

1981

ಡಾ| ಬಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ತಿಟ್ಟೆ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ - ಗಾಯನ
ಡಾ| ಎಸ್. ರಾಮನಾಥನ್ - ಗಾಯನ
ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್.ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್ -
ಕಲಾಪೋಷಕರು

1982

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ-ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ-ಮೃದಂಗ

1983

ಡಾ| ಕೆ. ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ - ನೃತ್ಯ
(ಭರತನಾಟ್ಯ)
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ಎಸ್. ವರದರಾಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್-
ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಸಿ. ರಂಗಯ್ಯ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎ.ವಿ. ನಾರಾಯಣಪ್ಪ -ನಾಗಸ್ವರ

1984

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್.ಎನ್. ಮರಿಯಪ್ಪ- ಗಾಯನ
ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಕೆ. ಯೋಗನರಸಿಂಹ - ರಂಗಭೂಮಿ
(ನಾಟಕ)
ವಿದ್ವಾನ್ ಡಿ. ಶೀನಪ್ಪ-ತಬಲ

1992-ವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಸಣ್ಣಹನುಮಂತಪ್ಪ, ಪಂಡಿತ್ ಎಸ್.ಬಿ. ಹುನಗುಂದ್, ಶ್ರೀ
ಕೆ.ಎಸ್. ಅಶ್ವಥ್

1985

ವಿದುಷಿ ಗೌರಿ ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ-ಗಾಯನ
ಪ್ರೊ| ಆರ್.ಎನ್. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ - ವೀಣೆ
ಪ್ರೊ| ಆರ್. ಗುರುರಾಜ ರಾವ್ - ರಂಗಭೂಮಿ

1986

ಪ್ರೊ| ವಿ. ರಾಮರತ್ನಂ - ಗಾಯನ
ವಿದುಷಿ ಟಿ. ರುಕ್ಮಿಣಿ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎಲ್. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ-ಮೃದಂಗ
ನಾಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಕೆ. ಮುರಳೀಧರ ರಾವ್
- ಭರತನಾಟ್ಯ

1987

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚೆಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ - ಸಂಗೀತ
ಶಾಸ್ತ್ರ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಜೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್-
ವೀಣೆ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯ-ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ - ರಂಗಭೂಮಿ

1988

ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ವಿ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಗವಾಯಿ
ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ)
ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ-ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ನಾಗರಾಜು-ನಾಗಸ್ವರ
ವಿದುಷಿ ಎಂ.ಎಸ್. ಜಯಮ್ಮ - ವೀಣೆ

1989

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್-ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ವಿ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್-ಕೊಳಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಆರ್. ರಾಜಪ್ಪ-ಮೃದಂಗ
ವಿದ್ವಾನ್ ಯು.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ -ಭರತನಾಟ್ಯ
ವಿದುಷಿ ಚಂದ್ರಭಾಗಾದೇವಿ-ಭರತನಾಟ್ಯ

1990

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎಸ್. ಶೆಲ್ವಪುಳ್ಳೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್-
ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ-
ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎಸ್. ಶೇಷಪ್ಪ - ಮೃದಂಗ

ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ಗಿರಿಮಾಜಿ - ರಂಗಭೂಮಿ

1991

ವಿದ್ವಾನ್ ಚಕ್ರಕೋಡಿ ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ -
ಗಾಯನ

ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠನ್-ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ -
ಪಿಟೀಲು

ವಿದ್ವಾನ್ ಸೋಸಲೆ ಶೇಷಗಿರಿ ದಾಸ್ -ಖಂಜಿರ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ವಿಷ್ಣುದಾಸ್ - ಭರತನಾಟ್ಯ

1992

ವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಸಣ್ಣ ಹನುಮಂತಪ್ಪ - ಗಾಯನ
ಪಂಡಿತ್ ಎಸ್.ಬಿ. ಹುನಗುಂದ್-
ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ
ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಅಶ್ವಥ್ -ರಂಗಭೂಮಿ

1993

ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ -ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ-ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ಪಿ. ರಾಮಾಚಾರ್-ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀಮತಿ ಯಮುನಾ ಮೂರ್ತಿ-ರಂಗಭೂಮಿ

1994

ಪಂಡಿತ್ ವಿ. ರಾಮರಾವ್ ನಾಯಕ್-ಗಾಯನ
(ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ)
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ಡಿ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್-ಜಲತರಂಗ
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಾಬು ರೈ-ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀ ಸಿಂಧುವಳ್ಳಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ-ರಂಗಭೂಮಿ

1995

ವಿದ್ವಾನ್ ಬೆಳಕವಾಡಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ
ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ - ಗಾಯನ
ವಿದುಷಿ ಎ.ಎಸ್. ಪದ್ಮಾ - ವೀಣೆ
ವಿದ್ವಾನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಂ -ಘಟ
ಶ್ರೀ ಸೋರಟ್ ಅಶ್ವತ್ಥ - ರಂಗಭೂಮಿ

1996

ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಸುಬ್ಬರಾವ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ - ಕೊಳಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ವಿ. ನಾಗಭೂಷಣಾಚಾರ್-ಮೃದಂಗ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಲ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ - ಹರಿಕಥೆ

1997

ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ-ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎ.ಕೆ. ಮುತ್ತಣ್ಣ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ - ಘಟ
ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ತಂತ್ರಿ - ಭರತನಾಟ್ಯ

1998

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ವೆಂಕಟೇಶಾಚಾರ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಪಿ.ಜಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ -ಮೃದಂಗ

1999

ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ಎಸ್. ವಿಜಯರಾಘವನ್-ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಮಹದೇವಪ್ಪ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎ.ವಿ. ಆನಂದ - ಮೃದಂಗ

2000

ವಿದುಷಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ವೆಂಕಟೇಶನ್-ಗಾಯನ
ವಿದುಷಿ ಎನ್. ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ - ವೀಣೆ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ರಾಮಮೂರ್ತಿ - ಮೃದಂಗ

2001

ವಿದುಷಿ ಎಸ್.ಕೆ. ವಸುಮತಿ- ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಸವನಗುಡಿ ನಟರಾಜ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಲ್. ಭೀಮಾಚಾರ್ - ತಾಳವಾದ್ಯ
ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ - ರಂಗಭೂಮಿ

2002

ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ. ಭಾಷ್ಯಂ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ -
ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ಎಂ. ಸುಂದರರಾವ್- ಕೊಳಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ವಿ. ನಟರಾಜ - ಡೋಲು
ಡಾ|| ಎಚ್.ಕೆ. ರಾಮನಾಥ್ - ರಂಗಭೂಮಿ

2003

ಪಂಡಿತ್ ಇಂದ್ರೂಧರ್ ನಿರೋಡಿ ಗಾಯನ
ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ
ವಿದ್ವಾನ್ ಸಿ. ರಾಮದಾಸ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ
(ಕರ್ನಾಟಕ)
ವಿದ್ವಾನ್ ಉಳ್ಳೂರು ನಾಗೇಂದ್ರ ಉಡುಪ -
ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಂಗಭೂಮಿ

2004

ವಿದುಷಿ ನಾಗರತ್ನ ಸದಾಶಿವ - ಗಾಯನ
ಪಂಡಿತ್ ಯು. ಶ್ರೀಪತಿ ಆಚಾರ್ಯ - ಸಿತಾರ್
ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ್ - ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಕೌಶಿಕ್ - ಗಮಕ

2005

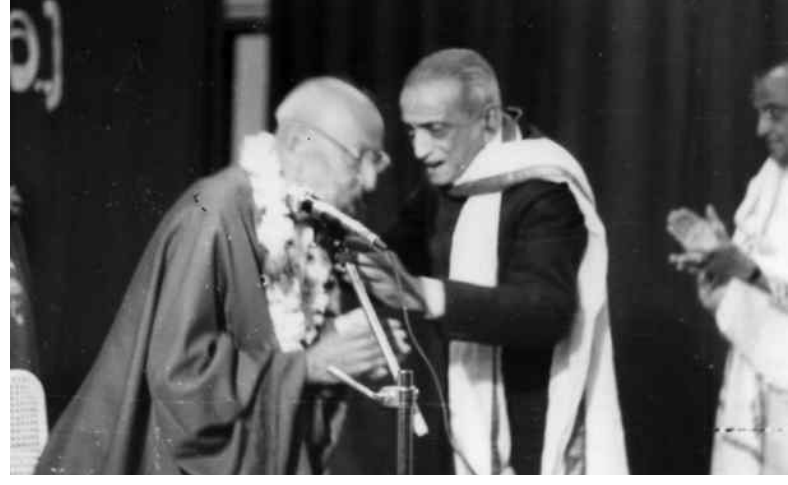
ವಿದ್ವಾನ್ ಕುರುಡಿ ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ವೈ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ -
ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ/ ರಂಗ ಸಂಗೀತ
ವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ.ಎ.ಎಸ್. ಮಣಿ - ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾರ್ಗವಿ ನಾರಾಯಣ್ -
ರಂಗಭೂಮಿ

2006

ವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ.ಪಿ. ವೈದ್ಯನಾಥನ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ - ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಎ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ - ಮೃದಂಗ
ಡಾ. ನ. ರತ್ನ - ರಂಗಭೂಮಿ

2007

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಶಂಕರ್ - ಗಾಯನ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ-ಪಿಟೀಲು
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ.ಟಿ. ರಾಜಕೇಸರಿ - ಮೃದಂಗ
ಶ್ರೀಮತಿ ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ - ರಂಗಭೂಮಿ

2008

ವಿದುಷಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ - ಗಾಯನ
 ವಿದುಷಿ ಎಂ.ಕೆ. ಸರಸ್ವತಿ - ವೀಣೆ
 ಶ್ರೀಮತಿ ಯಮುನಾ ಮೂರ್ತಿ -ರಂಗಭೂಮಿ

2009

ವಿದುಷಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಕಮಲಾ - ಗಾಯನ
 ವಿದುಷಿ ಜಿ.ಎಸ್. ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ - ಗಾಯನ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮ್ -
 ಪಿಟೀಲು
 ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬ್ಯಾಟರಾಯಪ್ಪ - ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯ
 ತಯಾರಿಕೆ
 ಶ್ರೀ ಕೋಳೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ -
 ಯಕ್ಷಗಾನ

2010

ವಿದುಷಿ ನೀಲಾ ರಾಮಗೋಪಾಲ್-ಗಾಯನ
 ವಿದುಷಿ ಉಷಾ ರಾಮಮೂರ್ತಿ -
 ಗೋಟುವಾದ್ಯ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ರಾಜಾಚಾರ್ - ಮೃದಂಗ
 ವಿದುಷಿ ನಂದಿನಿ ಈಶ್ವರ್ - ಭರತನಾಟ್ಯ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟರಾಮಣ್ಣ - ಗಾಯನ

2011

ವಿದುಷಿ ಡಾ. ಪದ್ಮಾ ಮೂರ್ತಿ - ಗಾಯನ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ - ಕೊಳಲು
 ವಿದುಷಿ ಭಾನುಮತಿ - ಭರತನಾಟ್ಯ

2012

ವಿದುಷಿ ಸಿ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ - ಪಿಟೀಲು,
 ಕೊಳಲು, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ
 ವಿದ್ವಾನ್ ವಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ - ವೀಣೆ,
 ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಡಾ|| ಎಸ್. ವಿಜಯರಾಘವನ್ -
 ವೀಣೆ

2013

ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಮಶೇಷು ಎಲ್. - ಗಾಯನ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಮಧೂರು ಪಿ. ಬಾಲಸುಬ್ರಮಣ್ಯ -
 ಗಾಯನ
 ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ - ರಂಗಭೂಮಿ

2014

ಡಾ. ಸರ್ವಮಂಗಳಾ ಶಂಕರ್ - ಗಾಯನ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ರಾಘವನ್ - ವೀಣೆ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಸ್. ರಮೇಶ್ - ತಾಳವಾದ್ಯ
 ಡಾ. ತುಳಸಿ ರಾಮಚಂದ್ರ - ಭರತನಾಟ್ಯ

2015

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಮೇಶ್ವರಿ ವರ್ಮಾ -ರಂಗಭೂಮಿ
 ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಧುರಿ ತಾತಾಚಾರಿ -ಕಲಾಪೋಷಕಿ
 ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜನಾರಾಯಣ- ಕೊಳಲು,
 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯ ತಯಾರಿಕೆ

2016

ಡಾ. ಆರ್. ಎನ್. ಶ್ರೀಲತಾ - ಗಾಯನ
 ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಹಿಮಾಂಶು - ಕಲಾಪೋಷಕರು
 ಡಾ. ಅನಸೂಯಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ - ವಿಶೇಷ
 ಕರ್ನಾಟಕ ವಾದ್ಯಸಂಗೀತ (ಆಂಕ್ಷುಂಗ್)

ಒಟ್ಟು : 136

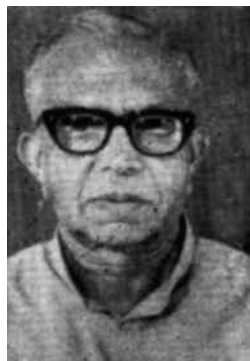

ಗಾನಭಾರತೀಯ ವರ್ಣಮಯಿ ಚರಿತ್ರೆ

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ, ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸಂಗೀತ ಸಭಾ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಸಭೆಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಸರಸ್ವತೀಪುರಂ ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪುನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದೇಕೆ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬಂತು. ವಿ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 1978ರ ಜನವರಿ 1ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಲಾಯಿತು. ಸಭೆಯ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ ಸಿ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾಜ ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ “ಗಾನಭಾರತೀ” ಎಂಬ ನಾಮಕರಣವೂ ಆಯಿತು. ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 1978ರಂದು ಅದರ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಆಗಿನ ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಜಿಬಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣರಾವ್

ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ವೀಣೆ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ವೀಣಾವಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಎಸ್.ನಾಗರಾಜನ್ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸಿ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಜಿ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಎಚ್. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಸಿ. ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಇನ್ನು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಿ. ಸಿ. ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶ್ರೀ ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ, ಜಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಸಿ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾಜ, ಜಿ. ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್, ಜಿ. ಕೆ. ವರದಪ್ಪ ಹಾಗೂ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸದಸ್ಯರನ್ನು

established 4-2-1978 Phone: 31292, 33952, 25759

GANABHARATHI (R)

579 Giridarsini
T K Layout Kuvempunagar
MYSORE 570023

Foundation stone for the Ganabharathi auditorium

VEENE SESHANNA BHAVANA

will be laid by

SRI R. GURU

Industrialist & Patron of Fine Arts

on Sunday 2 April 1989 at 11 a. m. Please attend the function with family and friends, and extend your support to the cause of art-promotion.

Venue

site in Kuvempunagar, a few metres south of the intersection of Adichunchanagiri road and Aniketana road, the former running north-south and the latter west-east.

GANABHARATHI IS BY THE RASIKAS, OF THE RASIKAS

ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಬೈಲಾ ತಯಾರಿಸುವುದು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. 8-11-78ರಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಯಿತು. 27-4-80ರಂದು ನಡೆದ ಮೊದಲ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಣಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಲು, ಉಳಿಸಲು, ವಿಸ್ತರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
2. ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು, ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳು, ತರಗತಿಗಳು, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು, ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಸ್ಮರಣ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.
3. ಶ್ರೋತೃಗಳು ಶುದ್ಧಾಭಿರುಚಿಯ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಕಲಾವಿದರು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲೆಯ

ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ತಳಹದಿಯನ್ನುಳ್ಳ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು. 4. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಮೂಹಗಾಯನ, ಹರಿಕಥೆ, ಸಂಗೀತರೂಪಕ, ನೃತ್ಯರೂಪಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

5. ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿವು, ಸಹಕಾರ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಭಾವ ಮಾಡುವಂತೆ, ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.

ಭವನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ:

1. ಸ್ವಂತ ನಿವೇಶನ: 1979ರಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತಿಗಾಗಿ ಸ್ವಂತ ನಿವೇಶನ ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 1980ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಪ್ರದವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಎನ್. ಅಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ವಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಿಐಟಿಬಿ ಛೇರ್ಮನ್ ಡಿ.ಮಾದೇಗೌಡ ಅವರ ನೆರವಿನಿಂದ 2664 ಚದರ ಮೀಟರ್ ನಿವೇಶನ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. 1980ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸ್ಮರಣಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರಲಾಯಿತು.

ವಿಠಲಾಚಾರ್ಯಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಧಿ ಸಹಾಯಾರ್ಥ
ನಾಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮುರಲಿದರಾಯರ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ
ಭರತನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು
ಕುಮಾರಿ ನಂದಿನಿ ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
ಶುಭವಾರ 08 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 08ರೂ ಸಂಜೆ ೬-೨೦ ಗಂಟೆ

* * * * *

ಕುಮಾರಿ ವಾಣಿ ದೋರಸ್ವಾಮಿ
ಭಾನುವಾರ 0೬ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 08ರೂ ಸಂಜೆ ೬.೩೦ ಗಂಟೆ
ಜಗನ್ನಾಥನ ಆರಾಧನ ಸಭಾಂಗಣ ಮೈಸೂರು
ಪ್ರವೇಶದರ (ಎರಡೂ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೂ ಸೇರಿ) ರೂ ೧೦೦, ೫೦, ೨೫, ೦೦

in aid of the Veena Seshanna Bhavana building fund
Bharata Natya recitals by the disciples of
Natyacharya Sri K. Muralidhara Rao
Kumari Nandini Kesava Iyengar
Saturday 15 September 1984 at 6-30 p.m.

* * * * *

Kumari Vani Doreswamy
Sunday 16 September 1984 at 6-30 p.m.
Jaganmohan Palace Auditorium
Admission rate (for both the recitals)
Rs 100, 50, 25, 10

Ganabharathi (Registered)
579 Kuvempunagar Mysore 570009
Phone 25759, 27409, 30228

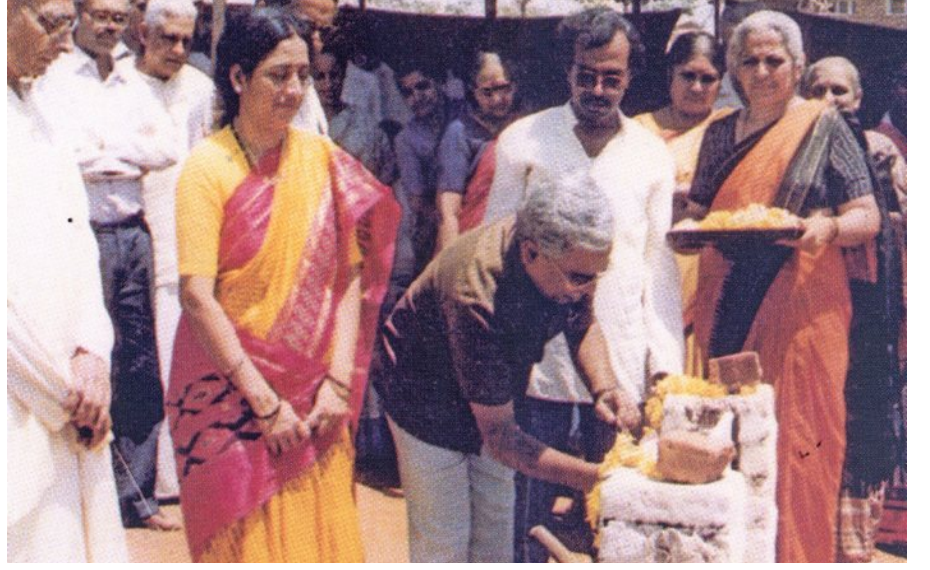

ಕುಮಾರಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭಾ ಅವರ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ 1987ರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರ್ ಭಾರತೀ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಕುಮಾರಿ ವಾಣಿದೊರಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ಕುಮಾರಿ ನಂದಿನಿ ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

2. ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣ: ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಗುರು 2-4-1989ರಂದು ಭವನದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಹಣಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ ಅಪ್ಪಿಷ್ಟಲ್ಲ. (ವಿವರಗಳಿಗೆ ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರ ಲೇಖನವನ್ನು ನೋಡಿ.) 1990ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 31.08.1991ರಲ್ಲಿ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು.

3. ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ: ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 26.10.1991ರಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು

ಉದ್ಘಾಟನೆ ಶ್ರೀ ಅರ್. ಗುರು ಅವರಿಂದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನಾ ಫಲಕದ ಅನಾವರಣ (೧೯೮೯)

ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಘೋಟೊ. ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ, ಮೈಸೂರಿನ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಎನ್. ದೊರಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ದೇಶಿಕಾಚಾರ್, ರಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಹೀಗೆ ಹಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗಾನಭಾರತೀಯ ಅದೃಷ್ಟ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಗಾನಭಾರತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದರು/ಇದ್ದಾರೆ.

ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ವೀಣಾವಾದನ. ಭವನವನ್ನು ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರ ಆಶೀರ್ವಚನದೊಂದಿಗೆ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

4. ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆ: ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಗಾನಭಾರತೀ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೀಣಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು 12-4-1992ರಂದು ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ತರಗತಿಗಳು 15-4-1992ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. 1992ರಲ್ಲಿ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ 1994ರ ವೇಳೆಗೆ ಇನ್ನು ಆರು ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು.
5. 2000ದ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಮಿನಿಹಾಲ್ ಒಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ 2011ರಲ್ಲಿ ಭವನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಹಾಲನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.
6. ಅದೇ ವರ್ಷ 20 ಕೆವಿಎ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಜನರೇಟರ್‌ನ್ನು ಖರೀದಿಸಲಾಯಿತು.
7. ಭವನದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಪೋಲಿಸ್ ಠಾಣೆಯ ಹಿಂಬದಿಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ನೂತನ ಹೊರಬಾಗಿಲು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ

- Storm water drain ಮೇಲೆ ಪಕ್ಕಾ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೋ. ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರ ಅನುದಾನ).
8. ಸಂಗೀತನೃತ್ಯ ಶಾಲೆ ಕಛೇರಿಗೋಸ್ಕರ ಭವನದ ಬಲಭಾಗದ Foyerನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಭವನದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
  9. ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾಯ್ ಅವರ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಭವನದ ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಸುಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು.
  10. ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ 28,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಏಣಿ ಖರೀದಿ.
  11. 2012ರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈನ ಟ್ಯಾಗ್ ಕಂಪನಿಯವರ ನೆರವಿನಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.
  12. 2014ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಕೊಠಡಿಯ ಮೇಲಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಕಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಇತರ ದಾನಿಗಳಿಂದ).
  13. 2014 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭವನದ ಎಡಭಾಗದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಚಿವರಾದ ಎಸ್. ಎ. ರಾಮದಾಸ್ ಅವರ ಅನುದಾನದಿಂದ).
  14. 2014ರಲ್ಲಿ ಭವನದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರ' ನಿರ್ಮಾಣ (ಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಗನ್ನಾಥ್ ಶೆಣೈ

- ಮತ್ತು ಇತರ 12 ಮಂದಿ ದಾನಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ).
15. ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೇವರ್ಸ್ ಅಳವಡಿಕೆ (ಗೋ. ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರ ಅನುದಾನದಿಂದ).
  16. 2015ರಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಭಾಗವೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಅನುದಾನ).
  17. 2015ರಲ್ಲಿ ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಹೊಸ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ.
  18. 2015ರಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಶೀಟ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ.
  19. 2015-16ರಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತೀ ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣ.
  20. 2015ರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಭಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಅಳವಡಿಕೆ
  21. 2015ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ರೂ. 4ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳ ಖರೀದಿ (ಡಾ. ಹೇಳೆ ಮತ್ತು ಇತರ ದಾನಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ).
  22. 2015ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ 500 ನೀಲಕಮಲ್ ಕುರ್ಚಿಗಳ ಖರೀದಿ (ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಗನ್ನಾಥ್ ಶೆಣೈರವರ ದಾನ).

ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಶಾಲೆಯ ಕೊಠಡಿಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆಸಲು ಆಗಮಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠನ್

ಶಾಲಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕವರ್ಗ

ಗಾನಭಾರತೀ(ರಿ), ಮೈಸೂರು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ

ನಿಂತಿರುವವರು: ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಧೇಶ, ಶ್ರೀ ಮಾನಸ ನಯನ, ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ್, ಪ್ರೊ ವೈ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಮ್ಮ, ಡಾ. (ಶ್ರೀಮತಿ) ರಮಾ ವಿ. ಬೆಣ್ಣೂರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶ್ರೀ ಬಿ ಕೆ ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಸಿ. ಪುಲ್ಲಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ವಿಜಯರಂಗ, ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದ್
ಕುಳಿತವರು: ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಸ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೃಪಾ ಫಡಕೆ, ಡಾ. ಸಿ.ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್, ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಸುಂದರೇಶನ್, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಾಮಪ್ರಸಾದ್

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ-ಒಂದು ಐರವಿ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 26ರಂದು 'ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ'ದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರೋಹ ನಡೆಯಿತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬೇಸರಿಕೆ ಬರದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಾಗರಾಜು ಮತ್ತು ಬಳಗದವರಿಂದ ಒಂದು ತಾಸಿನ ನಾಗಸ್ವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಅಯ್ಯ ಅವರಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ, ವರದಿ ಮಂಡನೆ, ಸಂದೇಶವಾಚನಗಳ ನಂತರ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾರಾಧನೆ ಮೈಸೂರು ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ವೀಣಾವಾದನ; ಶೇಷಣ್ಣನವರದೇ ಕೃತಿಗಳ ಬಾಜನ. ನಂತರ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಭವನವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು "ನನ್ನದು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಉದ್ಘಾಟನೆ. ನಿಜವಾಗಿ

ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ವೀಣೆಯನ್ನು ಮೀಟಿ, ಭವನದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಎದೆಯ ಕದಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದರು. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದನ್ನು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮರಿಮಗ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಪ್ರೊ ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿ. ಆರ್. ಪ್ರಭಾಕರ ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಗುರಪ್ಪನವರು ರಚಿಸಿದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ತ್ರೈಲಚಿತ್ರವನ್ನು ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾ "ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಹೇಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಲಾಕಾರರಾಗಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ ವೀಣೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಿ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೊಡಲಿ ಅಥವಾ ಬರಿಗಾಸು ಕೊಡಲಾರದ ಬಡವನೇ ಇರಲಿ, ಶೇಷಣ್ಣ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಕಛೇರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ

ನ್ಯಾಯ, ರಸಸೃಷ್ಟಿ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಪ್ರಾಸ್ಪರ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಟಯರ್ಸ್‌ನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಆಶೀರ್ವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾ "ಮೈಸೂರಿನ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯನವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೂ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಸಂತೋಷ. ಕಲಾಕಾರರು ಕಾಲ ದೇಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿದವರು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ನಡೆದಾಡಿದ ನೆಲದ ಜನ ಅವರನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಮೈಸೂರು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ" ಎಂದರು.

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ವೀಣೆ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು, ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು

ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ-ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನ

1979 ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಮೊದಲ ಆರಾಧನೆ ನಡೆಯಿತು. ಡಿ. ಲಿಂಗಯ್ಯ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ನಂತರ ಹಿರಿಯ ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ಪಿಳ್ಳಾರಿ ಗೀತೆಗಳನ್ನು, ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪಂಚರತ್ನಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ತಿಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನಡೆಯುವ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ-ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುವ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಅವರ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು

ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮದ ಕಡೆಯದಿನ ನಗರದ ಹಿರಿಯ ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಪಿಳ್ಳಾರಿ ಗೀತೆಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳ ಸೇವಾರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಜಯಂತಿ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1980ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತನೃತ್ಯ

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದ ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಗಾನಭಾರತೀ ತನಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 1983ರಿಂದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. 1992ರಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ

ಗಾನಭಾರತೀ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಸಂಗೀತೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗೀತರೂಪಕ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳು, ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರ ಸನ್ಮಾನ, ಸಂಗೀತ ಪರಿಷ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಯುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ, ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ,

ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ವಿಜೇತರಿಗೆ ಜಯಂತಿಯ ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭದ ದಿನ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ತರುಣಭಾರತಿ

1985ರಿಂದ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನೋತ್ಸವದ ಭಾಗವಾಗಿ ಯುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತರುಣಭಾರತೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಗಾನಭಾರತೀ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಗಾನಭಾರತೀಯ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಭಾಂಗಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಮೊದಲು ಸೋಮಾನಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶ್ರೀದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ವಿಣಾವಾದನ. ಅದು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರೀ ತ್ರಿಚೂರ್ ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ವಿಜಯರಾಘವನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡಿದರು. ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಾದ ತಿಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಹಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಲಾವಿದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 10 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಡಾ ಎಸ್ ರಾಮನಾಥನ್ 'ಎ ಡೇ ವಿತ್ ತ್ಯಾಗರಾಜ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿ ರಾಗವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವಿದುಷಿ ವೇದವಲ್ಲಿ, ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿದುಷಿ ಗೌರಿಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈಗ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ, ಭಾವಗೀತೆ, ಹರಿಕಥೆ, ನೃತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ

“ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಬಹುಮಾನಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ನಮ್ಮ ಬಹುಮಾನವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗೆನಿಸದಿರುವುದು ಅವರ ಧರ್ಮ. ಹೀಗೆ ಅವರವರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ದಿನವೇ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕೃತಯುಗ ಏರ್ಪಡುವುದು” ಎಂಬ ರಾಳಪಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು ತನ್ನ ಧರ್ಮವೆಂದೇ ಗಾನಭಾರತೀ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ.

1980ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೀಣಾವಾದಕ ಡಾ| ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಪರಂಪರೆ ಈವರೆಗೂ ಅವಿರತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನೃತ್ಯ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಕಲಾಸಂಘಟನೆ, ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೂ 136 ಗಣ್ಯರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗಾನಭಾರತಿಯ ಮೂಲಕ ಸನ್ಮಾನಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಸನ್ಮಾನದ ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

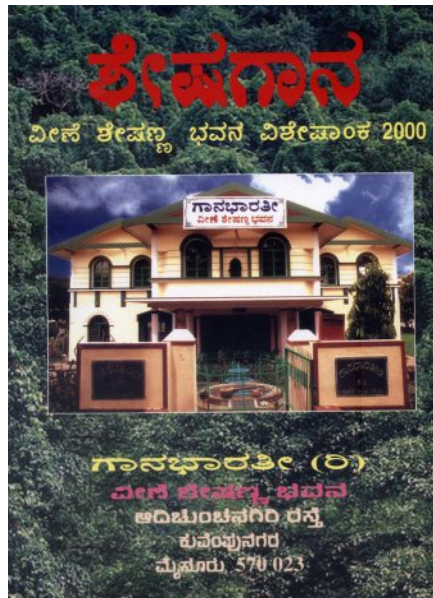
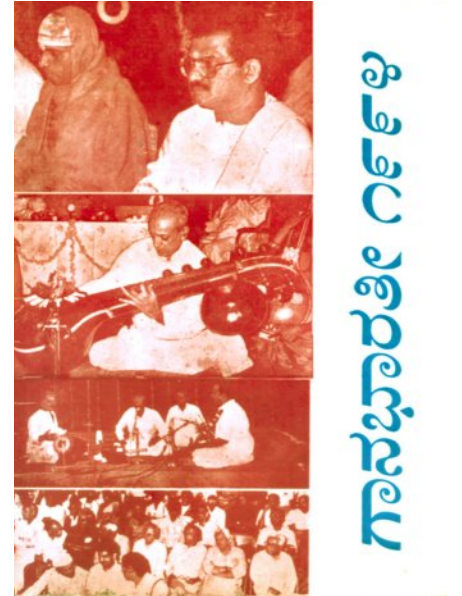
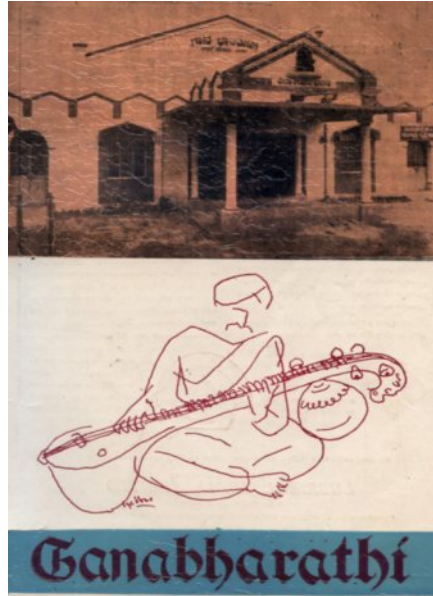
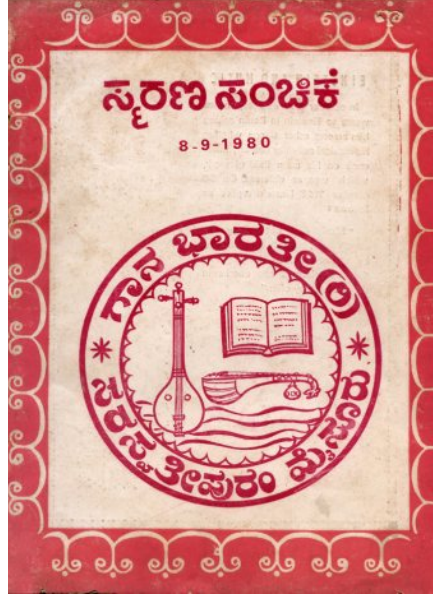

ಗಾನಭಾರತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಗಾನಭಾರತೀ ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸವಿಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದೆ. 1980ರಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. 1991ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು-ಲೇಖನ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ನಂತರ 1992ರಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾಹೀರಾತು-ಲೇಖನ-ಚಿತ್ರ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಈ ಎರಡು ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ನಂತರ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. 1994ರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷಾಂಕವನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ 2000ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅಂತಸ್ತಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಗಾನಭಾರತೀ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಕಲ್ಪುಸಕ್ತರೆ (1981), ಕನಕದಾಸರ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಕನಕಸಂಪುಟ (1982), ಹರಿದಾಸ ವಾಜ್ಞಯ (1985), ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಧೆ (1991) ಇವು ಗಾನಭಾರತೀ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಶ್ರೀ ಡಿ ವಿ ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಇದರ ಮಾರಾಟದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾನಭಾರತೀಯು ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ತಿಲ್ಲಾನ ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ

ಶ್ರೀಯುತ ಆರ್. ಟಿ. ಚಾರಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರದೇ ಆದ ಟ್ಯಾಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಗದ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೇ, ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೇ ಕೇಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅದ್ಭುತ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 10,000 ಗಂಟೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದರ ಸದ್ಭವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ, ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ, ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಗೀತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾಯನ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಗಾನಭಾರತಿ ಇವು ಅವರ ಸೇವೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಮೈಸೂರಿನ ಗಾನಭಾರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 7ರಂದು ಅದರ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎನ್ ಮುರುಳಿಯವರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾದ ಪಪ್ಪು ವೇಣುಗೋಪಾಲ ರಾವ್, ಟ್ಯಾಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಕೃಷ್ಣ ವಟ್ಟಂ, ಗಾನಭಾರತೀಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಸಿ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುತ ಮುರುಳಿಯವರು “ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಗರವಾದ ಮೈಸೂರಿನ ಹಲವು ಸಂಗೀತಗಾರರು ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಅರ್ಕಿವ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಚಾರಿಯವರು ಈಗ ಕೇವಲ 1000 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಗೂ ಹತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 10,000 ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಟ್ಯಾಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಾಗ ಗುರುತಿಸುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮೈಸೂರಿನ ಅಂದಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೀಣಾಪಟು ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಭವನದ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೀಣೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮನವರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಉದಾರ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ವೀಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ವಿದುಷಿ ಎಂ. ಕೆ. ಸರಸ್ವತಿಯವರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರೇ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.

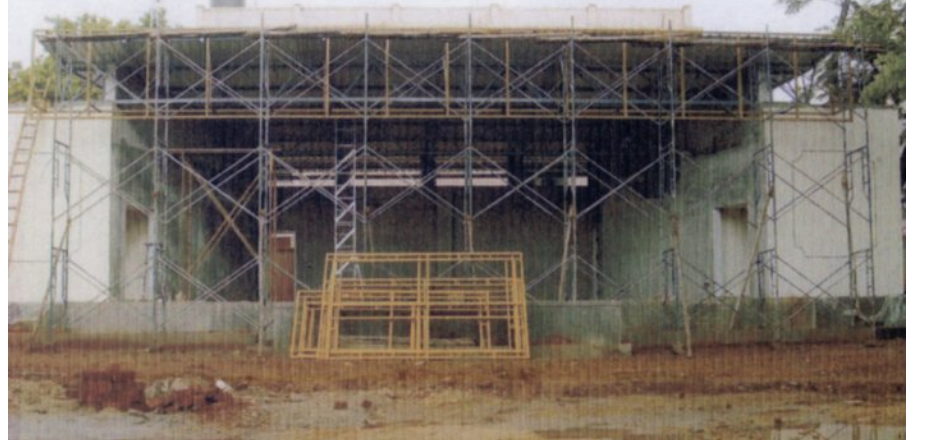
ವೀಣೆ ಚೊಕ್ಕಮ್ಮ ಭವನ

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರ

ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂ. ಎಸ್. ವಿಜಯಶಂಕರ್ ನೀಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ 35 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಣೈ ಮೊದಲು ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ 12 ಮಂದಿ ದಾನಿಗಳು ಕೈಜೋಡಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ನೆರವಿನಿಂದ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಣೈ ಅವರ ತಾಯಿಯವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ 2014ರಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ರಂಗಮಂದಿರ' ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಅದರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಗೋ. ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರ ಅನುದಾನದಿಂದ ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೇವರ್ಸ್ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ 2015ರಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಬೊಗಸೆಯಿಂದ ಮೊಗೆದು ತಂದ ಕೆಲವು ನೆನಪುಗಳು

ಎಸ್.ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟ

ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಕೀರ್ತಿಹೊತ್ತ ವಿಜಯನಗರದ ಸವಿನೆನಪನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ತರುವ ಚಿನ್ನದ ಗುಡಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮೈಸೂರು, ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವತೆಯ ಸನಿಯದಲ್ಲೇ ನೆಲಸಿ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಏಳಿಗೆಯೊಡನೆ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶೀಲಸಂವರ್ಧನೆ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ನಿಯಮಬದ್ಧ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲದರ ಸಾರವೆಂಬ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗಂದೇ ಮೈಸೂರರಸರು ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ತೊಡಗಿದ್ದು ಸರ್ವವೇದ್ಯ. ದೊರೆಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಪೃಹ ದಿವಾನರು ಅರಮನೆ ಭಕ್ತಿಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು, ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹೃದಯಸಂಸ್ಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಚುರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರೂ ವಿವಿಧ ಕಲಾಮಂಡಿತರೂ ಒದಗಿದ್ದರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪ್ರಭುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಂತೂ ಸುರ್ವಣ ಯುಗವೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ವೀಣೆಯ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಿದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತ ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಭವನದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರದ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾರು ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಿರುಸಂಚಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಮೈಸೂರಿನ ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ಒಳಗನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಗಾಳಿ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸಿದರೂ ಮೈಸೂರರಸರ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳು ಅಚಲವಾಗಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಂತಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಚಾಲನೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಒಂದೇ ಎರಡೇ ಇವೆಲ್ಲಾ ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಲಸರಿದಂತೆ ಸುಸ್ವಚ್ಛಗೊಂಡ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಪೆಗಾಗಿ ಕೈನೋಡುತ್ತಾ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕೆಲವಾರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊನೆಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಬತ್ತಿ ಬರಡಾದ ಕೊಳದಂತೆ ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿ ನಾರುತ್ತಾ ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗುವುದು ಸುನಿಶ್ಚಿತ. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರೂ ಶಿಸ್ತು ಸಂಯಮದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಬದ್ಧರೂ ಆದ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊತ್ತ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಎಂಥ ದುಸ್ಸಾಹಸವೂ ಹೂವಿಗಿಂತ ಹಗುರಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಗಾನಭಾರತೀ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದಲೇ ಅವರ ಹೃದಯ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆಂದು ಮೈತಾಳಿದ ನಗರದ ಕಣ್ಣಣಿಯಾಗಿ ಅರಳಿ ನಿಂತಿದೆ. ತನ್ನ ದಾಪುಗಾಲಿನಿಂದ ದಶಮಾನಗಳನ್ನೇ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಅಳೆಯುತ್ತಾ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಿರಿಸಿದೆ. ಇದರ ವಿಕಾಸ ಪಥದಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದಿನದಿಂದಲೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳೆದವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿವೃತ್ತರ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದು ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಮೂದಲಿಸಿದವರೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಡ್ಡದಿಡ್ಡಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಗಾಲಾಗಿರುವಾಗ ಮತ್ತಿತರ ವಿವೇಕಿಗಳು ಹುಟ್ಟುರಂಜ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದವರು ನಾಡಿನ ಹತ್ತಾರು ಕೆರೆಗಳ ನೀರುಂಡು, ಸಾವಿರಾರು ಸಹಜೀವಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಬಾಳಸಂಜೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಮೈಸೂರನ್ನು ಆಯ್ದು ನೆಮ್ಮದಿ ತಾಳಿದರು. ತಮ್ಮ ವಿರಾಮದ ಕಾಲಯಾಪನೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದು ಸಂಗೀತ ಶ್ರವಣದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪರಮೋಪಕಾರಿ ಎನಿಸಿದರು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆದ ಸಂಗೀತಪ್ರೇಮವು ಸೋಮಾನಿ ಬಿಎಡ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಎರಡನೇ ಮಹಡಿಗೆ ನಡೆದೇರಿ ಮೂಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಕುರ್ಚಿಯ

ಮೇಲಿರಿಸಿದ ಪಟಕ್ಕೆ ಕುಚ್ಚು ಹೂವನ್ನೇರಿಸಿ ಜಮಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರೂ, ಇಮ್ಮೂಲೆಯ ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ಹಲವರೂ, ತಂಗಾಳಿ ಹಂಬಲದ ಸುಖಜೀವಿಗಳು ತರಗತಿ ಬೆಂಚನ್ನು ಮಂಚದಂತೆ ಜೋಡಿಸಿ ಆಸೀನರಾಗುವರು. ಬಹುಪಾಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರು ಇದ್ದರೆ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಭಾವದ ಮತ್ತು ಪರಿಚಯದ ಪರವೂರಿನವರೂ ಬಂದದ್ದಿದೆ. ಆಗಲೆ ಸದಸ್ಯರ ಮನೆಗಳೇ ಬಿಡಾರ ಹಾಗೂ ಆತಿಥ್ಯದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಸಭೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ, ಪುರಂದರ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯ ಅಲಂಕಾರ, ಸಾರಣೆ-ಕಾರಣೆ, ಪ್ರಸಾದ ವಿತರಣೆ ಮುಂತಾದ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಕೂಡಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಸಗೊಳ್ಳುವ ಪರಂಪರೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆದಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನಾರ್ಹ. ಸೋಮಾನಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಹಡಿಯಾನ ಶ್ರಾಸದಾಯಕವೆಂದು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಹಂತದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಭಾ ಭವನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳ ಓಡಾಟ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವ ಅಂಗಳದ ಕಾಟ, ಜೊತೆಗೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಆಗೀಗ ಕಣ್ಮರ ಆದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗುಡಿಸ್ಪೆಷಲ್ ಹರಕು ಚಪ್ಪಲಿ ತಂದವರು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ರಸಾಸ್ವಾದನಿರತರಾದರು. ಆಗಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಮಾತ್ರ ವಿನಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಭೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟು ತೇಗಿತು. ಇಂತಿಪ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯು ಸ್ವಂತ ಭವನವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಹುಕ್ಕಿ ಕೆಲವರು ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಲು ಶ್ರೀ ಶೇಷಣ್ಣನವರೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ನಂಬುವ ಕೆಲವರಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಗೆಂದು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸುಪರಿಚಯದ ಹೋಗದ ಊರಿಲ್ಲ, ಬೇಡದ ದಾನಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾಡದ ಕಸರತ್ತಿಲ್ಲ! ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಜೊತೆಗೆ ತುಸುಕಾಲ ಸುತ್ತಾಡಿದ ಅನುಭವದ ಕೆಲವನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ನಡೆದೇ ಸಯ್ಯಾಜಿರಾವ್ ರಸ್ತೆ, ಅಶೋಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಂಗಳ ಮುಂಗಳೆರಲಿ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಆಫೀಸಾಗಲಿ ಸಂಜೆ ಕಳೆದು ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದ ಮುಂಚೆ ಹಾಜರಾದಾಗ 'ಯಜಮಾನರು ಈಗಷ್ಟೇ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು' ಎಂಬ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 'ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಬಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ವಾಪಸು ಚಪ್ಪಲಿ ಸವೆಸಿದ್ದಿದೆ! ಹೇಳಿದ ದಿನ ಮತ್ತು ಘಳಿಗೆಗೆ 'ಹೋಗೋಣವೇ?' ಎಂದು ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಕರೆದ ಅವರ ಛಲಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಅದೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಡುವವರ ಪಾಲಿನ ಅಗತ್ಯದ

ಅನುಭವವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಜೊತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. (ಜೊತೆಗಿದ್ದೇನೆ ಹೊರತು ಅಂಥ ಅದಮ್ಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಸುತರಾಂ ಒಪ್ಪದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.) ಇವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ದುಡಿದವರ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನೇ ಆಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅರವತ್ತರ ಹರಯದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಅಡಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಲೆಯನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಏರಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಿಸ್ಸಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ದುಡಿದ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್.ರಾಜಗೋಪಾಲರನ್ನು ಕೀರ್ಟಿಸಿದ್ದೇನು? ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಂತೆ ನನ್ನಿಂದ ಖಂಡಿತಾ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಷ್ಟು ಸಲವೋ! ಸಭೆಗೆ ಕಾಸು ಖರ್ಚಾಗದಂತೆ ದಾನವಾಗಿ ವಿದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದ ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಚಯದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಊರಿಗೆ ತಂದ ಸಾಹಸಗಾರ್ಥಿಗೆ ಏನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲಿ! ಯಾರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತ್ರಿಕರಣಪೂರ್ವಕ ಸಹಕರಿಸಿದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮುಂದೂ "ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲ" ಎಂದರೇ ವಿನಾ ಎಂದೂ ಮಾಡಿದವ ನಾನೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದವರಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದೇ, ಇಂದೂ ಅವರನ್ನು ನೆನೆದು ಗೌರವಿಸಲು ಗಾನಭಾರತಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ನನ್ನಂಥವರ ಪಾಲಿಗೆ ಇದೊಂದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ನಡಿಗೆಯಾಗಿ ಕಂಡಿದೆ. ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಘಟನೆಗಳು:- ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಕಿರಾನಾ ಘಠಾಣೆಯ ಉಜ್ವಲ ನ್ಯಾಸಧಾರಿ ಗಂಡು ಶಾರೀರದ ಡಾ. ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಹಾನಗಲ್ಲರ ಸಂಗೀತ ಏರ್ಪಡಿಸಿದವರು ಬಿಡಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೀಜನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ನೂತನ ಅತಿಥಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಕರವಾಗಲೆಂದು ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿ ಜೀಟೀಎನ್ನರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಎಂಬ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿರದ ಆ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದಾದರೂ ಸಂಪರ್ಕಶೂನ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಯರಿಂದ ಆಕಾಶ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಪಾಠವೂ ಆದದ್ದೇ ನನಗೂ ಸುಮಾರು ಸಮಾಧಾನ ತಂದಿತು. ಕಲಾವಿದರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೊನೆಗೂ ಊರು ಮುಟ್ಟಿ ಬಿಡಾರ ಹೊಕ್ಕು ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಾಳಿ ಮುಗಿದದ್ದು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಭವನದಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಗಾಯನ ಗಂಗಾ ಪ್ರವಾಹದ ನೆನಪಂತೂ ನಗರದ ಉತ್ತರಾದಿ ಸಂಗೀತಾಸಕ್ತರ ಪಾಲಿಗೆ ಸ್ಮರಣಾರ್ಹವಾದ ಜೊತೆಗೇ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಂತೂ ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವವನ್ನೇ

ಚೆಲ್ಲಿತು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಗಾಯನಿಯನ್ನೂ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ವಿದುಷಿ ಅರುಣಾ ಸಾಯಿರಾಂ ಅವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಆಗಿನ್ನೂ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಭವನದ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಂಗಳದ ಧ್ವನಿಗ್ರಹಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ್ದು ಸಂಘಟಕರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಯಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಿಯ ತಂಗಾಳಿ ಸೂಸಿ, ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಭಾವ ಬಿಂಬಿಸಿತು. ಕೀರ್ತನಾಚಾರ್ಯ ಸಂತ ಭದ್ರಗಿರಿ ಅಚ್ಯುತದಾಸರಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಪ್ರವಚನ ದಶಾಹಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೂ ದಿನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನಸಂದಣಿ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದರೆ ಕೆಲವರು ಗ್ರಂಥಕೀಟರು ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದ ಸಂದಿ ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲೇ ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಮಿಕ್ಕವರ ಮರುಕಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಿಂದಿ ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಓತಪೋತವಾಗಿ ಗೆಜ್ಜೆ ತಾಳದೊಡನೆ ರಾಗಬದ್ಧವಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರೆ ಅಂದಿನ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೇಳುಗರು 'ಕಲಿಯುಗ ದ್ವಾಪರವಾದಂತೆ' ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ದಿಟ. ಸಭೆಯ ಪರವೂರಿನ ಆತ್ಮೀಯ ಕಲಾವಿದರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಡಾ.ಎಸ್.ರಾಮನಾಥನ್ ಅವರ ಸೌಜನ್ಯ ಸೌಶೀಲ್ಯಗಳ ಆಳವೇ ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು. ಅವರ ವಿನಿಕೆ ನಾಳೆ ಎಂದರೆ ಇಂದೇ ಬಂದವರು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಅನುಕೂಲವೂ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಾವುದನ್ನೂ ಒಲ್ಲದೆ, ಅಂದು ಸಂಜೆ ಯುವ ಗಾಯಕಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರ ಗಾಯನವನ್ನು ಆಲಿಸಲೆಂದು ಕಚೇರಿಗೆ ಹಾಜರಾದ ಆ ಮಹಾ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಸಾಸಿರ ಸಾಸಿರ ನಮೋ ಎನ್ನದವರಾರು? ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಅಪೂರ್ವ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರೂ ಪೋಷಿಸಿದ ಸಮಾಜದ ಋಣವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ತೀರಿಸಲೆಂದೇ ಅಪರವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕಿರಿಯರನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತೆ ನಿಷ್ಣಾಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಪರಮತ್ಪ್ರಿಯ ಭಾವದೊಡನೆ ತೆರೆಮರೆಗೆ ಸರಿದ ಆ ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂಜಲ ಮನದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಟ್ಟ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೊಯ್ಯುವಲ್ಲಿ ಕೃತಪ್ರತಿಜ್ಞರಾದ ಈ ಪೀಳಿಗೆಯವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ತಾಯಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯು ನಾಡಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯತತ್ತರರಾದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನವರತ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು ಮನಸಾ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಟ್ಟೇವು ಭವನವ, ವೀಣೆಶೇಷಣ್ಣ ಭವನವ

ಜಿ.ಎಲ್.ಎನ್.ಅಯ್ಯ

ಗಾನಭಾರತೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಂತವೆನ್ನಬಹುದು. ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸಭಾ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಸೋಮಾನಿ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್‌ರವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸೋಮಾನಿ ಬಿ.ಎಡ್.ಕಾಲೇಜಿನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುವ ದಿವಸ ಒಂದು 'ಡ್ರಿಲ್' ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಭಾಂಗಣದ ಬೀಗದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಿಂದ ಜಮಖಾನ ತರುವುದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪೆಟ್ರೋಮ್ಯಾಕ್ನನ್ನು ಕಸುಡೆಗೆಯನ್ನು ತರುವುದು. ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಜಮಖಾನ ಹಾಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಜಮಖಾನ ಸುತ್ತಿ ಸದಸ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವುದು. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ, ಕೊನೆಯ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಂಗಣ ಲಭ್ಯವಾಗದೆ, ಗೊಂದಲವಾಯಿತು. ಆಗ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಮಿತಿ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಸ್ವತಿಪುರದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಭಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಸಭೆಯು ತನ್ನದೇ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮುಡಾಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಜೋಡಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಕುವೆಂಪು ನಗರದಲ್ಲೊಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಅದರ ಬೆಲೆ ರೂ. ೯೦೦೦/-ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಒದಗಿಸುವುದು? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತ, ಹಿರಿಯ ಕಲಾಪೋಷಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರ ಕುವರಿ ಪ್ರಭಾರವರ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸಹಾಯವೆಸಗಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ

ಹಣ ಸಂದಾಯವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಸಭಾದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಪೂರ್ಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಭೆಯು ಕಲಾವಿದರ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಮುಜಗರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ವೇದಿಕೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊಠಡಿಗಳಿದ್ದು, ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಲಭೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದಿರುವವರ ಪಾಕಶಾಲೆ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸವೇ ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ದಿವಸವೇ ಶುರುವಾಗಿ, ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದ ನಾದದೊಡನೆ ಕಲರವ, ಒಗ್ಗರಣೆಯ ಶಬ್ದ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗೀತ ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಸಿಕರಿಗೆ ಪಾಕಶಾಲೆಯ ವಾಸನೆಯೂ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಾರ್ತಿಯಂತು, ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಪಾರ್ಕಿಯವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ಗೊಂದಲ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಚ್‌ಮನ್ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದ. ನಾವು ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ವಾಚ್‌ಮನ್ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆನಷ್ಟೆ. ವೈಷ್ಣವ ಸಭಾಂಗಣದ ಕೀಲಿ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಕೀಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಎಂದಿನಂತೆ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಜಮಖಾನ ಹಾಸಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ಅವನು ಮದ್ಯದ ಗಡಂಗಿನಲ್ಲಿ ಪಾನಮತ್ತನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ವೈಷ್ಣವ ಸಭಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ಏನಾದರಾಗಲೀ ನಮ್ಮದೇ ಸಭಾಂಗಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಭಾಂಗಣದ

ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡದ್ದೇ ತರುವಾಯ, ನಿವೇಶನದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ತಕರಾರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ: ತಮಗೆ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಜೋಡಿಸ್ತೆಗೆ ನೇರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ, ನಿವೇಶನ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ ಸಭಾಂಗಣ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶದಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಸವಿ ೧೯೮೯, ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡರು ಮುಡಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು. ಆಗ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯನವರು ಹಾಗೂ ನಾನು ಕೂಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ನಿವೇಶನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ತಕ್ಷಣವೇ ನಮ್ಮ ಅರಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡರು ನಮ್ಮ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರೆ, ಹೊಸ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ, ನಮಗೆ ಇಂದಿನ ನಿವೇಶನ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭವೂ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಎಂದರೆ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಮುಡಾದವರು ನಿವೇಶನವನ್ನೇನೋ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಕಾಗದ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಲು ವಿಳಂಬವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿರುವರೆಂದು ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ತಕ್ಷಣವೇ ನಾವು ಕಾರ್ಯಗತರಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯನವರು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡರ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿ, ಕಾಗದಕ್ಕೆ ರುಜು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದೇಗೌಡರ ರಾಜೀನಾಮೆ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಹೊಸ ನಿವೇಶನದ

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಾಗಕ್ಕೆ ೧೯೮೦ರ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಮಹದುಪಕಾರವೆಸಗಿದರು. (ಹಳೆಯ ನಿವೇಶನದ ಅಳತೆ ೯೨೦ಚ.ಮೀ, ಇಂದಿನ ನಿವೇಶನದ ಅಳತೆ ೨೬೬೪ಚ.ಮೀ.) ಮುಂದೆ, ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಬೇಕೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬಹುದು? ಪುನಃ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಕುವರಿ ಪ್ರಭಾರವರ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಜಕುಮಾರ್ ಭಾರತಿ ಅವರ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ವಾಣಿ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ನಂದಿನಿ ಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರವರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಅವರ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮೊಬಲಗು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿದೆವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭವನವನ್ನು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂಬ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಚೆನ್ನೈನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಗೀತ ಸಭೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದೇ ಬಿದುರು ತಡಕಿನ ಗೋಡೆಯಿಂದಲೇ, ನಾವು ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೮೯ರಂದು ಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುರುರವರ ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ನೆರವೇರಿಸಿ ಭವನದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದರೆ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡೆವು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಭವನ ನಕ್ಷೆಯ ಸಿದ್ಧತೆ, ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅನುಮೋದನೆ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು. ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸುಂದರ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುವವರೆವಿಗೂ ನಮಗೆ ನಿಸ್ಪೃಹ, ನಿಷ್ಣಾವಂತ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಅನುಭವಿಹಸ್ತ, ಶ್ರೀ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸಮಿತಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ನಕ್ಷೆಯ ವಿವರ ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚು ಇಂತಿತ್ತು :

೧ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣ(ವೇದಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು)	೩,೨೦,೦೦೦ ರೂ
೨ ವೇದಿಕೆ	೨೦,೦೦೦
೩ ಗ್ರೀನ್ ರೂಂ	೯೨,೫೦೦
೪ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ವರಾಂಡ	೧,೦೨,೬೦೦
೫ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ, ಪ್ಲಂಬಿಂಗ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಕಾರ್ಯ	೮೬,೫೦೦
೬ ಕಾಂಪೌಂಡ್	೧,೦೫,೦೦೦
೭ ಮುಖಮಂಟಪ	೩೦,೦೦೦
೮ ಧ್ವನಿ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಲಕರಣೆ	೧,೨೫,೦೦೦
೯ ಆಸನಗಳು	೧,೫೦,೦೦೦
೧೦ ವೇದಿಕೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ	೨೦,೦೦೦
೧೧ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಒಟ್ಟು	೩೦,೦೦೦
ರೂಪಾಯಿಗಳು.	೧೧,೯೧,೦೦೦

ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ನಮಗಿದ್ದದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಲಾಪೋಷಕರು, ಕಲಾವಿದರು, ಕಲಾರಸಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರು ಹಿರಿಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದವರು, ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮೈಸೂರು ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಯಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಭವನದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ನನಗಂತೂ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ ಅನುಭವ ಸುತರಾಂ ಇಲ್ಲ. ನಕ್ಷೆಯ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ, ನಾನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾರಿ ಅಲೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಮೀರಿ ರೇಗಿದ ನಂತರ ಅನುಮತಿ ದೊರಕಿತು. ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೯೦ರಂದು ಭವನದ ಕಾರ್ಯ ಶುರುವಾಯಿತು. ಅಂದು ನಮ್ಮ ಧೈಯಿಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಕೇವಲ ೩೦,೦೦೦ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಕೇವಲ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದೆಂದು ಕೈಹಚ್ಚಿದೆವು. ಈ ನಮ್ಮ ಸಾಹಸ ಹಲವಾರು ಹಾಸ್ಯಗತ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವೂ ಕೂಡಿ ಧನ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಾರ್ಯ ಸತತವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಿತ್ತು. ನಿರಾಶೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ; ನಾವು ಮನವಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಿತರಿಸಿದ್ದರ ಉದ್ದೇಶ, ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಲು ಆದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮತ್ತು ನಾನು ಚೆನ್ನೈಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆವು; ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಬರಿಗೈನಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅದೇ ನಾವು ಮಾನ್ಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ, ಅವರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ (ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮತ್ತು ನಾನು) ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ತೆಗೆದರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಬಲವರು ಮೊದಲು ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಬರೆದು ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸೊನ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾ, ರೂ ೫೦,೦೦೦ಕ್ಕೆ ಬರೆದು, ಮುಂದೆ ೪೦,೦೦೦ವನ್ನು ನಂತರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು (ಅವರು ಈ ಮೊದಲು ರೂ ೧೦,೦೦೦ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು) ತಿಳಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನವಿಗೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂದಗತಿಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಗದಪತ್ರದ ಶೀಘ್ರ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದಿ. ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜನ್‌ರವರ ಆಪ್ತರು, ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಧನ ಒದಗಿ ಭವನದ ಕಾರ್ಯ ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳದೆ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಪರಿಚಿತವಿದ್ದವರ ಮೂಲಕ ಧನಸಂಗ್ರಹಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಆದೇಶ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, “ಹುಂ ಮುಖಮಂಟಪದ ಕಾರ್ಯ ಶುರು ಮಾಡಿ; ಹೂಂ, ಇವತ್ತು ಉತ್ತರ ವೆರಾಂಡದ ಕೆಲಸ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ.” ಹೀಗೆ ಅವರ ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂದೇಶ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಭವನದ ಕಾರ್ಯ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ದಿಅನಂತನಾರಾಯಣರವರು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಭವನದ ಕೆಲಸದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಗಣ್ಯರು ಗಾನಭಾರತೀಯ

ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ರಾಜಗೋಪಾಲ್‌ರವರ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಾಗಿ ದಿನಾಂಕ ೨೧.೧೦.೧೯೯೧ರ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ (ಸುಖಾಸನರಹಿತ) ಸಜ್ಜಾಯಿತು. ಆಸನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಹೊಳೆದಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದ, ಅಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಟೈರ್ಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್‌ರವರು. ನಾನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ತಕ್ಷಣವೇ ಆಸನಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು, ನಮಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಬಾರದೆಂದು ಪಕ್ಕಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ಅವರ ನಿರಂತರ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಇಂದು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಭವನವೆಂಬ ಪವಾಡ

ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಕನಸನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಚಾರ್‌ರವರು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಸರಿಸುಮಾರು ೧೯೭೬-೭೭ ರಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ ನಾನು ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಬಹಳ ಮುಂಚೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡದ್ದು ಕುವೆಂಪುನಗರ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ, ಅಂದರೆ ೧೯೭೯ ರಿಂದ.

ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಬೇಕಿತ್ತು ಆಗಿನ ಮೂಡಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡರಿಂದ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ವಿಶ್ವಮಾನವ ಜೋಡಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ನಿವೇಶನ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಅದು ಹುಡ್ಕೊ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಡ್ಡಬಂದಿದ್ದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಮಾದೇಗೌಡರ ಆಪ್ತರೂ ಗಾನಭಾರತಿಯ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಎಚ್.ವಿ.ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯನವರು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ನಿವೇಶನವು ನಮ್ಮದಾಯಿತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಕಲೆಗಳ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಜಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅಯ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟೆವು. ಆಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ ಕೇವಲ ರೂ.೫೦,೦೦೦. ಈ ಹಣವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೧೨ ಲಕ್ಷ

ಅಂದಾಜಿನ ಭವನದ ಕನಸು ಕಾಣುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ. ಅದರ ಬದಲು ಈ ಹಣವನ್ನು ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. 'ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ನಿಂತದ್ದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸೋಣ' ಎಂದು ಜಿಟಿಎನ್ ಪಟ್ಟುಹಿಡಿದರು. ಅದರ ಮುಂದಿನದು ಇತಿಹಾಸ.

೨೦೪.೧೯೮೯ ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಖ್ಯಾತ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ.ಆರ್. ಗುರುರವರಿಂದ ಕಟ್ಟಡದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಯಜ್ಞ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಲ್.ಎನ್ ಅಯ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಟಿಎನ್‌ರವರು ಧರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಗಳ ದೇಣಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಕೋರಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ೧೯೯೨ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣವೇ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ತವರೂರಾದ ಚೆನ್ನೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಗಾರರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಪತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೆಂದು ಜಿಟಿಎನ್ ಮತ್ತು ಜಿಎಲ್‌ಎನ್ ಅಯ್ಯರವರು ಚೆನ್ನೈಗೂ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಟ್ಟ ಭರವಸೆ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಜಿಟಿಎನ್‌ರವರೊಬ್ಬರೇ

ಮುಂಬಯಿಗೂ ಹೋಗಿ ಹಲವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಡ್ರೆಜ್ ಕಂಪನಿಯವರು ೧೦,೦೦೦ ರೂಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಎ ಆರ್ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರೀನ್ ರೂಮನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಪ್ರೊ ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣರವರು ೩೦,೦೦೦/- ರೂಗಳನ್ನು ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಿರುವ ವೇದಿಕೆ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯಮಪತಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತ ಬಂತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಮಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಣ ಬೇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಕೋಚವು ಬೇಡ ಎಂದು ಜಿಟಿಎನ್ ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಾವು ಹೋಗದಿರುವ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಕಾಣದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ **Beggars are not choosers** ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಲ ನಾನು ಜಿಟಿಎನ್ ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಸಾದ ಮಹಿಳೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೊಡುವ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿರಾ ಎಂದು ಗಿರೂ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆವು. ಜಿಟಿಎನ್ ರಸೀತಿ ಪುಸ್ತಕವಿರುವ ಚೀಲವನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ನೇತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಕೂಡಲೇ ಅದು ಬೀದಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ

ಅಲ್ಲೇ ರಸೀತಿ ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ನಿಲುಕಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಶ್ವದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದರು. ಹಣದ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿದುಬಂತು. ೧೯೯೧ ರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ೪ಲಕ್ಷ ರೂ ಗಳು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದರೆ ಎರಡು ಸಹಾಯಾರ್ಥ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು. ಮೊದಲನೆಯದು ವಿದುಷಿ ವಾಣಿ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ವಿದುಷಿ ನಂದಿನಿ ಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಇದು ನಿವೇಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಎರಡನೆಯದು ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಾರತಿ ಮತ್ತು ಗಾನಭಾರತೀ ಪೋಷಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭಾ ಇವರುಗಳಿಂದ ಯುಗಳ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅದು ಯಶಸ್ವೀ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಗೀತ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪಿಟೀಲು ಚೌಡಯ್ಯ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭವನಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ನಾಡಬ್ರಹ್ಮ ಸಭಾವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಭವನವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಗಾನ ಭಾರತೀ ಭವನವನ್ನು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲಿನಾಕಾರದ ಭವನವನ್ನು ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಎರಡು ಸಹಾಯಾರ್ಥ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಅಂದಿನ ಐಜಿಪಿ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೆ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೮೭ ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸವಿಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಭವನದ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ವಿಶೇಷಾಂಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿತು.

ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಕೇವಲ ೧೪ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತು. ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜು ೧೨ ಲಕ್ಷವಿತ್ತು. ಆದರೆ ೯ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಗಿದಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ. ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಭವನದ ಶಿಲ್ಪಿ ನೀಲಿನಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಡ ಪೂರೈಸುವವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಖರೀದಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಂತರ ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಈ ಮಹತ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು. ಮುಂಬಯಿಯ ಉದ್ಯಮಪತಿ ಶ್ರೀ ಜನಾರ್ಧನ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟ ದೇಣಿಗೆಯಿಂದ ಭವನದ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಮುಖಮಂಟಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು, ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಬ್ಬರಾದ 'ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾವತಿ ಪ್ಯಾನಲ್ಸ್' ಮಾಲಿಕರು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್‌ರವರು ಭವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಗುರಪ್ಪನವರು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ಪುರಂದರ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ತೈಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ (ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ). ತಾವೇ ಬಂದು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಔದಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಕರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಭವ್ಯ ಭವನ ಮೈದಳೆಯಿತು. ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ೨೦,೦೦೦ ರೂಗಳ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ೯ ಲಕ್ಷದ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಪವಾಡವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ೩೫೮, ಪುನರ್ವಸು, ನವಿಲು ರಸ್ತೆ, ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಮೈಸೂರು ೫೭೦೦೨೩.

ಅಂದು ನಾ ಕಂಡ ಗಾನಭಾರತೀ

ವೈದೇಹಿ ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇಂದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಗಾನಭಾರತೀ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದಾಗ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರತಿಹಂತವನ್ನು ನಾನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ ನೆನೆದರೆ ಮೈಪುಳಕಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅದರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಪತಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾದಾಗಿನಿಂದ ಆಗ ಗಾನಭಾರತಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷ.

ಮನಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ. ಹೌದು ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಟವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಲವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಇದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ 'ನಡೆ ಮುಂದೆ ನಡೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ನಡೆ ಮುಂದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದರು. ಗಾನಭಾರತೀಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ

ಕಟ್ಟಡವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಸ್ವತೀಪುರಂನ "ಇನ್‌ಟೆಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್"(ಸೋಮಾನಿ ಕಾಲೇಜು) ಕಟ್ಟಡದ ಮೂರನೇ ಮಹಡಿಯ ಒಂದು ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೂ ಗಾನಭಾರತೀ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ರೂ.೫೦/- ಸಾಂಕೇತಿಕ ಬಾಡಿಗೆ. ಸುಮಾರು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಂಚುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗದವರಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಮುಂದೆ ಜಮಖಾನಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮನೆಯಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ವಿದ್ಯುತ್ ವೈರ್‌ಗಳನ್ನು ಎರಡು ಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದನ್ನು ಕೊಠಡಿಯ ಹೊರಗೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಒಳಗಿಟ್ಟು 'ಮೂರ್ತಿ ಸೌಂಡ್ ಸಿಸ್ಟಮ್' ಅವರಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಂದ ಮೂರು ಸ್ಪೀಕರ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎರಡು ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ವೇದಿಕೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟುವುದು ಇವಿಷ್ಟು ತಯಾರಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಕಚೇರಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಆಯಾಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವ ಕೆಲಸ. ರಾತ್ರಿ ೯ರವರೆಗೂ ಕಚೇರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ೮೦ರ ದಶಕ ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಾಗಲೀ ಆಟೋಗಳಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ವಾಹನದವರೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರಸ್ವತೀಪುರ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪುನಗರದಿಂದ

ಜನ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ.

ಮೊದಲ ಸಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಈಗಿರುವ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಶಾಲೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಗರಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೂರಿಸಿ, ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಯಾರ ಸಂಗೀತವೆಂದು ನೆನಪಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ೧೯೯೪-೯೫ರಿಂದ ಸರಸ್ವತೀಪುರಂ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಭಾ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಂದು ೫-೬ ಕೊಠಡಿಗಳಿವೆ. ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಲ ಕಚೇರಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ನಡುವೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ನಮಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಸೈಕಲ್ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೊಠಡಿ ಕಡೆ ಹೋದ ಘಟನೆ ಈಗಲೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಮೋಜಿನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿಯ ದಿನವೇ ಮದುವೆ ತಂಡದವರಿಗೂ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಅಡುಗೆಯವರು ಕಚೇರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಭಾಂಗಣದ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚಲು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟು ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟರು. ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಅಡುಗೆಯ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಸವಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಯಾರಿಗುಂಟು ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ! ಅಂದಿನ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದೆ ವಿದುಷಿ ಗೌರಿ ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ! 'ತ್ಯಾಗರಾಜ ವೈಭೋಗ' ಎಂಬ ಸಂಗೀತ ರೂಪಕವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರೋತೃಗಳು ತನ್ಮಯರಾಗಿದ್ದರು. ಮದುವೆ ದಿಬ್ಬಣ ಹೊರಗೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಸಹನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿರುಸಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಘಟಕರು ಕೊನೆಗೆ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ಹಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅವರ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಮೂರು ರೋಲಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೆವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಣೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ, ದಿನಾಂಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸರಸ್ವತೀಪುರಂ ೧೪ನೇ ಮೆಯಿನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು, ಕುವೆಂಪುನಗರ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮತ್ತು ಸೋಮಾನಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ತೂಗು ಹಾಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಚೇರಿ ಮುಗಿದ ಮರುದಿನ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ತರುವುದು.

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಮುಂಚೆ ಪೂಜೆ, ಹೋಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ಜಿಟಿಎನ್‌ರವರು ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ನಾವು ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ವಿಧದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಭಾಂಗಣದ ಪಕ್ಕದ ಕಾರಿಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಲೆ ಹಾಕಿ ಊಟ ಸವಿದಿದ್ದು ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ನೆನಪು.

ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರವರ ಪತಿಪತ್ನಿಯರು ಆ ದಿನ ಸೇರಬೇಕೆಂದೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಊಟ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಣಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಟೆ ಶುರುವಾದರೆ ಅವರುಗಳ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮುಗಿದಿದ್ದೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆಯಿಂದ

ಹಿಡಿದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು.

ನಾವು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳೆಂದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಮತ್ತು ಪುರಂದರ-ತ್ಯಾಗರಾಜ ಆರಾಧನೆ. ತರುಣ ಭಾರತೀ ಉತ್ಸವಗಳ ಹಿಂದಿನ ವೇದಿಕೆ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರದು ಒಂದೊಂದು ಸಲಹೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರದು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸ. ನಡುವೆ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿದು ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ವೇಳೆಗೆ ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗಾಗಿ ವೇದಿಕೆ ಅಲಂಕರಿಸಲು ಹೂಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸ. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆದಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಲೆಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಇಂಕ್ ಬಳಿದು ಕನಕಾಂಬರ ಹೂವಿನಾಕಾರಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ನೀಲಿ ಪರದೆಯ ಮುಂದೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ನಾವೇ ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಕಿದ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಆನಂದಪಟ್ಟರೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಮಾರಸ್ಮಕರ ಘಟನೆ ಎಂದರೆ ಭವನವನ್ನು ಚೊಕ್ಕುಟಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ತೆಂಗಿನಕಡ್ಡಿ, ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ, ಈಚಲು ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಪೊರಕೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮತ್ತು ನಾನು ನಂಜು ಮಳಿಗೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದು. ಒಂದೆರಡು ಪೊರಕೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಬದಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ೩೦-೩೫ ಪೊರಕೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದೆವು. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಯಿತು. ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕವುಚಿ ಹಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಜನ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಬಹಳ ಮುಜುಗರ ತರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಪೋಟೋ ತೆಗೆಯಲು ಯಾರ ಬಳಿಯೂ ಆಗ ಮೊಬೈಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ! ಈಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಕೊಡುವ ನೆನಪುಗಳು.

ಯಾವ ವರ್ಷವೆಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಫೋಸಿಸ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರು ಮೈಸೂರಿನ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲು ಗಾನಭಾರತೀಯ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಿರಿಯ ೨೦ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟೂ ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಓದುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಎರಡೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ನಾನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರು ಆ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಶಾಲು, ಹಾರ ಹಾಕಿ ಪೂರ್ತಿ ಬಗ್ಗಿ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ೨೦ ಜನರಿಗೆ ೨೦ ಸಲ ಬಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಇನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಸುಧಾಮೂರ್ತಿಯವರ ಈ ವಿನಯವಂತಿಕೆಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಅಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮಾತಿರಲಿ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ರಾತ್ರಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ದೂರವಾಣಿ ಇದ್ದ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಫೋನಾಯಿಸಿ ನನ್ನ ಕಳವಳ ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದುಂಟು. ಪರಲೂರಿನ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮನೆಯ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಟಿಡಿ ಮೂಲಕ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಣ ಉಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ಕಲಾವಿದರು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಕೂಡ! ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರುಗಳಾದ ಎಸ್ .ರಾಮನಾಥನ್, ಬಾಂಬೆ ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಸಿ.ಸರೋಜ, ಸಿ ಲಲಿತ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ ಮುಂತಾದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ನಮ್ಮ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಪುಳಕಿತ ಅನುಭವ.

ಗಾನ ಭಾರತೀಯಲ್ಲಿ 'ತಿಲ್ಲಾನ' ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ೨೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದೇ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯ ಆದೇಶವಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಂಪ್ ಅಂಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಧರ್‌ಭಟ್‌ರವರ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೈದಾಹಿಟ್ಟಿನ ಪೇಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮೊದಲ ಕೆಲಸ. ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ

ಕೆ.ಎಚ್ ರಂಗನಾಥರಾವ್ ಅವರು ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಳೆಂಟು ಜನ ಸೇರಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು ೧೨ ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿರುಸಿನ ಹರಟೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಅಂಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಟೀ ಬ್ರೇಕ್ ಅಂತ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಲ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಕುರುಕಲು ತಿಂಡಿಯೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹರಟಿದ್ದು ಸಾಲದೆ ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಿಂತು ನಿಂತೇ ಮಾತುಕತೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಗೇಟಿನ ಬಳಿಯೂ ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಗಾನಭಾರತೀ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಆದ ಅನುಭವಗಳು ಸವಿ ಸವಿ ನೆನಪು ಸಾವಿರ ನೆನಪುಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಅಂದು ನಾ ಕಂಡ ಗಾನಭಾರತೀ ಇಂದು ಡಾ.ಸಿ.ಜಿ.ನರಸಿಂಹನ್‌ರವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಬೇರುಗಳ ಜೊತೆ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದಲ್ಲಿ ಗಾನಭಾರತೀ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನು ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು, ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಬೈಲ್: ೯೯೦೧೩೬೫೫೩೮
ವೈದೇಹಿ ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
೩೫೮, ಪುನರ್ವಸು, ನವಿಲು ರಸ್ತೆ,
ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಮೈಸೂರು ೫೭೦೦೨೩.

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ

ಇಂದಿರಾ ಗೋವಿಂದ್

ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಹಾನ್ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಉತ್ಸವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಸವದ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ, ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ, ರಜತೋತ್ಸವ, ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವ, ಅಮೃತೋತ್ಸವ ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕನ್ನಡಿಗಳೇ ಈ ಉತ್ಸವಗಳಾಗಿವೆ. ಇದೇ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯ ಅನಾವರಣಗೊಂಡು ಈ ವರ್ಷ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಅತಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ಬೃಹದಾಕಾರದಲ್ಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ನಾಡಿನ ದಿವ್ಯದೀಪವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇರುವಿನಂತೆ ಇಂದಿಗೂ ವೈಣಿಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರೆಂದೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪರಂಪರೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿ, ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಕಣಜವೆಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕಲಶಪ್ರಾಯವಾದ ಕಟ್ಟಡವೇ ಹೌದು, ಈ ನಮ್ಮ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ. ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಶಾರದಾಮಂದಿರವು ಅನೇಕ ಪ್ರಥಮಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಭವ್ಯ ಭವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರು ಅಂದಿನ ಘಟಾನುಘಟಿಗಳೆಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಹಾಗೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೇ ಆದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯುವಪೀಳಿಗೆಗಿಂತ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಿದವರು. ಅಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧನಲ್ಲೂ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಯಾವ

ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡವನ್ನೂ ಹೇರದೆ ಅನೇಕ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದವರಿಂದ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಪಡೆದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಲಾರಸಿಕರೆಲ್ಲರ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಹೌದು. ಕೇವಲ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ, ಆನಂದಿಸಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಲಲಿತಕಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಕಲಾಸಂಪತ್ತು ದ್ವಿಗುಣವಾಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಗರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಪಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನೂ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಸಂಗೀತವನ್ನಾಲಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದು ಸಭಾಂಗಣದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಭವನ ಇಂದು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡಲು ತರಗತಿಗಳು, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳು, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಮುಂತಾದ ಅವಶ್ಯಕ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಪೂರಕವಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಭವನದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯರ, ದಾನಿಗಳ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತವು ಪೂರ್ಣಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಜಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಈ ಭವನ-ಗಾನಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ರಾಜ್ಯದ

ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಭೆಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀಕಾಂತಾ ಗಾಯನ ಸಭಾ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದವರ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಭಜನ ಮಂಡಳಿಯವರು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ 'ಪ್ರಣವಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಪಾರ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿರುವುದು ಭವನದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ನಗರದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿವಿಧ ಕಲಾಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಗಾನಭಾರತೀ ಆಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಕನಕ-ಸುರಂದರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ತಿಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಈ ಭವನದಲ್ಲೇ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪೂಜ್ಯ ಹಸ್ತದಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಲಾಪಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಭವನದ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ನಗರದ ಇತರ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಆಗಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ 'ದಸರಾ' ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಭವನದ ರೂವಾರಿಗಳ ದಕ್ಷತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಸಂಗೀತ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ನಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ, ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಲೇಖನಗಳ, ರಸಪ್ರಶ್ನೆ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ "ತಿಲ್ಲಾನ" ಈಗ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದ, ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಅತಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ವೀಣಾ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುರುವೂ ಹೌದು. ಇವರು ಶೇಷಣ್ಣನಂಥವರು ಕಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆಸಿದ ಮೈಸೂರಿನ

ವೀಣಾ ಪರಂಪರೆಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೊಂಡಿ. ಇಂತಹ ಘನ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಗೌರವಾದರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಇದೇ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಹೀಗೆ ಈ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿನೂತನ, ಗಣನೀಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಲ್ಲಿ, ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೆಂಬುದು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲವೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ, ನನ್ನ ಇತಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನೆಚ್ಚಿನ ಈ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮವನ್ನು ಹಾಕಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿಗೂ ಶಿಸ್ತು, ಸಂಯಮ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಭವನ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಖಂಡಿತಾ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡದ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವವು ಕೇವಲ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದರ ಉಸಿರಾಗಿರುವ ಅನೇಕರ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ ಜೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು-ಸ್ಮರಣೆ

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್

ಹಿರಿಯರಾದ ಎಸ್ ಕೆ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ದಿನ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಭವನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದರು. ಅದರ ಅನಾವರಣವೂ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ದಿನವೇ ಆಯಿತು. ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಟೈರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸ್ಮರಣೆಯೆಂದರೆ ನೇರವಾದ ನೆನಪೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಅದರ ಸಂಭವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆನ್ನಿ. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೇಲೇ ನಾನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದದ್ದು! ಆದರೆ ಎಳವೆಯಿಂದಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಿದೆ. ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿ (ತಂದೆಯ ತಾಯಿ) ಮತ್ತು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಅಕ್ಕ (ಕಲ್ಲಿ ವೆಂಕಮ್ಮ) ನೆಂಟರು; ಹೊಕ್ಕಮನೆಯ ವಾವೆಯಿಂದ, ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಬಳಿ ಕೆಲಕಾಲ ವೀಣೆ ಕಲಿತದ್ದೂ ಉಂಟಂತೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಓದು ಮುಗಿಸಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರ ಒಡನಾಟ ಒದಗಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಕಲಾವಿದ ಕೆ.ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು, ಗುರುಗಳಾದ ರಾಳ್ಳಪ್ಪಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು, ವೀಸೀಯವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿ

ಮಾಡಿದ್ದ ತಿರುಮಲೆ ರಾಜಮ್ಮನವರು ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಭೀಮರಾಯರು (ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಸಹ-ಧರ್ಮಿಣಿಗೆ ವೀಣೆ ಕಲಿಸಿದವರು) ಇವರು ತಿಳಿಸಿದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಆಕರವಾಗಿವೆ. ಈ ಹಿರಿಯರು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡವರು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋದವರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ದೊರೆತ ರಾಜಸನ್ಮಾನ, ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಳಿಸಿದ ಯಶಸ್ಸು, ಸಂಗೀತಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಜಯ ಇವೆಲ್ಲ ಈ ಹಿರಿಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ತೋಡಾಗಳು, ಕಂಠಿಗಳು, ಬಿರುದುಬಾವಲಿ, ಶಾಲುಜೋಡಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಇವರು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಗುಣಗಳಷ್ಟೆ ಇವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು.

ಅವರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಲಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದುದು ಸಹಜವೆ. ನಾನು ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯೂ ಅದರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಏನೇನೂ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವೀಣಾವಾದನದ ವೈಖರಿಯ ಸೊಲ್ಲಷ್ಟೆ ನನ್ನ ಕೇಳಿ! ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಏನನ್ನು ತಾನೆ ಹೇಳಲಾದೀತು? ಅವರ ವೀಣಾವಾದನವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದ ಹಿರಿಯರು ಅವರ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಅವರ ಕೆಲವು ರಚನೆಗಳೇನೋ ಉಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಸೊಗಸನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮಾತನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಕಡೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದದ್ದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಹಿರಿಯರು

ತಿಳಿಸಿದ ವಿವರಗಳು ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾತಿನ ಮುಂದೆ 'ಅಂತೆ; ಎಂದು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರಿಯಾದೀತೇನೋ!

ಅವರದ್ದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿ, ಸರಳಸ್ವಭಾವ. ಅರಮನೆಯ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಮೆರೆದವರು. ಅರಸರ ಆದರವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡವರು. ಆದರೆ ಈ ಅವಿವಿಧ ಅವರ ಹೆಮ್ಮೆಗೇನು ಕಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಮ್ಮನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ತಾವು ಅರಸರ ಊಳಿಗದವರೆಂದು ನೈಚ್ಯಾನುಸಂಧಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯುಗ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ರಾಜಭಕ್ತಿಯೇನೋ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರೇನು ಮೇಲೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಓರಗೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅರಸರೆದರೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಅವರಿಗಿದ್ದಿತು. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಅವರು ವೀಣೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿನ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೊಸಪಾಠಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕುರಿತು ಮುನಿಸಿನಿಂದ "ನಿಮಗೆ ಸಂಗೀತ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೈಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ! ನಿಮಗೂ ಕಷ್ಟ. ನನಗೂ ಶ್ರಮ!" ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿದರಂತೆ.

ಇದೇ ಅರಸರಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಒಲವು ಮೂಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಳರಸರ ಅಣತಿಯನ್ನು ತಣಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಮುಂದಾದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಮಾತ್ರ "ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಹುಚ್ಚು. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಡಿ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಸಮಯಸಾಧಕರೂ ಅಸೂಯಾಪರರೂ ಆದ ಕೆಲವರ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುವಂತೆ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಹಾರಾಜರು "ನೀವು ಅವರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ, ದೇವಾಂಶಸಂಭೂತರು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಯಾರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೂ ಮಣಿಯುವ ಪ್ರಾಣಿ ಅದಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ? ಮಹಾರಾಜರೆದುರು ಆಗಾಗ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ತೋರಿದ್ದನ್ನು ನುಡಿಸುವರೇ ವಿನಾ ಮಹಾರಾಜರ ಬಯಕೆಯನ್ನೇನೂ ಗಮನಿಸುವರಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕೇದಾರಗೌಳ ರಾಗವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಮಹಾರಾಜರ ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ವಿನಿಕೆಯ ಮೊದಲು ದರ್ಬಾರ್ ಬಕ್ಷಿ ತಿಳಿಸಲು, ಶೇಷಣ್ಣನವರು "ಆಗಲಿ, ನೋಡೋಣ" ಎಂದರು. ಆದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯ ವಿನಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಕೇದಾರಗೌಳ ಹೊರಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆನಂತರ ಬಕ್ಷಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ "ನುಡಿಸುವುದು ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು, ನುಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು!" ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಇವೆಲ್ಲ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳು. ಹಾಗೆಂದು ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮು, ಬಿಂಕ, ಬಿಗುಮಾನ, ದರ್ಪ ಇದ್ದುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಬಂದು ವೀಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದರೂ ನುಡಿಸುವರು. ಬೇರೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, "ಸ್ವಲ್ಪ ವೀಣೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಾ? ಏನನ್ನು ನುಡಿಸಲಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ಬಂದವರ ವಯಸ್ಸು, ಸ್ಥಾನ, ಮಾನ, ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ಥಿತಿ, ಗತಿ ಏನನ್ನೂ ಅವರು ಎಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ದೇವರು ನನಗೆ ನುಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೇ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ (1924) ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೆದುರು ಅವರ ವೀಣಾವಾದನ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದಿತಷ್ಟೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಚಳಿ, ಎರಡು ರಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಹೊದ್ದರೂ ಚಳಿ ತೂರಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಕೈ ಹೊರಗಿಟ್ಟರೆ ಮರಕಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಐದು ಗಂಟೆಗೇ ಆಗಂತುಕನೊಬ್ಬ ಬಂದ; ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆ ಅವನು. ತನಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯೆಂದೂ, ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆ ಕೇಳುವ ಹಂಬಲವಿದೆಯೆಂದೂ, ಹಗಲಿನ ವೇಳೆ ತನಗೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡವಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ತನ್ನ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ. ಇದನ್ನು ಶಿಷ್ಯರು ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು, ಅವರು ಒಡನೆಯೆ ಎದ್ದು ವೀಣೆಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ಅಮೋಘವಾಗಿ ನುಡಿಸಿದರಂತೆ, ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಯೊಬ್ಬನಿಗೇ ಈ ವಿನಿಕೆ! ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದ ಎಸ್. ಭೀಮರಾಯರು; ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಅವರಿಂದ ವೀಣೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದವರು. ಅವರೇ ತಿಳಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಹೀಗಿದೆ. ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಡತಿಯ ತಮ್ಮ ರಾಮಣ್ಣನನ್ನೇ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವನ ಮಗುವೊಂದು ಸಿಡುಬಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ದುಃಖ, ಗೊಂದಲ ಇದ್ದುದು ಸಹಜವೇ; ನೆಂಟರಿಷ್ಟರೆಲ್ಲ ಬಂದು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಒಳಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ವರ್ತಕನೊಬ್ಬನು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮನೆಗೆ ವೀಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಬಂದ. ಹೊರಗೇ ಇದ್ದ ಭೀಮರಾಯರು “ಈಗ ಸಮಯ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ... ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಬನ್ನಿ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಒಳಗಿದ್ದ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು “ಏನಪ್ಪಾ, ಅದು? ಭೀಮರಾವ್” ಎಂದರು. ಭೀಮರಾಯರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಶೇಷಣ್ಣನವರು “ಹಾಗೇಕಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೀ? ಜಮಖಾನೆ ಹಾಸು; ವೀಣೆ ತಾ” ಎಂದು ವೀಣೆಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ನುಡಿಸಿದರಂತೆ. ವರ್ತಕ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಹೋದ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಆಂಧ್ರದ ಜನನಾಯಕ ಕೊಂಡ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ ಬಂದಿದ್ದರು; ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚಿಕ್ಕವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಕೊಂಡ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯರು; ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಆದರೆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ನಡುರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರದಿಂದ ಹೊರಟು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಮಲಗಿದ್ದರು. ಭೀಮರಾಯರೇ ಎದ್ದು

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದ ಕೆ ಕೆ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ವೀಣೆಶೇಷಣ್ಣನವರ ರೇಖಾಚಿತ್ರ

ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಆಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯನವರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು!

2
ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ- ‘ವೀರ್ಯವಾನ್ ನ ಚ ಸ್ವೇನ ವೀರ್ಯೇಣ ವಿಸ್ತಿತಃ’ ಎಂದರೆ ರಾಮನಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಅವನ ತಲೆಗೆ ಹೊಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿದ್ದಿತು! ಅವರ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತಪಾಮರರೆಲ್ಲ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಲವಾರು ಅರಸರು ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇದೇನು ಅವರ ಸರಳಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ವಿನಯವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗರ್ವವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಕಂಡಿರಿಯರು. ಬರೋಡ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಗಾಯಕವಾಡ ಸಯ್ಯಾಜಿರಾವ್ ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಅವರ ವೀಣಾವಿನಿಕೆಯನ್ನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಿದರು. ತುಂಬ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ಅವರ ಹೊರಡುವಾಗ ವಿಶೇಷವಾದ ಮರ್ಯಾದೆಮಾಡಿ, ಸುಂದರವಾದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೊಂದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಮೈಸೂರರಸರಿಗೆ ತಿಳಿದು, ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದೊಡನೆ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭವೊಂದನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಖಿಲ್ವತ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಅದೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲೇ ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಬಯಸಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ವೀಣೆಯನ್ನು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿಸಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೇರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆಯೆಂದು ಅರಮನೆಯ ಪರಿವಾರದವರು ತಿಳಿಸಲು ಶೇಷಣ್ಣನವರು “ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ನಾನೋ, ನನ್ನ ಸಂಗೀತವೋ? ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸನ್ಮಾನವೆಲ್ಲ ದಿಟವಾಗಿ ಈ ವೀಣೆಗೆ

ಸಲ್ಲಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ವೀಣೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸರಸ್ವತಿ, ಆ ವಾದ್ಯದ್ದು ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿ. ಯಾವೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ವೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒಡೆತನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಪರಿಮಿತವಾದುದು, ಅನಂತವಾದುದು; ಅದು ಒಲಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವಾದಕನ ಕೌಶಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ “ವೀಣೆಯ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನುಡಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಮರುದಿನ “ನೆನ್ನೆ ನಾನು ವಾದ್ಯ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನನ್ನ ಮಾತು ಅದು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಸಾಧಕ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ “ಪರವಾಯಿಲ್ಲ; ಈಗ ಬಿಗುಮಾನ ಇಳಿಯಿತು” ಎನ್ನುವರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅವರ ಸಾಧಕದಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಣಗಳು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೀರ್ತನೆಗಳು. ಎರಡು ಪಲ್ಲವಿಗಳು ಎಂಬ ಕ್ರಮವಿದ್ದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ತ್ಯಾಗರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರೂ ಮೈಸೂರು ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಬಳಿ ಪಾಠ. ಅನಂತರದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಶಿಷ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ (ವೈಣಿಕ ಪ್ರವೀಣ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ತಂದೆ) ವೀಣೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಕಲಿತರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಠಕ್ರಮ ಹೀಗಿದ್ದಿತಂತೆ. ಮುಂಜಾನೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಆರು ಗಂಟೆಯ ತನಕ ಹಳೆಯ ಪಾಠಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಗುರುಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಊಟದ ವೇಳೆಯವರೆಗೆ ಪಾಠ, ಅನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಧಕ, ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ. ಆಗ ಒಮ್ಮೆ ನಡೆದ ಪ್ರಸಂಗವೊಂದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಳಪಲ್ಲಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡಶೇಷಣ್ಣನವರು ಅರಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರು; ಶೇಷಣ್ಣನವರ ತಂದೆ ಚಿಕ್ಕರಾಮಪ್ಪನವರ ಶಿಷ್ಯರು. ದೊಡ್ಡ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ತಂದೆ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಚಾಮರಾಜ

ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀಣಾಭಕ್ತಿ; ಚಿಕ್ಕರಾಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳು. ದೊಡ್ಡಶೇಷಣ್ಣನವರು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು, ಬಡಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪುವವರಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಪಾಠ ಚಾಚು ತಪ್ಪದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಹೊಸ ಪಾಠವಿಲ್ಲ. 'ಸಾಧಕ ಸಾಲದು, ಮತ್ತೆ ಬಾ' ಎಂದು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಬಿಡುವರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಹೊಸ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಆಯಿತು, ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಆಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವರ್ಣವೊಂದನ್ನು ಹತ್ತಾರು ದಿನ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ನುಡಿಸಿದಾಗ "ಸಾಧಕ ಸಾಲದು" ಎಂಬ ಮಾತೇ ಹೊರಟಿತು! ಶೇಷಣ್ಣನವರ ತಾರುಣ್ಯದ ಬಿಸಿರಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾವೇರಿ "ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ನುಡಿಸುವುದು, ತೋರಿಸಿ" ಎಂದು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಗುರುಗಳು ನಸುನಕ್ಕು "ಓ, ಹಾಗೋ? ಆ ಪೆಠಾರಿಯಿಂದ ವೀಣೆ ತಾ" ಎಂದು ವೀಣೆಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ವರ್ಣವನ್ನು ನುಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣದ ವಿನಿಕೆ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಗಳಗಲನೆ ನೀರು ಸುರಿಯತೊಡಗಿತು. ಎದ್ದು ಗುರುಗಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು "ತಿಳಿಯದೆ ದುಡುಕಿದೆ ಮನ್ನಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ನುಡಿಸುವುದು ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಶೇಷಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ದಿಟವಾಗಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು, ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ತಲೆಗೆರಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಮುಂದೆ "ಇನ್ನೂ ಈ ವಾದ್ಯದ ಆಳ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರಂತೆ. "ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಿರುವಷ್ಟು ನುಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅಷ್ಟೇ ವೀಣೆಯ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನುಡಿಸುವುದಾದೀತೆ?" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಬಳಿ ವೀಣಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದವರು ತಾನೆ? ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ಇದು : "ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ನುಡಿಸಿದರೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಪಸ್ವರವೇ; ಅವರ ವಾದ್ಯ ಏನೇನೂ

ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗದು. ಆದರೆ ಅವರೇ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನುಡಿಸತೊಡಗಿದರೆಂದರೆ ಅದೇನು ಸುನಾದ, ಮಾಧುರ್ಯ! ವಾದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಬೆರಳುಗಳ ಶಕ್ತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ." ಇದು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಎಣಿಕೆ, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ವೀಣೆಯ ಬಲವೆಲ್ಲ ಬಲಗೈಯಲ್ಲೇ. ಮೀಟು ಹಾಕುವಾಗ ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ಥೈರ್ಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ಔಚಿತ್ಯ, ಖಚಿತತೆ ಇವು ಮುಖ್ಯವಂತೆ. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಿನಿಕೆಗೆ ಮನೆ, ಅರಮನೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಂತಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ರೀತಿ. ಎದುರಿಗೆ ಕೂತವರು ಅರಸರೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೋ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರೋ ಸಹೃದಯರೋ ಪಂಡಿತರೋ ಪಾಮರರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಗೋಜಿಲ್ಲ; ಕೂತವನು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅವರು ವೀಣೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿದರೂ ತಮಗಾಗಿ ತಾವು ನುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ: "ಸ್ವಾಂತಃಸುಖಾಯ." ಅವರ ಭಾವುಕತೆಯ ಭಾವಸಮಾಧಿಯ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನೆಷ್ಟೋ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿನಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಮನೋಧರ್ಮದ್ದೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ. ಬರಿಯ ರಾಗ. ಪಲ್ಲವಿಗಳಲ್ಲೇ ಎರಡು ಗಂಟಿಗಳ ಕಾಲ ವಿನಿಕೆ. ಅನಂತರ ವಿರಾಮ. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ರಾಗಗಳು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ; ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ನಡೆದೀತು ರಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೋ ಅಪುರೂಪವೋ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೇ ನುಡಿಸುವರು. ರಾಗಭಾವದ ಹೊನಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಸ್ವರಸಂದೋಹದ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಅಡತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯಬಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವರು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳು ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡುವರು. "ಏನೋ, ಮಿಂಚು ಬಂದ ಹಾಗಾಯಿತಪ್ಪ!" ಎಂದು ಅವರ ವಿವರಣೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆಯೇ ಮೈಮರೆತು ನುಡಿಸುತ್ತ ಇರುವಾಗ, ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅದರ ಮೋಹಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಾಗ, ತಟ್ಟನೆ ಅವರ ವಾದನ ನಿಂತುಹೋಗುವುದು. "ಮುದುಕ, ನುಡಿಸಲಾರೆ, ಮನ್ನಿಸಿ!" ಎಂದೋ "ಮನಸ್ಸು ಓಡಿದ ಕಡೆ ಕೈ

ಓಡದಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡಲಿ?" ಎಂದೋ, "ಆ ಸಂಚಾರ ನೋಡಿ ಆಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ಕೈಗೆಟುಕುತ್ತಿಲ್ಲ!" ಎಂದೋ, "ಅಯ್ಯೋ, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಸಂಗೀತವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಲಾರೆನಲ್ಲ!" ಎಂದೋ, "ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಬೆರಳಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ!" ಎಂದೋ ಮರುಗುವರು. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ನೀರವ; ಮತ್ತೆ ವಿನಿಕೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ.

3
ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಬಡತನದ ಮಡಿಲಿಂದಲೇ ಎದ್ದು ಬಂದವರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿದರಾದರೂ ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಶ್ರೀಮಂತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶೇಷಣ್ಣ ಆರು ವರ್ಷದವರಿರುವಾಗಲೇ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ತಂದೆ ಚಿಕ್ಕರಾಮಪ್ಪ ಅರಮನೆಯ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದರೂ

ಅನುಕೂಲಸ್ಥರೇನಲ್ಲ. ಅವರ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡವರು ಇಬ್ಬರೇ; ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ವೆಂಕಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಮಗ ಶೇಷಣ್ಣ. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರ. ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಬೆಳೆದದ್ದು ಅಕ್ಕನ ಆಸರೆಯಲ್ಲಿ. ಸುದೈವದಿಂದ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ. ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯ. ಹೀಗಾಗಿ ತಮ್ಮನ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ದೊಡ್ಡಶೇಷಣ್ಣನ ಬಳಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ತೀರಿಕೊಂಡರು; ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನೇ ಅವರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದರು. ಕಲಿಯುವಾಗ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಕಾವಲಾಗಿ ನಿಂತು, ಕಾಪಾಡಿದರು; ಸರಿಯಾದ ಗುರುಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ, ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಓರಣ, ಹುಡುಗ ಅಡ್ಡ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯದಂತೆ ತಡೆ, ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಿದ್ದುವುದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಕೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಬದುಕಿಸಿದ್ದಕ್ಕೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೈಣಿಕರಾದಮೇಲೂ ತಮ್ಮ ವಿನಿಕೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆಯೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಿನಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವರು: ಶೇಷಣ್ಣ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕೈಹಿಡಿದ ಕಾಶಿಬಾಯಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ತೀರಿಕೊಂಡರು; ಮಕ್ಕಳೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಸಂಬಂಧ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ, ಆಕೆಯ ತಮ್ಮನನ್ನೇ ದತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನು ಸುಖವಾಗಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಂತರ್ಮುಖಿ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರಕ್ತರು. ತಾವಾಯಿತು ತಮ್ಮ ವೀಣೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವವರು. ಆದರೆ ಅರಮನೆಯ ನಂಟು ಒದಗಿದ್ದಿತ್ತಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿದ್ವಾಂಸರ, ಉತ್ಸುಕರ, ರಸಿಕರ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಅವರ ಮಿತ್ರವರ್ಗ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದರೂ ಅವರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರೆ; ಬಿಡಾರದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು (ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರು, ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರು) ಮತ್ತು ವೈಣಿಕ

ಪ್ರವೀಣ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು (ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಿದ್ಯಾಗುರು ದೊಡ್ಡಶೇಷಣ್ಣನ ಮಗ, ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವೀಣಾಬಕ್ಷಿ.) ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಶಿಷ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದವರು. ದಿನದ ಬಹುವೇಳೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಇವರ ಒಡನಾಟ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ. ಸ್ನೇಹ, ಸಲುಗೆ, ಪ್ರೀತಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಿಡಾರದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ “ಗುರುಗಳೇ, ಏನೋ ಬೇಜಾರು, ಗೃಹಕೃತ್ಯ, ತೊಂದರೆ” ಎನ್ನುವರು; ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಒಡನೆಯೆ “ಬಾ ಕೂತುಕೊ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ವೀಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಗಂಟೆ ಅವರ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಗೆಲುವು; ನಗುಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುವರು. ಮೂವರಲ್ಲೂ ಇದ್ದ ಸಮಾನಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಹೃದಯ. ಎರಡನೆಯದು ಅನಸೂಯತೆ. ಮೂರನೆಯದು ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಮೈತ್ರಿ. ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲ ಅವರ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದ್ದಿತು; ಯಾರಾಗಲಿ ಬಂದು ನೆರೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಹಾಡಲು ನುಡಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹ ಇರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಡುವವರು, ನುಡಿಸುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ (ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ, ತಿಳಿದವರೂ ತಿಳಿಯದವರೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧರೂ ಅಲ್ಲವೋ) ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಅಲುಗಾಡದೆ, ಕೂತು ಕೇಳುವರು. ಸಂಗೀತದ ಗುಣ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆಂದೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಎತ್ತಿ ಆಡುವುದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ. ಗುಣ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. “ಸಂಗೀತ ಸಂಗೀತವೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗೀತ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗೀತ ಎಂದಿದೆಯೇ?” “ಕೆಲವರಿಗೆ ದೈವಾನುಕೂಲವಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇರಲಾರದು; ಅಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ!” ಹೀಗೆ ಅವರ ಮಾತಂತೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಕತೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತಗಾರರೊಬ್ಬರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರ

ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಬೆಳವಾಡಿ ದಾಸಪ್ಪ ಎಂಬವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ದಾಸಪ್ಪ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಬಳಕೆಯವರು; ಶೇಷಣ್ಣನವರೂ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಛೇರಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ದಾಸಪ್ಪ “ಹೇಗಿತ್ತು” ಎಂದು ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು “ಶಾರೀರ ದಿವಿನಾಗಿದೆ!” ಎಂದಷ್ಟೆ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ದಾಸಪ್ಪ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ, “ಸರಿ. ಸಂಗೀತ ಹೇಗಿತ್ತು. ಹೇಳಿ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವರು ನಕ್ಕು “ಒಂದು ಕತೆಯಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೀನಿ” ಎಂದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕತೆ. “ಒಂದೂರಲ್ಲೊಂದು ಅರಳಿಮರ ; ಅದರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ. ಊರವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಬಾಧೆ. ಊರವರು ಏನೇನೋ ಮಾಡಿದರು; ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುತ್ತ ಒಬ್ಬ ದಾಸರು ಊರಿಗೆ ಬಂದರು; ಅರಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತು ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಬಂದು “ಅಯ್ಯೊ ಮಹಾರಾಯ, ಕೇಳಲಾರೆ, ಹಾಡು ನಿಲ್ಲಿಸು!” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದ. ದಾಸರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚೋರಾಗಿ ಹಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದ. ಊರವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಯಿತು; ದಾಸರನ್ನು ಊರಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಊರಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೇನೋ ಹೋದ. ಆದರೆ ಅಪಸ್ವರ ಊರಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು!” ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿ, ಶೇಷಣ್ಣನವರು “ಅಕ್ಷರ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ, ದಾಸಪ್ಪ?” ಎಂದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಯಾರನ್ನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರ ಎದುರಿಗಂತೂ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇನೂ ಸಂಕೋಚವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಾನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಣಾಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವರು. ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೀಗೆ ಬಳಸಿ ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ದಿಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರು.

DONATIONS RECEIVED FOR 25TH CELEBRATION OF VEENE SHESHANNA BHAVANA

1. SMT G.VYDEHI	5000
2. Dr. P.P. HERLE	10,000
3.Dr. C.G. NARASIMHAN	10,000
4. SMT. KRUPA PHADKE	5,000
5. SRI. SHIVASHANKAR.M.S	5,000
6. PROF S. RAGHAVENDRA BHATTA	5,000
7. SRI. NAGARAJAN .C.D.	5,000
8. WELL WISHER	10,000
9. SRI. T.R. NATARAJAPPA	5,000
10. Dr. H.R.DAMAYANTHI	5,000
11. SRI. M.S.NARAYANA	5,000
12. Dr. D. RAJAGOPAL RAO	10,000
13. WELL WISHER	10,000
14. SRI.M.A. VIJAYAKUMAR	3,000
15. Dr. PRAKASH PRABHU	5,000
16. Dr. M.S.BHASKAR	10,000
17. Dr. R.G. SRINIVASA	3,000
18. ARJUN RANGA	5000
19. Dr.T.G.HARISH	5000
20. Dr.G.RAMACHANDRA	1000
21. RAGHUNANDAN RAO	5000
22. Dr. NAGALAKSHMI BHATTACHARYA	15,000
23. Mr. MADAN KOTHARI	5000
24. Mrs.MAMATHA & Dr.U.G.SHENOI	5000
25. M.S.NARAYANA MURTHY.	3000
26. Sri.V. GOVINDA AND N.INDIRA.	15000
27. Sri.AMRUTHESH	1000
28.Smt.SULOCHANA URS	3000
29.Sri.K.SHARATH CHANDRA	5000
30.Sri.M.S.NANDA KUMAR.	10,000.

NANDU ASSOCIATES ENGINEER & BUILDER

FOR ANYTHING & EVERYTHING IN CONSTRUCTION

OFF: 986, 1st CROSS, VIVEKANANDA NAGAR, MYSORE-23
Ph: 8147833089, email-nanduassociates@yahoo.co.in
RES : K. C. NANDA KUMAR, 1190, 4TH MAIN, ARAVINDANAGAR
SBM COLONY, MYSORE-23, PH 9945809000

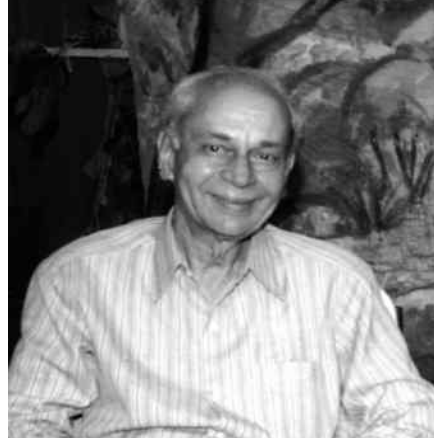
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ-25

ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ

ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಿರಿಯ ರೂವಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಲ್. ಎನ್. ಅಯ್ಯ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ೧೯೮೬-೨೦೦೮

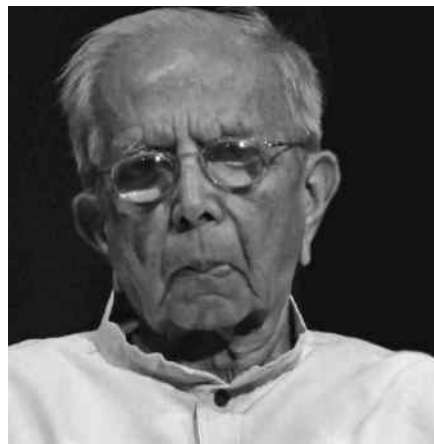
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು: ೧೯೮೬-೨೦೦೮
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ೨೦೦೮-೨೦೧೧

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್
ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳು: ೧೯೮೬-೧೯೯೬

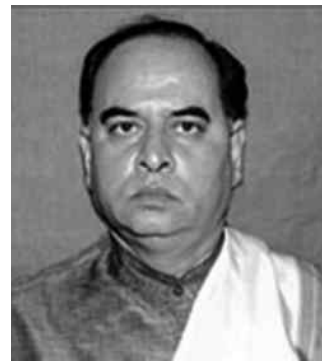
ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ೧೯೯೬-೨೦೦೮

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ
ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ: ೧೯೯೬-೨೦೧೪

ನಾಡಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಣಿಕರು
ವಿದ್ವಾನ್ ರಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ರಪೌತ್ರ ಖ್ಯಾತ
ಕಲಾವಿಮರ್ಶಕರು
ಮೈಸೂರು. ವಿ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ

ಗಾನಭಾರತೀ(ರಿ)
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಭವನ-25

ಅಕ್ಟೋಬರ್, 24, 25, 26

24-10-2016 ಸೋಮವಾರ ಸಂಜೆ 6:00ಗಂಟೆಗೆ
ವಿದ್ವಾನ್ ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭನ್ - ವೀಣಾವಾದನ
ವಿದ್ವಾನ್ ತುಮಕೂರು. ಬಿ. ರವಿಶಂಕರ್- ಮೃದಂಗ
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಮಂಜುನಾಥ್- ಘಟ

25-10-2016 ಮಂಗಳವಾರ ಸಂಜೆ 6:00ಗಂಟೆಗೆ
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪಂಚವೀಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ವಿದುಷಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಕೆ. ಸರಸ್ವತಿ, ವಿದುಷಿ ಮೈಸೂರು ಎಸ್. ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಿದುಷಿ ಎಸ್. ವಿ. ಸಹನಾ
ವಿದ್ವಾನ್ ಡಾ. ಎಸ್. ವಿಜಯರಾಘವನ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಕೆ. ರಾಘವನ್
ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ರೇಣುಕಾ ಪ್ರಸಾದ್-ಮೃದಂಗ
ವಿದುಷಿ ಸುಕನ್ಯಾ ರಾಂಗೋಪಾಲ್-ಘಟ

26-10-2016 ಬುಧವಾರ ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ
ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣದ ರೂವಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ:
ಸನ್ಮಾನಿತರು : ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಲ್.ಎನ್.ಅಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್.ಆರ್.ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್.ರಾಜಗೋಪಾಲ್,
ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ.ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯವರು,
ಶ್ರೀ ಜಿ.ಆರ್.ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್, ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್.ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ
ಮತ್ತು
ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ವೈಣಿಕರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ರಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಹಾಗೂ
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ರಪೌತ್ರ, ಕಲಾವಿಮರ್ಶಕ
ಪ್ರೊ. ಮೈಸೂರು. ವಿ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ

ಆಶೀರ್ವಚನ:

ಸುತ್ತೂರು ಮಠಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು
ಶ್ರೀ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ

ಡಾ. ಸಿ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹನ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಾನಭಾರತೀ

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುರು

ಖ್ಯಾತ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎನ್. ಆರ್. ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮೈಸೂರು

ಸಂಜೆ 7 ಗಂಟೆಗೆ ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿಯವರಿಂದ ಭರತನಾಟ್ಯ
(ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ)

ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಸ್ವಾಗತ